

KÖZÉP-

DUNA

A KÖZÉP-DUNA-
VÖLGYI VÍZÜGYI
IGAZGATÓSÁG LAPJA

XVII. évfolyam 3. szám

2022. október-december

**A SZENTENDRE REGIONÁLIS DÉLI VÍZBÁZIS
MEGÓVÁSA ÉRDEKÉBEN VÉGZETT
KÁRMENTESÍTÉS ELŐREHALADÁSA**

ŐSZI FELÜLVIZSGÁLAT

A LÁNCHÍD ÉPÍTÉSÉNEK MEGTEKINTÉSE

AZ ELMÚLT IDŐSZAK VÉDEKEZÉSEI

Kedves Olvasó!

Végigolvasva az újságban eddig megjelent bevezetőket, különösen az év végiket, azon gondolkozik az ember, hogy gyakorlatilag szóról szóra lehetne ugyanazokat a dolgokat ismételni, amiket már többször leírtunk. Ugyanis nem egyszerű karácsony tájkán előszót írni ebben a lapban.

Mert legyünk igazságosak, a karácsony a megbékélésről, a szeretetről, a barátságról, a családról szól. Ezzel szemben azt látjuk, hogy a három éve köztünk lévő koronavírus (Covid-19) teljes mértékben átértékeli ezeket a fogalmakat. Most jelenleg a 6. hullámnál tartunk, és ez már beépült a tudatunkba. Ha megtudjuk valakiről, hogy covidos, gyakorlatilag természetesnek vesszük és azon gondolkodunk, hogy mi miért nem estünk át rajta. De a válasz erre is egyszerű: biztos mi is voltunk már, csak szerencsésen átvészeltük, különösebb tünetek nélkül.

Amikor már úgy éreztük, felszabadultunk a Covid-19 nyomása alól, jött február 24., amikor is elkezdődött – magasabb szintre emelkedett – a szomszédunkban két testvérnép háborúja. Napi 8-10 ezer menekült érkezik hazánkba Ukrajnából, akik közül ugyan

nagyon sokan tovább utaznak, de az itt maradók folyamatos gondoskodást igényelnek. A háború következményeként egekbe emelkedtek az üzemanyagárak – a VIZIG nem rezsicsökkentett áron jut hozzá –, költségvetési zárolások, a fogyasztáscsökkentés érdekében sötét folyosókon börtökölnünk, 18 °C-os irodákban fagyoskodva dolgozunk. Hiába volt az év elején 20,4%-os béremelésünk, az már a múlté. A boltból kijöve, a vásárlások után vesszük észre, hogy amiket eddig vettünk, azok ára az elmúlt egy év alatt majd' duplájára emelkedett.

Elmaradtak a szokásos szakágazati értekezletek, köztük az általunk megtartandó gazdasági országos konferencia, a hathetes kifizetési stop, mely kapcsolatrendszerünk szilárdságát tesztelte.

Amikor azonban ezeken keseregnénk, azért gondoljon bele mindenki abba, hogy milyen lehet azoknak, akiknek a házat, lakását szétlőtték, egész – még ha kicsi – vagyona is percek alatt elvész és minden nap a túlélésért küzd. Nem beszélve arról a nem kevés emberről, akik a harcok áldozataivá váltak, legyenek azok katonák vagy polgári személyek.

Minden nehézség ellenére azonban az igazgatóság tovább folytatta kiemelkedően magas szinten vízgazdálkodási feladatait. Igaz, hogy idén – sok évre visszamenőleg – nem kellett védekeznünk se árvíz, se belvíz ellen, helyette jött az elmúlt 50 év legnagyobb aszálya. Olyan vízfolyásaink száradtak ki, amire emberemlékezet óta nem volt példa, mint a Zagyva – annak felső szakasza –, a Szuha-, a Tápió-, a Ménes-, a Szentlélek-, a Fekete-víz-, a Lókos-, a Kemenes-, a Dera- és a Bükkös-patak. A Duna alacsony nyári vízállása ellenére a megnövekedett öntözé-

si igényeket azonban a Ráckevei (Soroksári)-Dunán (RSD) minden időpontban biztosítani tudtuk, korlátozás nélkül. 2018-ban hasonló hidrometeorológiai körülményekkel néztünk szembe. Most az elmúlt négy év fejlesztésének köszönhetően fele áron dupla vizet tudtunk biztosítani nem csak a saját területünkön, hanem az egész Alsó-Duna-völgy részére. A rendszerbe másfél hónap alatt két Velencei-tó mennyiségű vizet pumpáltunk be.

Ugyancsak vizet juttattunk a kritikus állapotban lévő Maconkai-tározóba, elkerülendő a nagyobb katasztrófát, a felszíni ivóvíz megfelelő biztosítása érdekében. Megszüntettük az RSD-n megjelent szennyvízdugót, az önkormányzat bevonásával vizet juttatunk a Szigetbecsei-holtágba. Leterheltségünk ellenére több héten keresztül segítettük a szolnoki VIZIG aszálykár elleni védekezését. Elvégeztük Tasson a zsiliptábla vasszerkezetének felújítását, folyamatosan folytattuk a töltéstartozékok gyártását, kihelyezését. A VIZIG-ek közül elsőként a területünkön lévő büntetés-végrehajtási intézetek bevonásával végeztük ezeket a munkákat, kiérdemelve a Belügyminisztérium dicséretét.

Nehéz kiemelni minden olyan tevékenységet, amiben nagyot nyújtottunk, de állandó munkát ad – az alaptevékenységünkön felül – a Nemzeti Atlétikai Stadion és a Kvassay szivattyútelep építése, az iváncsai akkumulátorgyár, a gödi

Samsung gyár fejlesztése, nem beszélve a két KEHOP projektünk-ről, a Barát-patak torkolati műtárgyáról és a szentendrei kármentesítésről. Örömmel látjuk, hogy a Tebe soron a természet nagyon gyors ütemben rehabilitálódik, ezzel is igazolva kárelhárítási tevékenységünk megalapozottságát.

Munkánk elismeréseként idén is jelentős számú kitüntetésben részesültek dolgozóink: 1 fő a Köz Szolgálatáért Érdemjel Ezüst Fokozatát kapta, 2 fő ajándéktárgy jutalomban, 1 fő miniszteri kitüntetésben, 5 fő főigazgatói dicséző oklevélben, 39 fő igazgatói dicséretben részesült. Nekik ezúton is gratulálunk!

Továbbra is nagy figyelmet fordítottunk állományunk szakmai továbbképzésére. A kötelezően előírt tanfolyamokon felül 32 fővel van tanulmányi szerződésünk.

A munka mellett jutott időnk a pihenésre, szórakozásra is. Május végén megszerveztük a szokásos főzőversennyel, gyereknappal egybekötött sportnapunkat Gárdonyiban. Soha ennyien még nem vettek

részt a rendezvényen, 186 kollégánk tette tiszteletét, és a gyereknapon népes és hangos gyereksereg jelent meg.

A július 1-én Berettyóújfaluban megrendezett Duna napon tarolt igazgatóságunk. Megnyertük a főzőversenyt, a kosárlabda tornát, 3. helyezést értünk el horgászatban és – ilyen sem volt még – labdarúgásban. A koronát teljesítményünkre a Hidak és Hídépítők napján tettük fel augusztus 27-én, Balatonalmádiban. Nem elég, hogy 3 perc 30 másodperc alatt építettük meg az elvárásoknak megfelelő hidat, hanem a próbaterhelést – hordó átvitele a hídon – kollégánk 1 perc alatt teljesítve bizonyította annak stabilitását. (A győztesek hídján a tesztalany 5 mp alatt futott át a recsegő hídszerkezeten.) Emellett 250 fő részére főztünk mindenki meglegedésére, nem beszélve a vízminőség-védelmi és vízrajzi eszközök gyakorlati bemutatásáról. Sokan játszották vízrajzi TOTÓ-nkat és különös figyelem kíséerte drón bemutatónkat, valamint a zsűri kicsit bolondosnak tűnő öltönyös megmártóztatását a Balatonban. Nagyon jó érzés ilyen eseményeken azt a rengeteg pozitív visszajelzést besöpörni más szervezetektől, amire nemcsak a résztvevők lehetnek büszkéek, hanem az egész igazgatósági kollektíva.

Örömteli, hogy soha ennyi kisgyerek – 77 (!) – nem volt még az elmúlt időszakban az igazgatóságban, akik még nem érték el az is-

kolás kort. Nekik továbbra is „kis” mikuláscsomaggal kedveskedünk.

Folytatjuk a tavalyi gyakorlatot, minden állományi dolgozónak biztosítjuk a KDVVIZIG-es asztali naptárat és az egységeink saját fali naptárral is gazdagabbak lesznek.

Köszönöm mindenkinek az ez évi munkáját! Sajnálom, hogy sokan továbbra is a könnyebbnek tűnő utat választva, máshol keresnek boldogulást. Viszont akik maradtak, azoknak szívből kívánom, hogy az év hátralévő pár napja esemény nélkül teljen el, nyugodt, békés és meghitt körülmények között élvezhesse az ünnepeket és szilveszterkor koccintson egy jobb és nyugodtabb új évre!

Én továbbra is várom, hogy a karácsony legyen ismét fehér ünnep, essen sok hó!

*Szilágyi Attila
igazgató*

Juhász Gyula: Karácsony felé

Szép Tündérország támad föl szívemben
Ilyenkor decemberben.
A szeretetnek csillagára nézek,
Megszáll egy titkos, gyönyörű ígér-
zet,
Ilyenkor decemberben.

...Bizalmas szívvel járom a világot,
S amit az élet vágott,
Beheggesztem a sebet a szívem-
ben,
És hiszek újra égi szeretetben,
Ilyenkor decemberben.

...És valahol csak kétkedő beszédet
Hallok, szomorún nézek,
A kis Jézuska itt van a közelben,
Legyünk hát jobbak, s higgyünk
rendületlen,
S ne csak így decemberben.

VÍZTUDOMÁNY

A Szentendre Regionális Déli Vízbázis megóvása érdekében végzett kármentesítés előrehaladása

A „Szentendre Regionális Déli Vízbázis megóvásához szükséges kármentesítés” című projektről nyugodtan állíthatjuk, hogy az utóbbi évek legnagyobb jelentőségű környezeti kármentesítéseinek egyike, amely jelenleg a beavatkozás szakaszában tart. Az elsőfokú környezetvédelmi hatóság döntése alapján a kármentesítésre kötelezett jogi személy a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság. Cikkünk a területen történt klórozott alifás szénhidrogén szennyezést, a kármentesítés korábbi szakaszait és jelenlegi állását mutatja be.

A szennyezett terület

A szennyezett terület Szentendre déli részén helyezkedik el, a Szentendrei-Dunába itt betorkolló Dera-patak két oldalán. A patak bal partján lévő területrészt általában egyszerűen csak iparterület néven említik, melyen belül a legnagyobb részarányt az ÉMI (Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs) Non-profit Kft. telephelye teszi ki. A jobb parton a volt szovjet laktanya található. Utóbbi szélétől alig több mint 500 méterre kezdődik a DMRV (Duna Menti Regionális Vízmű) Zrt.

által üzemeltetett Regionális Déli Vízbázis Duna-parti kútsora.

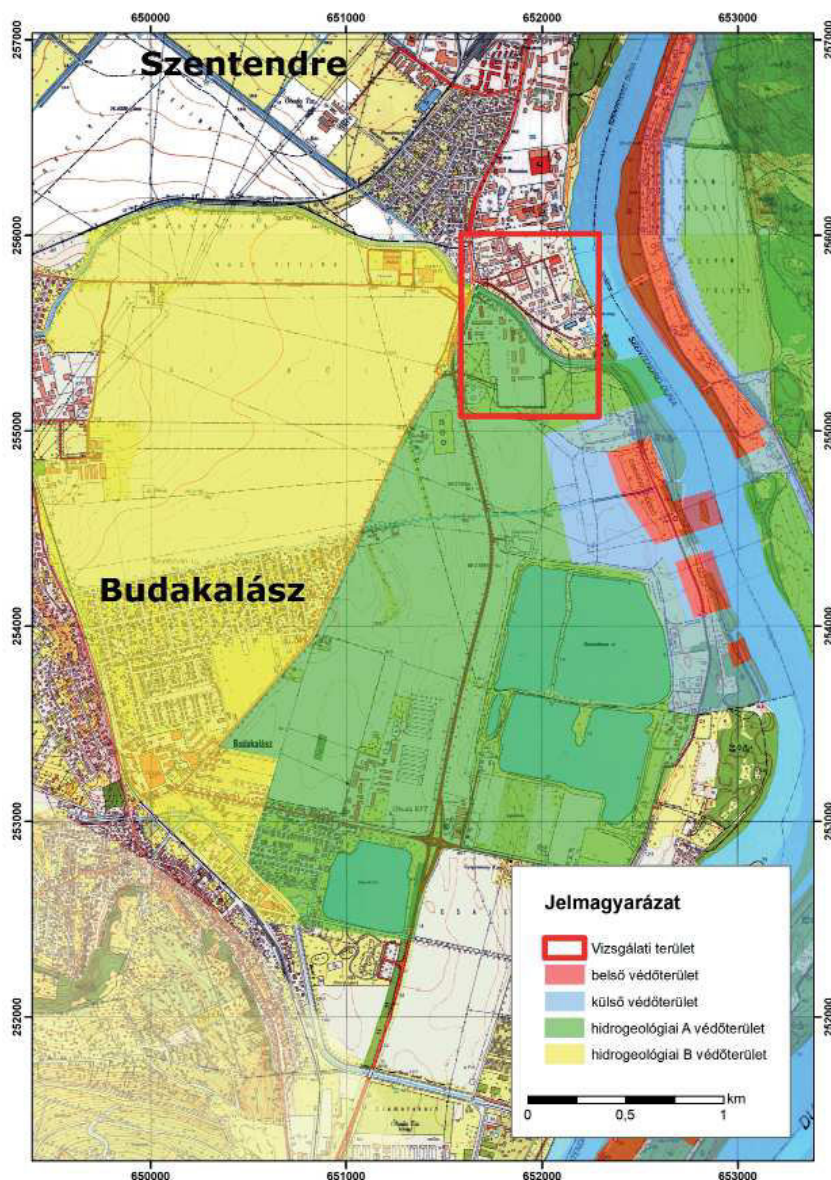
A vízbázis éves termelése 3,6-4,0 millió m³, az ellátott települések: Budakalász, Csobánka, Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Pilisszántó, Pilisszentiván, Pilisszentkereszt, Pilisszentlászló, Pilisvörösvár, Pomáz, Solymár, Szentendre, Tinnye és Üröm. Ez közel 120 ezer fő vízfogyasztót jelent, ezért a vízbázis megóvása kiemelkedő jelentőségű.

A vízbázis védőidomát, védőterületét kijelölő határozat értelmében a laktanya és közvetlen környezete a vízbázis hidrogeológiai „A” védőterületére esik. Jelenleg a patak bal partja nem esik védőterületre, de egy, a közelmúltban végzett, a védőidom felülvizsgálatát szolgáló vízföldtani modellezés szerint ez nagy valószínűséggel változni fog.

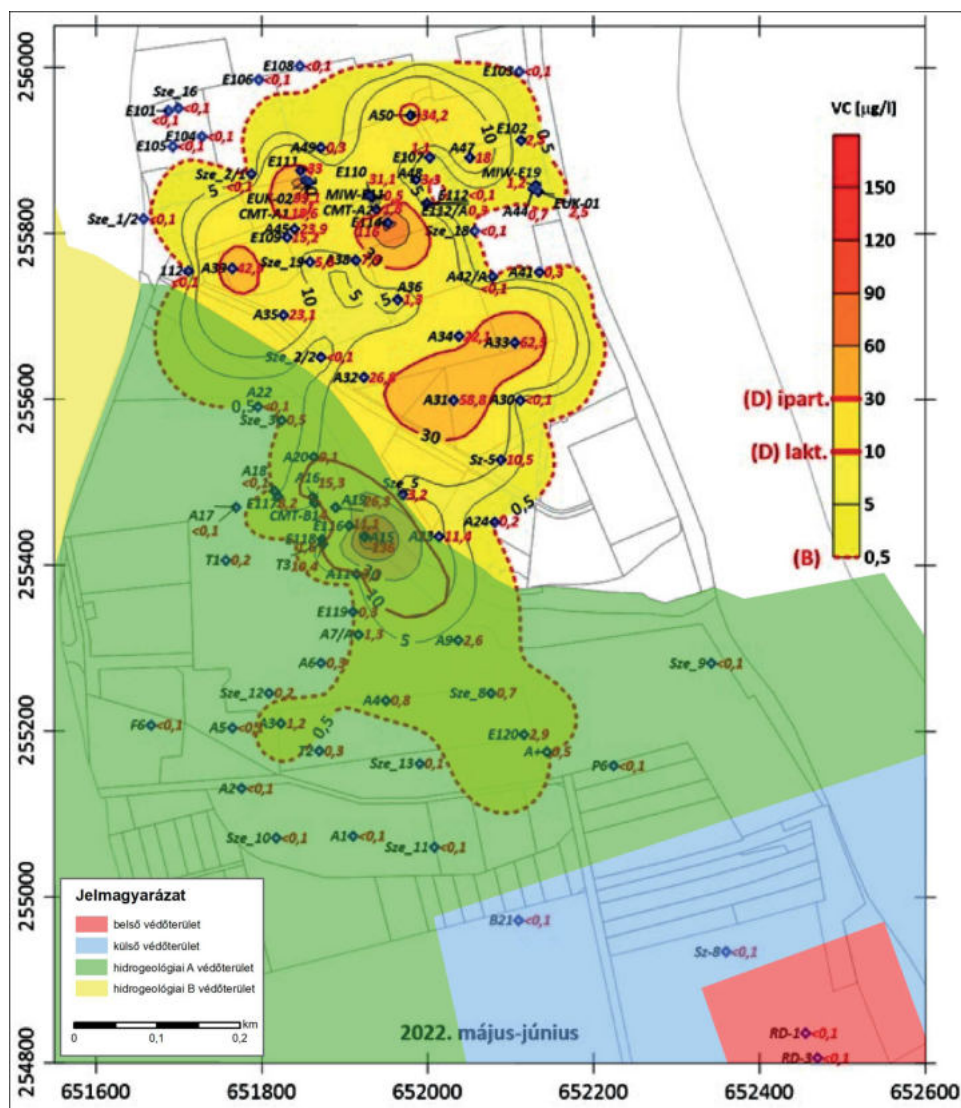
A vizsgálati területet és környezetét – beleértve a vízbázis-védőterületet és annak zónáit – az 1. ábra mutatja.

A szennyezés és megismerése

A területen jelenlévő klórozott alifás szénhidrogéneket először 1997-1999 között mutatták ki a Régi Déli Vízbázis és a Regionális Déli Vízbázis diagnosztikai vizsgálata során, melyek a sérülékeny földtani környezetű üzemelő ivóvízbázisok biztonságba helyezési programja keretében valósultak meg. A vizsgálatok kimutatták, hogy a klórozott szénhidrogének a 11-es főközlekedési út mellett található ún. Régi Déli Vízbázis 3 db kútjában már határértéket meghaladó koncentrációban jelentek meg, ezért az érintett hatóságok 1999-

1. ábra: Átnézeti térkép

2. ábra: A vinil-klorid szennyezőcsóva kiterjedése a 2022. május-júniusi vízmintavételek alapján

ben a kútcsoport működését leál-
lították.

A klórozott alifás szénhidrogének
közül a kármentesítési területen
a tetraklór-etilént, triklór-etilént,
diklór-etiléneket és vinil-kloridot
mutatták ki. Ezek – ebben a sor-
rendben – bomlási sort alkotnak,
mely folyamat végén a legveszély-
esebb, rákkeltő vinil-klorid áll.
Utóbbi anyag szennyezőcsóvája a
legnagyobb területű, lásd a 2. áb-
rát.

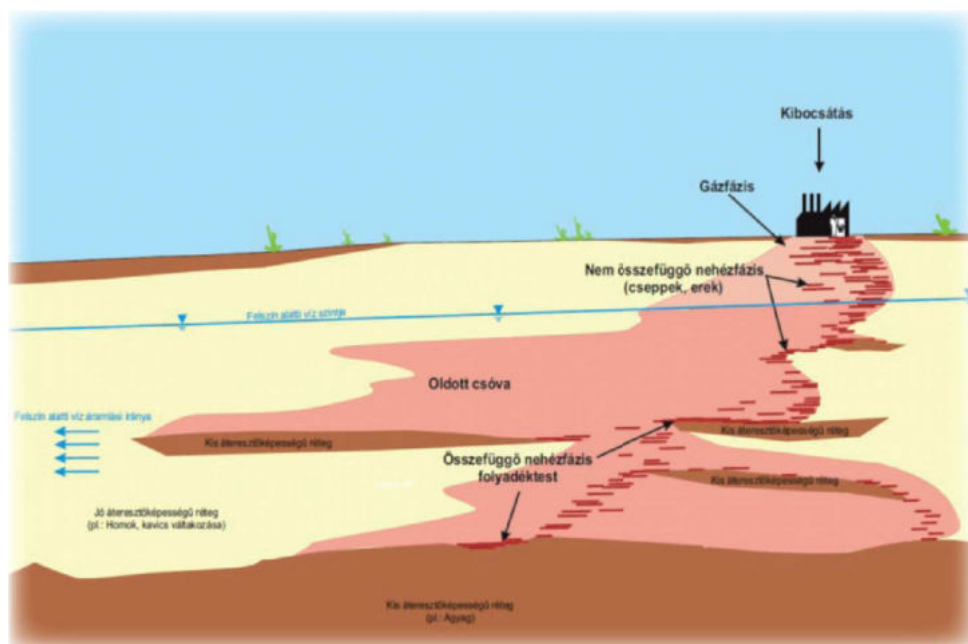
Kezdetben a szennyezőanyag
forrásának a szentendrei Dózsa
György úti volt szovjet laktanya
területét vélelmezték, feltételez-
hető volt, hogy a harcok zsírta-
lanítási, karbantartási munkálatai
során használt anyagok gondatlan-
ságból adódóan folyhattak ki a ta-
lajra. A későbbi vizsgálatok egyre

inkább rávilágítottak arra, hogy a
szennyezés döntő része a Dera-pa-
taktól északra található iparterü-

letről származik. Az egykori Pest
Megyei Vegyi- és Divatcikkipari
Vállalat telephelyén írószergyár-
táshoz kapcsolódóan galvanizálás,
felületkezelés során alkalmazták a
klórozott alifás szénhidrogéneket.
A korábbi ÉMI telephelyen pedig
aszfaltvizsgáló laboratórium mű-
ködött, ahol a bitumentartalom
meghatározásánál játszott szere-
pet oldószerként az alapszennyező
anyagnak tekinthető triklór-etilén,
másodlagosan a tetraklór-etilén.

Ezek a szennyezők nagyobb sú-
rúságúak a víznél, ezért képesek
a talajvíztükör alá, a Duna menti,
több mint 10 méter vastag kavics-
terasz alsó zónájába szivárogni,
ahogy az a 3. ábrán látható. Ott
– a legfrissebb vizsgálatok alapján
– a homokos kavics alatti, jelen-
tősen rosszabb vízvezető képes-
ségű, agyagos fekélyképződmények
felső részében halmozódnak fel, de
adott helyen a koncentrációjukra a
bomláson kívül a Duna vízállása ál-
tal jelentősen befolyásolt talajvíz-
szint is folyamatosan hatással van.
Mivel folyóteraszról beszélünk, a
fekü mélysége nagyon változékony
akár kis horizontális távolságon
belül is.

A terület részletes tényfeltárá-

3. ábra: Klórozott szénhidrogének migrációja (in: FINTA B. et al. (2016): Tényfeltárás klórozott szénhidrogénekkal szennyezett területeken. Herman Ottó Intézet, Budapest)

sára vonatkozóan 2009-ben kapott kötelezést igazgatóságunk jogelődje, a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, majd 2010-ben a beavatkozási terv elkészítésére kötelezték jogelődünket. A beavatkozási tervet 2018-ban készítette el a Viziterv Environ Kft. részéről Tóthné Zöldi Irma, Dr. Füle László és Kiss Szabolcs. Utóbbi dokumentáció alapján az elsőfokú környezetvédelmi hatóság 2019-ben igazgatóságunkat kötelezte a beavatkozás végzésére, és a beavatkozás alatti kármentesítési monitoringra. A hatóság által elfogadott beavatkozási terv injektáló lándzsákon keresztül nulla vegyértékű vas, mikrobiológiai segédanyag és a szennyezőanyagot bontó baktériumok lesajtolását irányozta elő.

A projekt közvetlen előzményei

A 2019-ben igazgatóságunk részére kiadott kötelezés számos problémát vetett fel. Az egyik probléma az, hogy amíg korábban a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok feladatkörének még részét képezte a kármentesítések végzése is, addig a vízügyi igazgatóságok jelenlegi feladatkörét megszabó, a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet ezt már nem tartalmazza. A másik probléma anyagi természetű volt: a beavatkozáshoz szükséges, igen tetemes pénzösszeget igazgatóságunk saját költségvetéséből nem tudta, tudja fedezni, ezért forrásigénylésre volt szükség.

Több mint egy év elteltével, 2020. december elején megjelent a beavatkozás közbeszerzési eljárását megindító hirdetmény az EU hivatalos lapjában, illetve a

Közbeszerzési Értesítőben. A projekt finanszírozása érdekében a támogatási kérelem benyújtásra került az Innovációs és Technológiai Minisztérium felé. A beavatkozás elvégzése KEHOP pályázatból, illetve hazai forrásból történik. A projekt azonosító száma: KEHOP-3.3.0-15-2021-00010.

A műszaki beavatkozást a Szentendre Kármentesítés Konzorcium (tagjai: Országos Vízügyi Főigazgatóság, Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság) koordinálásával a közbeszerzési pályázaton kiválasztott Békés Drén Kft. végzi, alvállalkozók bevonásával. Mérnökszervezetként részt vesz a VIZITERV Environ Kft. is, aki a projektmenedzsmentet is ellátja. A műszaki ellenőri feladatokért a Golder Associates (Magyarország) Zrt. felel.

A projekt összköltsége 5,5 milliárd Ft. A fizikai befejezés napja – a megkötött támogatási szerződés alapján – 2023. november 30.

A beavatkozáshoz kapcsolódó tervezési munkálatok és vizsgálatok, illetve az injektálás

A vállalkozói szerződés hatályba lépése után – ahogy korábban a Viziterv Environ Kft. és igazgatóságunk – a Békés Drén Kft. munkatársai is felkeresték a kármentesítési területen működő cégeket a zökkenőmentes együttműködés, a telephelyekre való bejutás megkönnyítése érdekében. Ez azért lényeges, mert a beavatkozással érintett két legnagyobb terület-rész (ÉMI-telephely és volt szovjet laktanya) környezetében számos kisebb telephely van, amelyeket érint a beavatkozáshoz kapcsolódó monitoring. A teljesség igénye nélkül ilyen a szennyvíztisztító telep, a volt PEVDI területén lévő Hungaropen Kft. épületei, a tűzoltóság,

illetve egy hulladékfeldolgozó telep, továbbá mintavételek történetek a Regionális Déli Vízbázis belső és külső védőterületén is.

A vállalkozó Békés Drén Kft. azt a célt tűzte ki, hogy mielőtt az injektálásra szolgáló lándzsákat és a beavatkozás hatékonyságát vizsgáló ún. CMT kutakat lemélyítette, alvállalkozók bevonásával számos vizsgálatot folytatott le a földtani felépítés és a szennyezőanyag elhelyezkedésének pontosítása érdekében.

A 2021 őszén elvégzett egyik földtani-geofizikai vizsgálat a Geo-Gold Kárpátia Kft. bevonásával végzett vertikális elektromos szondázás volt, mely a jelen projekten kívül is viszonylag széles körben alkalmazott geofizikai módszer. Célja a földtani rétegződés feltérképezése egy-egy szelvény mentén. A módszer lényege, hogy tápelektrodák segítségével egyenáramot juttatnak a talajba, majd a létrejövő potenciálkülönbséget mérőelektrodák segítségével észlelik, ezáltal jó közelítéssel elkülöníthetők a felszín alatti térrész egymástól eltérő fajlagos elektromos ellenállású rétegei. Az ÉMI-telephelyen és a volt szovjet laktanya területén összesen 6329 méter terítési hosszban végeztek VESZ-mérést, 2021 októberében.

A másik vizsgálat a szennyezettség aktuális elterjedésének pontosítását szolgáló – ezáltal az injektálás optimális mélységtartományának meghatározásában fontos – MIP (Membrane Interface Probe) szondázás volt. Ez a szonda egy talajmechanikai CPT (Cone Penetrometer Testing) szondához kapcsolt, különböző detektorokkal (DELCD, PID és FID) ellátott eszköz, mely alkalmas az egyes illékony szerves vegyi anyagok szemikvantitatív észlelésére a felszín alatti környezetben. A mérések során készülő szondázási görbék

a fent említett DELCD, PID és FID detektorok jeleinek együttes kitérése klórozott alifás szénhidrogének jelenlétére utal. A MIP-szondázásra 2021. november első felében került sor 55 ponton.

Mindezekén túl 2022 januárjában összesen 2 ponton (ÉMI, illetve volt szovjet laktanya) magfúrásra is sor került, amely jó egyezést mutatott a MIP-szondázások és a VESZ-mérések eredményeivel. A 4. ábrán a fúróberendezést láthatjuk, előtérben a fúrómagokkal.

Január végén és február folyamán továbbá megtörtént egy próbaszivattyúzás a volt szovjet laktanya területén lévő T-3 jelű kútból, mely során egy esetleges utókezelés hatékonyságát vizsgálták sztrippeléses technológiával. Mivel a tisztított víz bevezetése a Dera-patakba történt, szükség volt igazgatóságunk befogadói nyilatkozatára is.

A vízjogi létesítési engedélyük kézhezvételét és a kiviteli tervük tervbírálását követően 2022. március végén megtörtént a CMT észlelőkutak kivitelezése. A CMT kút (Continuous Multichannel Tubing: folyamatos többcsatornás kútcsővezetés) egy speciális figyelőkút, amely alacsony hozamú mintavételre alkalmas, kis kúttérfogatú, és kutanként több (esetünkben három) mélységtartomány reprezentatív mintázását teszi lehetővé. Lemélyítésük során magmintavétel is történt.

Az injektáló lándzsák vízjogi létesítési engedélyeztetése szintén megtörtént, a kiviteli terv elfogadása után azok leszúrása 2022. július végén és augusztus elején befejeződött.

2022 májusa óta többféle terepi teszt történt a helyszínen a szennyezőanyag bontását elősegítő megfelelő injektáló anyagnak, illetve koncentrációnak kiválasztása, meghatározása érdekében. A

vállalkozó több gyártó termékét is tesztelte, a vizsgálatok alapján egy német gyártású, nulla vegyértékű vasat és mikrobiológiai aktivitást segítő anyag használatát javasolta. A környezetvédelmi és a vízügyi hatóság ennek alkalmazása ellen nem emelt kifogást.

Továbbá tervben van a Dera-patak jobb oldalán egy permeabilis reaktív zóna (PRB) létesítése, amely talajkeveréses technológiával lenne kialakítva, és egy hagyományos (fizikai) résfalhoz hasonló, az injektálás során alkalmazott anyaggal beinjektált térrész. Funkciója az, hogy a vízáramlást ugyan nem gátolja, de a beavatkozás hatékonyságát tovább növeli azáltal, hogy a zónához a vízáramlás révén érkező szennyezőanyag-részecskéket nem engedi át, illetve bontja.

Jelenleg a fentieken kívül készül továbbá egy hidrodinamikai és egy transzportmodell, mely arra hivatott, hogy vizsgálja az injektáláshoz kapcsolódóan az általános vízkémiai komponensek térbeli és időbeli terjedését, ezáltal megadva, hogy a vízbázis termelőkútjaira

4. ábra: A magfúráshoz használt fúróberendezés, előtérben a fúrómagok (a Békés Drén Kft. felvétele)

milyen hatást fejthet ki az injektálás.

Szerző: Pósch Dániel

Közreműködtek: Bognár Györgyi,
Demény Krisztina,
Csabainé Lőrincz Marianna,
Rényeiné Kerepesi Erika

HÍREK

Őszi felülvizsgálat

Igazgatóságunk minden évben a vizek kártételei elleni védekezésre való felkészülés keretében felülvizsgálatot tart. A felülvizsgálatot a 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdés d) pontja, valamint a 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet 6. §-a értelmében hajtja végre. A felülvizsgálat menetét a jogszabályokon túl az Országos Vízügyi Főigazgatóság 2013. szeptember 30-án kiadott leirata és „a vizek kártételei elleni védekezésre való felkészülés felülvizsgálatának rendjéről” szóló 12/2017. számú igazgatói utasítás tartalmazza. A felülvizsgálatot minden évben június 1. és november 15. között kell elvégezni. Az éves felülvizsgálat az igazgatóságunk vagyonkezelésébe tartozó árvízvédelmi művek, folyó- és tószabályozási művek, síkvidéki vízrendezési művek, dombvidéki vízrendezési művek, vízrajzi létesítmények, vízminőségi kárelhárítással kapcsolatos művek és eszközök felülvizsgálatára terjed ki. A vizsgálatot igazgatóságunk erre a célra összeálló bizottsága folytatja le, a bizottság munkájának támogatására úgynevezett szakbizottságokat hoztak létre, az egyes szakkérdések vizsgálatára. A bizottság vezetője az igazgató, akadémizáltatása esetén megbízottja. A bizottság tagjai, továbbá az illetékes szakágazati osztályvezető, a szakaszmérnökség vezetője, a területi felügyelő, a területi előadó, a védelmi szakasz vezetője, – a felülvizsgálat jellegéből adódóan – a szakbizottságok vezetői, a Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály, valamint a Közgazdasági Osztály 1-1, az osztály vezetője által kijelölt tagja. Az egyes szakbizottságok tagjai a szakbizottság vezetője, a szakaszmérnökség ve-

zetője vagy helyettese, a területi felügyelő, a területi előadó. A szakbizottsági bejárások megelőzik a bizottsági bejárásokat, majd ezek eredményeit is alapul véve, szakaszmérnökségi beszámoló és Regionális Védelmi Osztág helyzetértékelés készül a bizottsági felülvizsgálatra. Az egyes bejárásokon tapasztaltak összegző értékelése a kiértékelő értekezleten történik.

Műtárgy Felülvizsgáló és Gépészeti Szakbizottság

A felülvizsgálat során a Műtárgy Felülvizsgáló és Gépészeti Bizottság a műtárgy felülvizsgálati 5 éves (2020-2024.) ütemterve alapján, a 2022. évre ütemezettnek szerint összesen 28 db ár- (23 db) és belvízvédelmi (5 db) műtárgyat, illetve műtárgycsoportot vizsgált felül.

A felülvizsgálatra 2022. július 25. és 29. közötti időszakban került sor. Ekkor az árvizes és belvizes műtárgyak többsége száraz állapotban volt ellenőrizhető. A zsilipek üzemképességét néhány esetben – a szükséges eszközök, illetve

kezelő hiánya okán – nem tudtuk mozgatással ellenőrizni, valamint a Tassi szivattyútelep esetében a minimális vízszint hiánya miatt nem lehetett szivattyú üzempróbát végezni.

A 2022. évben felülvizsgált árvízi és belvízi műtárgyak között a Bizottság sürgősen javításra szoruló műtárgyat („6” minősítésű) nem tárt fel. A felülvizsgálat alapján a műtárgyak többsége megfelelő állapotú, jellemzően kisebb vagy nagyobb javítási, karbantartási munkák elvégzését igénylő („2”-„3” minősítésű) műtárgy.

A felülvizsgálat során észlelt hiányosságok megszüntetését folyamatosan végzik, azonban általában megállapítható, hogy fokozottabb figyelmet kell fordítani a fémszerkezetek teljes körű és alapos korrózióvédelmére, a sérült, illetve erodált vasbeton szerkezetek, valamint az ágyazati burkolatok hibáinak időben történő, műszakilag megfelelő javítására, a nagyobb mértékű állagromlás megelőzése érdekében.

A bizottság a 2022. évi felülvizsgálat során a védképességet ve-

szélyezettő hiányosságot nem tárt fel.

A felülvizsgált műtárgyak részletes állapotát, minősítését és a szükséges beavatkozásokra tett javaslatokat az egyes felülvizsgálati jegyzőkönyvek tartalmazzák.

Védelmi Anyagok, Eszközök és Telephelyek Szakbizottsága

A VASZ 2022. évben is a szakbizottsági bejárásait ütemezte, amely alapján 2022. július 27-én az I. Szakasz mérnökség területén az érdi, a szigetmonostori gátörtelepet, 2022. augusztus 2-án a tápiószzelei csatornaörtelepet, 2022. július 28-án a II. Szakasz mérnökségen a balassagyarmati központi telephelyet, a mohorai és a dejtári gátörtelepet, 2022. augusztus 22-én a III. Szakasz mérnökség ráckevői központi telephelyét, az apostagi, a makádi (II), a szigetújfalui gátörtelepet, 2022. augusztus 24-én a Műszaki Biztonsági Szolgálat Szúnyogi, Tassi és Dömsödi (I. és II.) szivattyútelepeit járta be.

A szakbizottság a védképességet súlyosan veszélyeztető tényezőket sehol sem tárt fel vagy tapasztalt. Általánosságban elmondható, hogy a raktárakban tárolt védelmi anya-

gok és eszközök állapota évről évre romlik. A legrosszabb a szociális készletek és az egyéni felszerelések helyzete. A használhatatlanná vált készletek leselejtezése megtörtént, de ezt évről évre folytatni kell, és szükséges az eszközök pótlása, cseréje is. A szerszámok állapota, ápoltsága megfelelő.

A védekezéshez szükséges indukáló készlet mennyiségét felül kell vizsgálni, meg kell határozni azon anyagok körét és minimális mennyiségét, amit védelmi raktárakban érdemes tárolni, illetve gondoskodni kell minden esetben a visszapótlásukról is.

A 2022. évi őszi felülvizsgálat során kialakuló Intézkedési terv 2022-2023-ban a fent vázolt feladatokat ütemezni szükséges.

Feladatok:

1. Telephelyek vizsgálati ciklusának meghatározása;
2. Telephelyek felújítási rangsorának felállítása;
3. Épületenergetikai fejlesztési program meghatározása.

Informatikai és Hírközlési Szakbizottság

A szakbizottság munkája és feladatai szorosan összefüggnek a napi informatikai üzemeltetési fel-

adatok ellátásával. A védekezéseknél használt informatikai eszközök (hardver) és alkalmazások (szoftver) napi szinten is üzemelnek az igazgatóság alapfeladatainak ellátásában. A bizottság fő célkitűzése, hogy a védekezések során alkalmazott informatikai eszközök mindig rendelkezésre álljanak teljes funkcionalitásukban. A fő területek a védekezések során a hálózati adatkapcsolatok biztosítása az adatkommunikáció érdekében, a szerverpark 0-24 órás működése a kritikus infrastruktúra rendelkezésre állása érdekében, a védekezéseknél alkalmazott szoftverek elérhetősége a megfelelő felhasználói szintű jogosultsággal, a védekezési feladatok ellátása érdekében. Ezekre az informatikai részekre külön figyelmet fordítanak a szakbizottság tagjai az év során és szükség esetén cserélik az elhasznált informatikai eszközöket, alkatrészeket.

Az informatika mellett a hírközlési rendszert is kiemelt fontossággal kezeljük a bizottsági ellenőrzésekor. A fő területek a hírközlésben – bizottsági szempontból – a vezetékes és vezeték nélküli hírközlési hálózat, illetve a rádiós technikai eszközök, az EDR berendezések. Az EDR készülékek használata fontos a rendvédelmi szervekkel történő kapcsolattartásban, a védekezés idején.

Összefoglalva, a bizottság egész évben figyelemmel kíséri a hírközlési és informatikai rendszert, szükség esetén beavatkozik és javítja, a folyamatos informatikai háttér biztosítása érdekében.

Erdészeti Szakbizottság

A bizottság jelentésében összegzi igazgatóságunk erdeit rendeltetésük szerint, továbbá ismerteti az éves erdészeti munkákat. Ezen túlmenően ajánlást tesz a követ-

Szúnyogi szivattyútelep gerebrácsa, szivattyúháza

kező években végzendő feladatokra. Ajánlást tesz arra vonatkozóan is, hogy az igazgatóság területén létesülő vonalas létesítmények esetében minimum elvárásként az alábbiakat kell megkövetelni: a vonalas létesítmény részei nem épülhetnek 20 m-nél közelebbre az igazgatóság vagyonkezelésében lévő, fásszárú vegetációval borított ingatlanjaitól. Tehát a szélső növények gyökfőjétől, illetve – amennyiben az a nagyobb – a szélső egyedek út felőli koronavetületétől. (Kertészeti szakzsargonban a „csurgótól” való távolság minimum 20 m legyen!)

II. rendű Védművek Szakbizottsága

A többi szakbizottsági felülvizsgálathoz hasonlóan az igazgatóságunk üzemeltetésében lévő II. rendű árvízvédelmi védvonalakat is évente felülvizsgáljuk, hogy azok képesek-e ellátni védelmi funkciójukat, továbbá, hogy esetlegesen milyen állapot javító vagy fenntartó feladatokat kell ezekkel elvégezni.

A bejárásokra minden év augusztusában, a nagybizottsági felülvizsgálatokat megelőzően kerül sor. Igazgatóságunk tekintetében,

az I. és a III. Szakaszmérnökségek rendelkeznek felülvizsgálati kötelezettséggel. A bizottság vezetője az Árvízvédelmi Csoport szakági vezetője, bizottsági tag a területi előadó, mind a szakág, mind pedig a szakaszmérnökség részéről. A felülvizsgálat során megfigyeljük az állapotváltozásokat, valamint a fenntartási munkák hatásosságát (kaszálás, koronastabilizálás stb.).

A felülvizsgálatokon összesen bő 50 km töltés kerül bejárásra, amely beutazásáról, szakaszmérnökségi bontásban, jegyzőkönyv készül a védelemvezetés részére, megjelölve a szükséges fejlesztési javaslatokat.

I. rendű árvízvédelmi művek bizottsági bejárása

A három egybefüggő, 74,742 km hosszú elsőrendű árvízvédelmi szakasz éves felülvizsgálatára az idei évben szeptember 16-án került sor. A töltést és a gátórházakat a bizottság Budapestről indulva járta végig, a dunavecsei gátórház kivételével, tekintettel a gátór betegségre. Az idei évben a bizottság – a szokásostól eltérően – a Ráckevei (Soroksári)-Dunán való átkelése közben megtekintette a tavalyi évben Ráckeve és Makád közt,

a másodrendű töltésen elkészült, kerékpározható koronastabilizációt. A tapasztaltak kiértékelésére Tasson került sor. A bizottság a védelmi szakaszokon védképességet súlyosan veszélyeztető, azonnali beavatkozást igénylő problémát nem tárt fel.

A szakaszokon a gypállomány előregedett, amely így sok helyen felújításra szorul. A gyepek döntő többségéről elmondható, hogy helyenként erősen fertőzöttek náddal, vaddohánnyal és gyalogakáccal. Az elvonásoknak „köszönhetően” az idei évben kevesebb kaszálás került elvégzésre. Ennek negatív hatását a nyár folyamán tapasztalt aszály mérsékelte. Problémát jelent a véderdőknek a töltés előtere felé történő terjeszkedése, különösen a fakivágásokkal érintett területek sarjhajtasai jelentenek nagy kockázatot, mely megelőzésére és mérséklésére a kaszálások rendszeressége és sűrítése jelenthetne megoldást. A szakaszmérnökség területén egyre több helyen jelennek meg a töltéskoronán és rézsűn kijárt gyalogos és kerékpáros csapások. Az ilyen átjárások helyén a gypállomány kitaposódásával az erózió kockázata sokkal nagyobb. Az utóbbi évek során kisebb árkok keletkeztek, ezáltal magassági és

Az erdő terjeszkedése

Épülő árvízvédelmi fal a Kvassay-zsilipinél

keresztmetszeti csökkentett pontok alakultak ki. Általánosságban elmondható, hogy ezen szakaszokon a sorompók legyártása és kihelyezése előrehaladott állapotban van.

A bejárás on a 02.04. sz. és a 02.06. sz. árvízvédelmi szakaszok, a 02.04. sz. Érd-Dunafüredi belvízvédelmi szakasz, valamint a Regionális Védelmi Osztág éves felülvizsgálatát végezte el a bizottság szeptember 19-én. Az esős időre és a töltéskorona felázottságára tekintettel a bizottság a burkolatlan töltéskoronájú töltésszakaszok koronáján nem ment végig, hanem a mentett oldali úthálózatról tekintette meg a gátörjárás problémásabb pontjait. Dunafüreden az északi csőzsilip elzárása javításra szorul. A töltés közvetlen szomszédságában lévő Benta-patak fenékküszöbe relatíve rossz állapotban van. A műtárgy rekonstrukcióját és időt állóbb műszaki megoldásra való átépítését az önkormányzat jelenleg szaktervezővel tervezteti. A bejárás során az öblözethez tartozó csatornák állapotát rendezettnek találtuk, valamint megtekintettük az Érdi szivattyútelepet is.

A Kvassay-zsilipi árvízvédelmi szakasz érintett a Budapest Diákváros-Déli Városkapu Fejlesztési Program keretében folyó munkálatokkal, valamint a „Kvassay-szivattyútelep megvalósítása és a Kvassay vízerőtelep energetikai és gépészeti rekonstrukciója és fejlesztése” elnevezésű projekttel, melyek előrehaladását a bizottság megtekintette. Megkezdődött többek közt a nagy-dunai védmű építése, az igazgatóság vonatkozásában ez parapetfalas és mobilfalas szakaszok megvalósítását jelenti, a Kvassay-zsilip MÁSZ+1,3 m szintre történő magasítását, valamint egy sólyapálya kivitelezését. A beruházás befejezése 2022 decem-

berére prognosztizált. A dél-pesti szakaszon az RSD partvédő műveinek helyreállítása zajlik, mely 1:1,5 hajlású rézsús kialakítású lesz, betonba rakott kőburkolattal és padkával ellátva, ideiglenes megoldásként pedig – az atlétikai világbajnokság végéig – lőtt betonburkolat készül. A Kvassay szivattyútelep kivitelezési munkálatai jelenleg a nyomó oldali munkaterületen folynak, mely 2022. december 31-ig el is fog készülni.

A bizottság a védképességet súlyosan veszélyeztető, azonnali beavatkozást igénylő problémát itt sem tárt fel.

A következő bejárás október 25-én, a 02.05. számú Gödi árvízvédelmi szakasz 0+000 tkm szelvényénél indult. A bizottság az árvízvédelmi töltésen végighaladva szemrevételezte a védművek állapotát. A bejárás érintette a gödi Samsung bővítéséhez készülő távvezetékek tervezett nyomvonalát. A távvezeték kritikus szakaszai, ahol csak a töltéstestben, valamint annak 10 méteres védősávjában helyezhető el a két vízvezeték, a következők: 02.05. Gödi árvízvédelmi szakasz, Sződ-Rákos-patak bal parti fővédvonal 0+310 – 570 tkm és 0+880 – 0+970 tkm szelvények között.

A 02.08. számú Budakalászi árvízvédelmi szakaszon először a

Barát-patak torkolatánál jártunk, ahol várhatóan 2023-ban fog megvalósulni a „Barát-patak torkolat és környezetének fejlesztése” című projekt. A Dera-patakon átívelő, a közelmúltban átadott kerekpáros híd szemléljén megállapításra került a patak medrében lévő jelentős növényzet eltávolításának szükségessége. A Nádas-tó-zsilipnél az önkormányzat által végzett kotrás mélysége és a patak ez alatt elhelyezkedő mederszakasza közötti szintkülönbség a kellő lefolyási viszonyoknak nem felel meg, valamint a patak bal partján, az önkormányzat kezelésében lévő szakasz erősen benőtt, annak mihamarabbi fenntartása szükséges. Fontos feladat továbbá a fentebbi szakaszon lévő hódvárak elbontása is. A 02.07.04. számú Tahitótfalui gátörjárás, a Gombaszögi villánál található kulissza alatti csapadékelvezetés (folyóka) rácsos fedlapja sérült és balesetveszélyes. Továbbhaladva megtekintettük a Tahitótfalui-csőzsilipet, a hozzá tartozó ellen nyomó medencét és a csatlakozó csatornát. A csatorna végén lévő átereszt elzárási lehetőségét biztosítani kell. A 02.07.03. számú Szigetmonostori gátörjárás területén megtekintettük a 4+385 tkm szelvényben a fenntartási munkálatok következ-

Épülő barát-pataki torkolati műtárgy

tében a megsérült gabion támfalat, melynek helyreállítása szükséges. A szigetmonostori komp melletti területen megvalósult kerékpártároló feltöltése miatt a töltés környezetében lefolyó vizek negatívan befolyásolhatják a töltés állékonyágát, ezért a terület vízelvezetésének lehetőségét ki kell vizsgálni. Az örtelepen az új műszaki szoba kialakításához az elektromos hálózat cseréje szükséges. A szakasz gyeptakaró állománya nem megfelelő, a gyomfertőzőség mértéke jelentős. A 02.07.01. számú Surányi gátórjárás 5+360 – 5+440 tkm szelvények közötti betonlap burkolatának helyreállítása szükséges. Az 5+520 – 5+600 tkm szelvények között, jelentős mértékű partfal leszakadás tapasztalható. Igazgatóságunk a partfal mihamarabbi helyreállítását tervezi, valamint az alsó-gödi sarkantyúpár visszabontását, mely a kedvezőtlen áramlási viszonyok előteremtéséért felel. A védelmi központ épületének felújítási munkálatai még nem kerültek elvégzésre. A 02.07.02. sz. Surány-felsői gátórjárás területén megtekintésre került a 9+890 – 10+040 tkm szelvények között ez évben megvalósult töltéserősítés, valamint a Fővárosi Vízművek Zrt. általi padka helyreállítás.

A 02.09. sz. Ipolydamásd-Letkés-Ipolytölgyes árvízvédelmi szakasz bejárása az árvízvédelmi központ ellenőrzésével kezdődött, október 13-án. Ezt követően az őrrjárások végigjárására került sor. A szemle a 02.09.01. számú Ipolydamásdi gátórjárás 0+000 tkm környezetében épülő Ipolydamásd-Helemba híd, valamint a csatlakozó útszakasz kivitelezési munkálatainak a megtekintésével folytatódott. Az idei évben kihe-lyezésre kerül az új elrendelő víz-mérce a magyar oldalon. A híd át-adásának időpontja függ a szlovák

oldali csatlakozó út elkészültétől. A 02.09.02. számú Letkési gátórjárás, valamint a 02.09.03. számú Ipolytölgyesi gátórjárások árvízvédelmi töltéseit és tartozékait szemrevételeztük. Az Ipoly alsó szakaszát érintően jelenleg folyamatban vannak a határrendezés következtében Szlovákiától átkerült ingatlanok földhivatali bejegyzései. Az Igazgatási és Jogi Osztály ezt az igényt továbbítja a megfelelő szervek felé. A védelmi szakaszt érintően egy további beruházásról van jelenleg információnk, az Ipolydamásd-Letkés kerékpárút mechanikai stabilizációs fejlesztéséről.

A 02.10. sz. Ipolyvece-Dejtár-Balassagyarmat-szécsényi árvízvédelmi szakasz bejárása során a bizottság elsőként megtekintette az ipolyvecei gátórtelepet, ahol folyamatban van a szolgálati épület felújítása. A gátórtelep után a dejtári gátórház megtekintése következett. A szakasz gátórjárásain az árvízvédelmi töltések szemrevételezésre kerültek. Végül a Bizottság megtekintette a balassagyarmati védelmi központot és a raktárat.

Tapasztalok és szakbizottsági megállapítások: A bizottság a védképességet súlyosan veszélyeztető, azonnali beavatkozást igénylő problémát nem tárt fel. A felülvizsgálatra került árvízvédelmi vonalak karbantartottsága megfelelő, de továbbra is fennáll a gyeppálmány előregedése, amely megújításáról gondoskodni kell. Az örtelepek, a raktárak, valamint a műtárgyak és környezetük rendezettek, azokat a gátórok a felülvizsgálatra megfelelően felkészítették. A raktárakban tárolt anyagok és eszközök karbantartottsága megfelelő, induló mennyiségekkel rendelkezünk.

A közfoglalkoztatási programmal kapcsolatban összességében elmondható, hogy az előző években rendelkezésre álló létszám töredéke foglalkoztatható, e munkaerő

kiesés a fenntartás tekintetében már érezhető. Az elmúlt években a védművek állapotában elért kedvező állapot fenntartása a jelenleginél nagyobb anyagi ráfordítást igényel. E tekintetben átmeneti megoldást jelentenek a büntetés-végrehajtási intézményekkel kötött megállapodások, amelyek folyamatos humánerőforrást tudnak biztosítani a fenntartási munkák elvégzéséhez. A márianosztrai büntetés-végrehajtási intézménnyel kötött megállapodás értelmében a rabok a szelvénykövek gyártásában, a töltések, illetve az azokat keresztező műtárgyak fenntartásában vesznek részt, a 02.09. árvízvédelmi szakaszon. A balassagyarmati büntetés-végrehajtási intézménnyel kötött megállapodás értelmében a rabok a szelvénykövek gyártásában vesznek részt.

Az Intézkedési terv javaslati pontjaként felvetettük, hogy az MNV Zrt.-t fel kell keresni, hogy Szécsény területén a vagyonkezelésünkbe kerüljön egy ingatlan, gátórtelep létesítésére.

A nyár folyamán összeállított felülvizsgálati ütemtervben meghatározottaknak megfelelően az idei évben 2022. október 6-án tartottuk meg a 02.11., 02.12., 02.13., 02.14 számú szakaszok felülvizsgálatát. A felülvizsgálandó szakaszok számát és a beutazandó távolságokat figyelembe véve elmondható, hogy az egyik leghosszabb felülvizsgálatként szoktuk emlegetni, ahol is a kiértékelő nem ritkán estébe fordulva ér véget. Az előző évektől eltérően az idei évben, a korábban kapott utasításnak megfelelően, az igazgatóságunkat, mint központi költségvetési szervet is érintő megszorítások miatt kisebb létszámmal rendeztük meg.

A felülvizsgálati napon összesen négy árvízvédelmi szakasz állapotát tekintettük meg (89,384 km), valamint a hozzájuk tartozó örte-

lepek, árvízvédelmi központok és a kirendeltség telephelye is felülvizsgálatra került. A védelmi szakasz tekintetében általánosan elmondható, hogy a felülvizsgálat során kiemelt jelentőséggel bírt a meder fenntartottságnak vizsgálata (vízszállító képesség folyamatos fenntartása), a kerékpárutak állapotának nyomon követése, valamint a 2021. évben átadott, az „Árvízvédelmi védvonalak mértékadó árvízszintre történő kiépítése a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság működési területén” című projektben megvalósult védvonal fejlesztések és örtelep felújítások megtekintése.

Összességében elmondható, hogy a védvonal állapota az idei évben elvégzett, korábbiakhoz képest mérsékeltebb mennyiségű fenntartási munkákhoz képest összességében nem csökkent, viszont a következő években az özönnövények további visszaszorítása érdekében a fenntartási munkákat el kell végezni.

Folyószabályozási művek bizottsági bejárása

Kora reggel, buszokkal indultunk az igazgatóság épületeiből, hogy 7:15-kor igazgatóságunk Luppa kitűzőhajójával elhagyhassuk az Újpesti-öbölben lévő kikötőnket. A gazdaságos üzemeltetésre való tekintettel, a felülvizsgálat időpontját a Luppa kitűzőhajó ütemezett

feladataihoz igazítottuk. A kitűzőhajó útja során a bójákat ellenőrizni, ha a bója a megfelelő helyen van, kiemeli és eltávolítja róluk az uszadékot, égőt és akkumulátort cserél, apróbb javításokat végez. Utunk során a partmenti és a hidakon elhelyezett hajózási jelzéseket is számba vettük, láthatóságukat végre a vízről is ellenőriztük. Az igazgatóság területén folytatott munkákat, kotrásokat, kikötő létesítéseket, sarkantyúkat és partfalak állapotát ellenőriztük. A felülvizsgálat leghasznosabb eredményének azt tekintem, hogy végre jutott idő az igazgatóság ezen szakaszán tervezett vagy éppen megvalósuló beruházásairól folytatott, mélyebb szakmai beszélgetésekre, amire a hétköznapiakban nincs ennyi lehetőség. Az ebédet már hagyományként Beke Péter készítette, öregbítve a Bács-Kiskun megyei konyha hírnevet. Az utunk a MAHART PassNave szobi kikötőjében ért véget, a hajónk folytatta estig tartó munkáját, mi meg közösen kiértékeljük a látottakat.

2022. szeptember 8-án megtörtént a Ráckevei (Soroksári)-Duna őszi felülvizsgálata, mely idén – többek között – kivételesen nem vízről, hanem szárazföldről, azaz gépjárművek igénybevételével zajlott le.

A hajóút során a szakágazat vezetője tájékoztatta a vezetőséget a szakágazat tárgyidőszakban elvég-

zett munkájáról, bemutatta a látottakat, valamint a problémásabb szakaszokról röviden tájékoztatta a megjelenteket. Az útvonal során a szakágazat vezetője tájékoztatta a jelenlévőket a folyamatban lévő és tervezett EU projektek és egyéb beruházások, főképpen az RSD-t érintő kimagasló számú kiemelt kormányzati beruházás állásáról.

Az útvonal első megállója a Dél-pesti Szennyvíztisztító Telep / Népjóléti-árok / RSD torkolat helyszínének megtekintése volt, ezt követően a Budapest-Dunaharaszti határán húzódó Horgász-part utca szemléje következett (veszélyes fák, partrendezések, éttermek). A kisbusz ezt követően a ráckevői Árpád híd felve felé vette az irányt, azaz a balparti kikötőépítés és partvédőmű rekonstrukció helyszínét tekintették meg, majd a dömsödi promenádot, azaz a dömsödi strandtól délre lévő területfejlesztés helyszínét tekintették meg a kollégák. A kiértékelés helyszínéként a sok éve bevált tassi helyszínt (Pákász étterem) választotta az igazgatóság. Ráckevétől Tassig, a Dunasor utca (a vízellátás tervezési helyszín bejárása, illetve a Dunasoron jellemző engedély nélküli létesítmények és szűkös útvonal teljes hosszban történő bejárása történt meg. Tasson igazgató úr megnyitotta a kiértékelést és a jelen lévő Műszaki Biztonsági Szolgálat vezetője, a szakágazat vezetője, a szakaszmérnökség vezetője és a többi megjelent megtartotta beszámolóját, az OVF jelen lévő munkatársa megköszönte a részvétel lehetőségét. Szilágyi Attila igazgató úr a bejárás és az értékelés zárásaként röviden minősítette a látottakat, megválaszolta az elhangzott kérdéseket, köszönetét fejezte ki a szakágazatnak és a szakaszmérnökség munkatársainak az éves teljesítményét, majd az RSD 2022. évi őszi felülvizsgál-

Belvízvédelmi művek bizottsági bejárása

A III. Szakasz mérnökség 2022. október 14-i belvizes bejárásán a 02.01. Gyáli belvízvédelmi szakasz és a 02.02. Észak-Duna-völgyi belvízvédelmi szakasz létesítményeit tekintettük meg. Először a Gyáli 1. főcsatorna rendezéssel érintett szakaszát, melyen a fenntartási munkálatok az idei év első negyedévében kerültek elvégzésre az előírt természetvédelmi korlátozások miatt, továbbá az Ecseri- és Maglódi-tározókat vettük szemügyre.

A 02.02. belvízvédelmi szakaszon a vízhiány elleni védekezés keretében elvégzett beavatkozások helyszíneit (XXX. csatorna, XXXI. csatorna bújrató), illetve a meghibásodott Ürbői-zsilipet, végül a Dömsödi-zsilipet tekintettük meg. A bejárás során az OVF Belvízvédelmi és Öntözési Főosztálya részéről Csűrös Krisztián főosztályvezető és Szamosvári István kiemelt műszaki referens is részt vett. A bejárás során látott belvízvédelmi művek rendezettek, belvízvédekezés lebonyolítására alkalmas állapotban voltak.

Vízrendezési művek bizottsági bejárása

2022. október 4-én tartottuk az I. Szakasz mérnökség kisvízfolyásainak éves felülvizsgálatát. A bejárás során a Békás-patak vízgazdálkodási társulattól átvett problémás szakaszát és az EU-s fenntartással érintett Benta-patakot tekintettük meg. A Békás-patak kotrása szükséges, ami a szomszédos ingatlanok ráépítései miatt műszakilag nagy kihívást jelentő feladat.

A Benta-patak éves fenntartási munkái még nem kerültek befejezésre a bejárás időpontjában. A vízfolyás majd teljes hosszában EU projekt keretében került rendezésre, a 2011-ben zárult projekt jelenleg a kötelező 15 éves fenntartás szakaszában van.

A II. Szakasz mérnökség működési területén, az Ipoly vízgyűjtő dombvidéki vízrendezési műveinek, kisvízfolyásainak őszi felülvizsgálatát 2022. október 17-én tartottuk. Az idei évben több lakossági bejelentés érkezett a Szentlélek- és a Dobroda-patak tisztított szennyvíz bevezetéssel érintett patakszakaszaival kapcsolatban, ezért a felülvizsgálat során ezen helyszínek bejárására került sor.

A Szentlélek-patakot két helyszínen, a Szécsény belterületén, a 22.

sz. főúti hídnál, valamint a szécsényi szennyvíztisztító telep tisztított szennyvíz bevezetése környezetében, a Dobroda-patakot a karancslapujtói szennyvíztisztító telep bevezetésénél és a Karancsbeszi belterületén áthaladó szakaszán tekintettük meg. A felülvizsgálat idején lefolyást és védekezést akadályozó körülményt nem tapasztaltunk, azonban a patakmedrekben jelentős mennyiségű szennyvíziszap felhalmozódást észleltünk. A Szentlélek-patak kotrására az FKI-KHO kötelezést adott ki az üzemeltető, ÉRV ZRt. részére. A munka elvégzéséről információval nem rendelkezünk.

A felülvizsgálat kiértékelését a mihálygergei mederőrnél tartottuk. Szakágazatunk részéről köszönetet mondtunk a szakasz mérnökségeknek és az MBSZ-nek az idei évben végzett munkáért.

Vízrajzi létesítmények bizottsági bejárása

Közel 600 db-os vízrajzi állomáshálózat bemutatása egynapos bejárás során lehetetlen, ezért minden évben valamilyen szempont szerint választjuk ki a megnézendő állomásokat. Ebben az évben fontos volt a takarékos utazás, így egy mikrobusszal, kilencen indultunk egy 153 km-es körre az I. Szm. területén, Budapest-Dunabogdány között.

A meglátogatott állomások: Hajózási Kirendeltség, Dr. Csoma János mérőhajó, Budakalász távmérő hidrometeorológiai állomás, Budakalász távmérő talajvízkút, Bükkös-patak - Szentendre távjelző vízmérce, Pilisszentlászló-2 regisztráló karsztvízszint észlelő kút, Duna-Szentendre távjelző vízmérce, Dunabogdány talajvízkút (GNV), Duna-Dunabogdány vízmérce.

A Dr. Csoma János mérőha-

Dobroda-patak (Karancslapujtő)

jónk 16 éves, a két JET hajtóműje elromlott, 27 millió Ft-ba kerül a felújítása, amit a többletbevétel terhére szeretnénk elvégeztetni, hiszen ágazati beruházásból még idén megérkezik az új mederfelmérő rendszer (multibeam), amivel nagyszerű munkákat lehet majd a korábbi Balaton, Sió, Tisza, Kőrösök projektekhez hasonlóan véghez vinni.

Bemutattuk a vezetőségnek és a vendégeinknek a távmérősítés terén elért eredményeinket: minden felszíni vízmércénk távmérős, a talajvízkútjaink 70%-a, a karsztkútjaink 50%-a tartozik ide, a hidrometeorológiai állomásaink közül négy helyen van csak kézi csapadékmérés. Tiszteletdíjas észlelő már nincs is a hálózatunkban, egyedül a hőmérés és a jégmegfigyelés az, amit egyelőre nem lehet digitalizálni, itt dolgoznak külsősök, 13-an.

Befejezéshez közeledik a 11 kisvízfolyási vízmércénk napelemmel történő felszerelése, ezáltal olcsó, megbízható és folyamatos energiaellátást biztosítunk az adatok előállítására és továbbítása számára. Már csak 2 db Ipoly-melléki állomás maradt hátra: Patvarc és Bencurfalva. Mindezt saját erőből, a vízrajzos kollégák szaktudását felhasználva értük el.

Dunabogdányban bemutattuk az épülő nagyvízi vízmérce tagot a lépcsővel, így teljes lesz az 1946

óta immár a 3. helyszínre áttelepült állomás kisvízi, középvízi és nagyvízi mérce sora. Jelenleg a kőrakodó pontonjának alsó végében található a T01037-es számú állomásunk.

A kiértékelésen beszéltünk a problémákról is: 4 db szentendre-szigeti árvízi vízmérce vár felújításra, a váci vízmérce környezetében két helyen is beszakadt a partfal, ami egy nagyobb árhullám esetén be is omolhat és gépi erővel hozzá kell látni a kisvízfolyásaink mérőszelvényeinek a kitisztításához, mert hamarosan nem lehet vízhozamot mérni ezekben a szelvényekben.

A vezetőség, a szakágazatok képviselői, a meghívott OVF-es vendég is elismeréssel szólt a látottakról és a szakágazat 2022-ben végzett munkájáról. Köszönjük!

Ipoly Albizottság bizottsági bejárása

A Magyar - Szlovák HVB Ipoly Albizottságának 2022. évi második tárgyalására (184. tárgyalás) 2022. október végén, Balassagyar-

maton került sor. A felek az eddig megszokott módon egyeztették és megtárgyalták a kölcsönös érdeklődésre számot tartó ügyeket (Ipoly árvízvédelme, a védelmi létesítmények állapota, új hidak építése az Ipoly folyón (Ipolydamásd-Helemba, Drégelypalánk-Ipolyhídvég, Őrhalom-Ipolyvarbó, illetőleg Ipolyvece-Ipolybalog), az EU projektjein való közös részvétel, fenntartási munkák a folyó határszakaszán, vízjogi engedélyek kérdése, vízkivételek az Ipolyból stb.).

Kiértékelő értekezés

Az éves felülvizsgálatot egy úgynevezett kiértékelő értekezés zárja, melyen az egyes bejárásokon tapasztalt összegzése történik. A szakcsoportok vezetői, az egységvezetők és igazgatóságunk felső vezetése vesz rajta részt. Az értekezés az idei évben két részletben került megtartásra, november 7-én és 15-én. Az értekezleten minden szakcsoport-vezető és egységvezető ismertette a bejárásokon általa tapasztaltakat, észrevételeket tettek. Az egységvezetők az idei évben egységüket érintő intézkedési tervpontok teljesítéséről megtartották beszámolójukat. A beszámolók után igazgatóságunk felső vezetése is értékelte és összefoglalta a felülvizsgálatot. Végezetül meghatározásra kerültek a 2023. évre vonatkozó intézkedési tervpontok az előzetes javaslatok alapján.

Szerző: Radvánszki János

Vízminőségi kárelhárítás a Maconkai-tórendszeren

A horgászati hasznosító Bátor-tereny-Maconkai Szabadidő- és Sporthorgász Egyesület (BSHE) 2022. augusztus 22-én jelentette, hogy a Maconkai-tórendszer III. számú tavában – lokális oxigénhiány miatt – halpusztulást tapasztaltak. A BSHE a haltetemek eltávolítását és a védekezést azonnal megkezdte, de a hidrológiai körülmények miatt nem volt garantálható, hogy nem romlik tovább a helyzet. A körülmények vizsgálata érdekében igazgatóságunk aznap 15:00-tól I. fokú vízminőség-védelmi készütséget rendelt el.

A hosszú vízhiányos időszak miatt a Zagyva-patak felső vízgyűjtőjéről nem érkezett vízpótlás, így a tározott vízmennyiség jelentősen csökkent, továbbá a meleg időjárás és a vízben feldúsuló tápanyagok következtében jelentős algaszaporulat jelentkezett a tározó több tőegységében. Az algák oxigén felhasználása miatt a reggeli órákban oxigénhiányos állapotok alakultak ki ezekben a vízterekben. Természetes lefolyás hiányában a tórendszer tavainak szivattyús vízpótlására volt szükség, megelőzve a további tömeges halpusztulást, ezáltal biztosítva a Heves Megyei Vízmű Zrt. megfelelő mennyiségű és minőségű, engedélyes felszíni vízkivételét a tározó alvízi szakaszán. 2022. augusztus 23-án 16:00-tól III. fokú vízminőség-védelmi készütség keretében végeztük a kárelhárítási feladatokat.

A Maconkai-tározó III. sz. tavában augusztus 23-tól az igazgatóságunk által telepített Atlas Copco kompresszor és a hozzá kapcsolt mélybuborékolató rendszer folyamatos üzemben levegőztette a tavat augusztus 29-ig, leállítás csak a feltöltés és a karbantartás időszakára történt. A javuló vízminő-

Szivattyúzás a Mizserfai-tározóból

Szivattyúzás a homokterenyi bányából

Levegőztetés a III. tőegységben

ség függvényében a továbbiakban csak éjszakai időszakban 12 órára, majd szeptember 4-én 6 órára csökkentettük az üzemidőt, végül

szeptember 6-án reggel 6:00 órakor a levegőztetést leállítottuk.

A tározó vízgyűjtőjén két helyszínen volt lehetőség szivattyúval pó-

Maconkai-tározóból továbbengedett víz

tolni a vizet a kiszáradt Zagyva-patak medrébe, a Mizserfai-tározónál, illetve a homokterenyei (mátraterenyi) bányatónál. Az 1 db traktor meghajtású CADOPPI szivattyú és a működtetéséhez szükséges MTZ típusú munkagép a Mizserfai-tározónál augusztus 23-án telepítésre került, majd a szivattyúzást augusztus 24-én kezdte meg. A víz átemelésének ezen a helyszínen szeptember 6-án lett vége. A KÖTIVIZIG által biztosított 2 db Agrofil 300-as szivattyút és tartozékait a KÖTIVIZIG és igazgatóságunk Műszaki Biztonsági Szolgálat augusztus 24-én telepítette a mátraterenyi bányatóhoz. A lakosság és a horgászegyesület aggodalma miatt azonban a kezelő önkormányzat ekkor még nem járult hozzá a művelet megkezdéséhez. Végül kompromisszumos megoldás született, és augusztus 26-án az engedélyt tartalmazó önkormányzati határozat kézhezvételét követően megindult a szivattyúzás, azzal a kikötéssel, hogy lassú vízszintcsökkentést hajtunk végre, valamint legfeljebb 15 cm szintkülönbségnél a szivattyúzást leállítjuk. Ezt augusztus 31-én 15:41-kor elértük, így a művelet ekkor be is fejeztük.

A kárelhárítás ideje alatt a Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Bányafelügyeleti Főosztály Környezetvédelmi Mérőközpontja két időpontban (augusztus 31. és szeptember 7.) vizsgálta laborban a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Mintavevő Munkacsoport (MMCS) helyszínen vett mintáit. Látható volt, hogy az elvégzett kárelhárítási feladatok hatására a legtöbb vizsgált paraméter tekintetében csökkenés volt tapasztalható, a legproblémásabb III. tó esetében harmadára csökkent a víz klorofill-a tartalma és az ammónium mennyisége is jelentősen csökkent.

Az MMCS egy YSI ProDSS típusú helyszíni mérőműszert is telepített szeptember 2-án a Maconka III. tórészlet vízterébe, a kettes és harmas levegőztető közé. A műszer folyamatos, előre beállított időközökben alkalmas az oxigén koncentráció és a vezetőképesség mérésére, a helyszínen egy ideiglenes úszótestre szereltük fel. A YSI ProDSS szeptember 5-én, hétfőn, leszerelésre került, a mért oldott oxigén koncentráció legalacsonyabb értéke a megfigyelt időszakban 5,71 mg/l, a legmagasabb érték pedig 11,30 mg/l volt.

Az MMCS továbbá több napon is helyszíni méréseket végzett a kárelhárítás során. A legalacsonyabb oldott oxigén értéket (2,02 mg/l) a tározó műtárgyánál mérték augusztus 31-én 7:37-kor, valamint a III. tóban előfordult mérési tartományán kívül eső érték is, tehát az oldott oxigén meghaladta a telítési érték 200%-át, ami jellemzően 20 mg/l mennyiségnél történik. Az eredmény jelentős algapopulációra utalt, melyet a laborvizsgálatok is igazoltak.

Összességében elmondható, hogy a vízminőségi állapot a kárelhárítás ideje alatt normalizálódott, ezért a műszaki beavatkozást kísérő megfigyelést követően, szeptember 9-én igazgatóságunk levonult a területről, védekezési tevékenységét 18:00 órától befejezte, a készültséget a védelemvezetés ezzel egyidőben megszüntette.

Szerző: Márton Attila

A Ráckevei (Soroksári)-Duna-ág vízpótlása 2022 nyarán

2022 júliusában a Duna-vízgyűjtőt sújtó, elnyúló csapadékszegény időszak miatt tartósan alacsony, illetve apadó vízállás alakult ki a Dunán, melynek következtében július 13-án a Kvassay-zsilipnél a dunai felvív és a Ráckevei (Soroksári)-Duna-ág (RSD) alvíz szintje kiegyen-

lített. A Duna-ágból a Duna-Tisza-csatornán, az I. Árapasztón és a Kiskunsági-főcsatornán keresztül az öntözési és halastavi vízkivételekhez az öntözési időszakban jelentős vízmennyiséget szükséges biztosítanunk, továbbá az Alsó-Duna-völgy felé térségi vízá-

tadási kötelezettségünk van a XXX. csatornán, a Duna-völgyi-főcsatornán és a Kiskunsági-főcsatornán. A teljes Alsó-Duna-völgy felé kiszorgálandó mennyiség 17,4 m³/s. Az ökológiai szükségletek biztosítása, a kiemelt jelentőséggel bíró öntözővíz igények kielégítése, va-

lamint a kettősműködésű csatornába bevezetett tisztított szennyvizek által okozott terhelések mérséklése érdekében július 13-án a Kvassay-vízerőtelepen keresztüli szivattyús vízbetáplálás – III. fokú vízminőség-védelmi készültség keretén belül – kezdetét vette. A tovább csökkenő vízszintek miatt az ökológiai vízigény teljeskörű biztosítása érdekében a Duna-ág alsó szakaszának vízbetáplálásába július 20-án bekapcsolódott a Sajó Elemér többfunkciójú vízleeresztő műtárgy T1 „Judit” és T2 „Éva” gépegysége, melyen keresztül jelentős vízpótlás történt a Dunából. A védekezés teljes időszaka alatt a Kvassay-zsilipen 35 millió m³, a Sajó Elemér műtárgyon keresztül 25 millió m³ mennyiségű dunai víz került betáplálásra az RSD-be. A vízminőség nyomon követésére, a szivattyúzás időszaka alatt a Pest Megyei Kormányhivatal Mérőközpontja – felkérésünkre – heti rendszerességgel, sűrített vízminőségi méréseket végzett.

A szivattyús üzemmód ideje alatt, 2022. július 31-én, délután, a Ráckevei Dunaági Horgász Szövetség értesítette igazgatóságunkat, hogy a Duna-ág 46+000 fkm szelvényének térségében jelentős halpusztulást észleltek. A halpusztulás ammónium mérgezésre utalt.

Az éjszaka folyamán a Mintavevő Munkacsoportunk az RSD 14 pontján méréseket végzett. A mérések eredményeiből látható lett, hogy oldott oxigénhiányos területek alakultak ki egy lassan levonuló szennyezés csóvában a Dél-pesti Szennyvíztisztító Telep bevezetése alatti szakaszon, a halpusztulást megelőző napon történt csapadéktevékenység eredményeképpen. A szennyezési csóvát kimérve és az

elkövetkező napokban annak levonulását mérésekkel folyamatosan nyomon követve, két kritikus helyszínen – a Taksonyi híd és Majosháza szelvényében – levegőztetést végeztünk, mélybuborékolatós rendszerrel és 2 db TRUXOR munkagéppel. A levegőztetés eredményeként a további halpusztulást sikeresen megakadályoztuk.

Kiemelendő, hogy a tassi többfunkciójú vízleeresztő műtárgy indoklottsága egyértelműen bebizonyosodott. Az egyébként korlátozott volumenű Kvassay-vízerőtelep melletti működtetése lehetővé tette a Kiskunsági-főcsatorna által igényelt 7,5-15 m³/s vízmennyiség biztosítását, valamint a Duna-ág észak és déli irányú egyidejű szivattyús vízpótlás folyamatos biztosításával a vízminőség állapotában tartós romlás nem következett be, komolyabb halpusztulás a gyors beavatkozásnak köszönhetően nem történt.

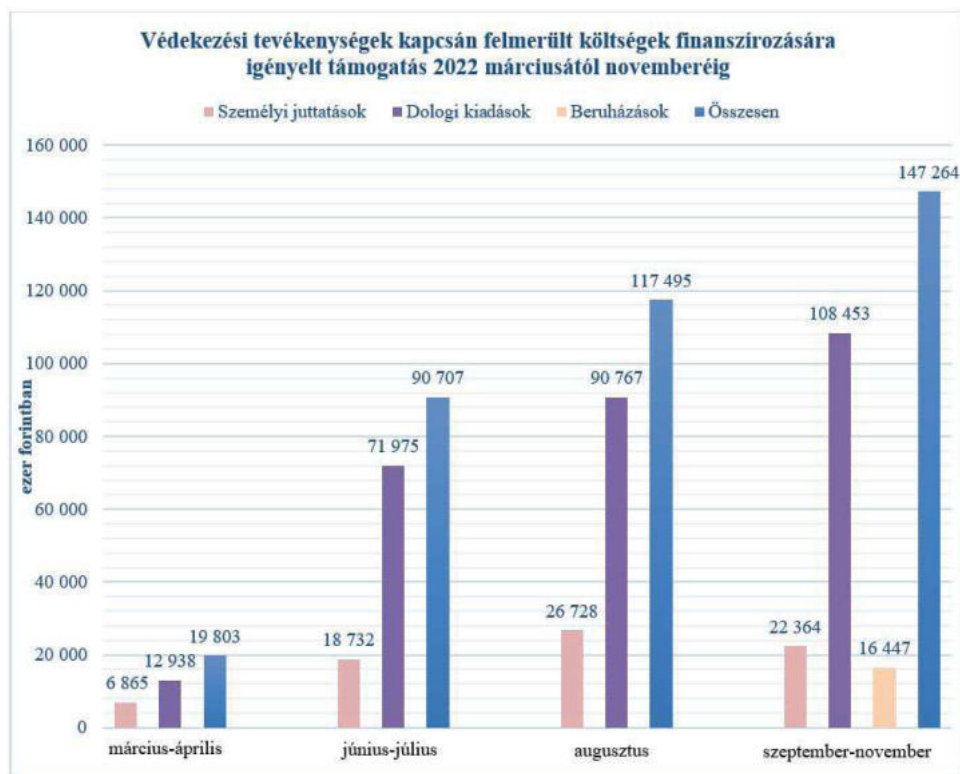

Szerző: Rényeiné Kerepesi Erika

Vízminőség-védelmi és vízhiány elleni védekezés az Ellátó Szakcsoport szemével

Az Ellátó Szakcsoport jelenleg egy fő szakcsoport-vezetőből és öt fő ügyeletesből áll. Elrendelt vízkár-elhárítási tevékenység első napján elsődleges feladataink közé tartozik az igazgatóságon résztvevő kollégák elszámolási rendjének meghatározása, melyet az Ellátó Szakcsoport vezetője – a védelemvezető utasítására – állapít meg. További feladat a védekezési költségek elszámolásához szükséges analitikus kód generálása, a védekezési átlagbérek, a gépjárművek, a gépek üzemanyagköltségeinek, normáinak analitikáinkban való aktualizálása. A megszokottól eltérően a védekezést érintő megrendelők, igénybejelentők az Ellátó Szakcsoporton keresztül kerülnek engedélyeztetésre és megküldésre. A napi jelentésekhez szükséges személyi költségekkel kapcsolatos adatokkal látjuk el a műszaki osztályon lévő ügyeletes kollégákat. A szakmai beszámoló a PR koordinálásával, a szakmai osztályok által összeállított dokumentumok alapján, a főmérnök jóváhagyásával készül. A beszámolót és a költségelszámolást mind az igénylés, mind az elszámolás alkalmával megküldjük a felettes szerv részére. Ahogy a napi munkánkban, úgy a védekezés időszakában is igyekszünk hangsúlyt fektetni a csoporton belüli, illetve a szakágakkal való kommunikációra. Erre megfelelő alkalom nyílik a törzsvezetői értekezletek során.

A mellékelt diagramon látható a 2022. év márciusától novemberig tartó vízhiány elleni és vízminőségvédelmi kárelhárítás költségei. A legmagasabb személyi juttatás augusztusban került számfejtésre, mely 87 fő túlóra, pótlék és átlagbér különbözetének összegét tartalmazza. A legmagasabb dologi

kiadás szeptember-november időszakban látható, ehhez hozzájárult a Maconkai-tórendszer halpusztulás miatti beavatkozása, az RSD szivattyús betáplálásának megkezdése, Nógrádszakál két területén elhagyott illegális hulladék összeszedése és elszállítása, és a még nyáron kezdődő, igazgatóságunk működési területét több körzetben érintő vízhiány elleni védekezés kiadásai is. Dologi kiadások mellett ebben az időszakban lehetőség nyílt a védekezés keretén belül a meghibásodott ürbői billenőtáblás zsilipnél (határzsilip) a tábla újragyártásának és beszerelésének költségeinek megigénylésére. A saját működési területünkön túl a KÖTIVIZIG-hez tartozó Tisza-tó rendszerében végeztek kollégáink vízhozam- és vízmennyiség méréseket, a vízhiány elleni védekezés keretében.

Munkánk egyik fontos részét teszi ki a vízkárelhárítási tevékenységek kapcsán felmerült költségek finanszírozása érdekében végzett

adatszolgáltatási és elszámolási kötelezettség. A folyamat az Országos Vízügyi Főigazgatóság, a Belügyminisztérium, illetve a Pénzügyminisztérium engedélyezési tevékenységéből áll.

Víz-, környezeti és természeti katasztrófa kárelhárítás támogatása érdekében a Belügyminisztérium fejezetén belül elkülönítésre került a 20/1/50 számú előirányzat. Az előirányzat felhasználható a víz-, környezeti és természeti katasztrófa kárelhárítás esetén végzett védekezési, továbbá a védekezési időszakon kívül bekövetkezett olyan természeti káreseményekre, amely a védbiztonságot közvetlenül veszélyeztető, azonnali beavatkozást igénylő helyreállítási feladatokkal összefüggő többletkiadásokra, a jégvédekezéssel összefüggő feladatokra vonatkozik. Az előirányzat terhére, kérelem útján, egyedi döntéssel, támogatói okirat alapján költségvetési támogatás nyújtható a személyi juttatásokkal, a munkaadókat terhelő

járulékokkal, a dologi kiadásokkal, a veszélyhelyzet felszámolásához szükséges eszközök beszerzésével, valamint a károsodott és elhasznált védelmi eszközök visszapótlásával kapcsolatos egyéb felhalmozási kiadásokra, tevékenységekre.

Elmondható, hogy a támogatás általánosságban a védekezési időszak lezárását követően íródik jóvá igazgatóságunk folyószámláján. A

finanszírozás rendszere likviditási nehézségeket tud előidézni, jelenleg 264,8 m Ft hiányzik a folyószámlánkról, ebből a dologi kiadások összege 199,2 m Ft. Ha belegondolunk, hogy igazgatóságunk dologi kiadásainak eredeti előirányzata 978,6 m Ft, akkor érzékelhetjük igazán, mekkora problémát is tud okozni a támogatás folyamata. Lényegében az éves

dologi keretünk 20%-ának megfelelő összeg hiányzik a büdzsénkből. Sokszor nem is a vízkárelhárítási tevékenység gazdasági teendői okozzák a fejtörést, hanem a finanszírozás időbeni eltolódásából adódó fizetőképesség akadozásai, rosszabb esetben pedig hiánya.

*Szerzők: Dobó Róbert,
Csordás Anikó, Jákói Regina*

A Kutatók Éjszakájának keretében kerekasztal-beszélgetésen vett részt Szilágyi Attila

A Kutatók Éjszakája országos programsorozathoz csatlakozott idén is a Nemzeti Közszerológiai Egyetem. Szeptember 30-án több helyen izgalmas, inspiráló előadásokkal, kísérletekkel, interaktív bemutatókkal várták az érdeklődőket. A központi helyszín a budapesti Ludovika Campuson volt. Itt a bemutatók mellett számos érdekes előadást és kerekasztal-beszélgetést hallgathattak meg az érdeklődők, többek között a „Mit tehetünk szomszédjaink, pusztuló Földünkért? Túlélésünk záloga a felmelegedés visszaszorítása” címmel.

Ez utóbbi fórum moderátora volt Dr. Szöllősi-Nagy András, a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Víz- és Környezetpolitikai Tanszék egyetemi tanára. Beszélgető partnerei voltak Dr. Pál-völgyi Tamás, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék egyetemi docense, Dr. Németh Tamás Sándor, a Nemzeti Közszerológiai Egyetem, Víz- és Környezetpolitikai Tanszék egyetemi docense, Dr. Zlinszky János, a Nemzeti Közszerológiai Egyetem, Víz- és Környezetpolitikai Tanszék egyetemi docense, Dr. Teknős László, a Nemzeti Köz-

szérológiai Egyetem, Rendészettudományi Kar, Katasztrófavédelmi Intézet, Katasztrófavédelmi Műveleti Tanszék t. szds., egyetemi adjunktus, valamint Szilágyi Attila, a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság igazgatója, a Nemzeti Közszerológiai Egyetem címzetes egyetemi docense.

A beszélgetésben érintett témák között szórt ejtettek a globális környezeti változások legfontosabb okairól, valamint lehetséges hatásokról közép- és hosszútávon. Firtatták a globális felmelegedés kérdéseit, valamint azt is, mennyire vesszük komolyan a Párizsi klíma-megállapodást, illetve azt is, hogy ebben a témában mi a szerepe a politikai döntéshozóknak és

a tudománynak. A szakemberek kitértek arra, hogyan orvosolhatók lokálisan a globális problémák. A vízváltással kapcsolatban pedig kiemelték annak a lehetőségét, milyen hatással lehet a vízkészletek fogyására mindez regionálisan és lokálisan. Ezek mellett kitértek arra is, ha a vízkészletek eltűnnek, akkor miből fogunk öntözni és miként lehet fenntartani az eddigi élelmiszerbiztonságot. A beszélgetőpartnerek kiemelték, hogy a szélsőséges hidrológiai helyzetek növekvő gyakorisággal fordulnak elő a világ legtöbb országában, illetve áttekintették a hazai helyzetet is.

Szerző: Jilling Alexa

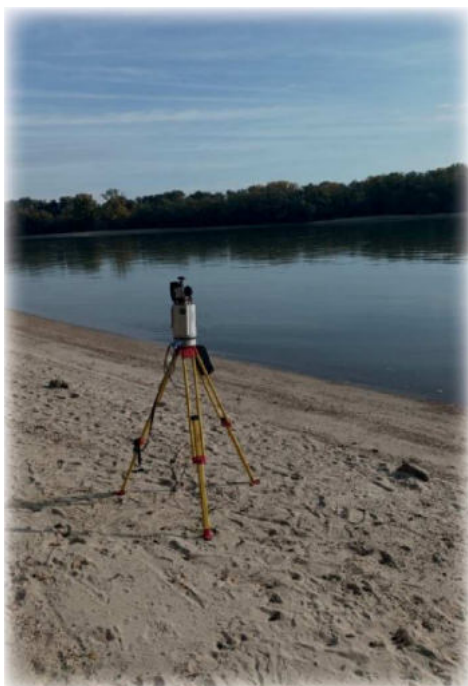

kép készítője: dr. Balatonyi László (OVF)

1. kép: A sérült partfal egy szakasza

A horányi személykompnál található árvédelmi töltés 50-100 méteres szakasza jelentős mértékben rongálódott (1. kép). Ennek legvalószínűbb okának a bal parton, Göd térségében található két sarkantyú által a horányi partszakaszra szorított sodorvonal eróziós hatását tartják. Mindezek részletesebb fel térképezéséhez, 2022. október 19-én, valamint 21-én, a Vízrajzi és Adattári Osztály munkatársai különböző geodéziai mérésekkel jártak hozzá.

2. kép: A műszer mérés közben a horányi parton

Először a gödi sarkantyúk GPS-sel, valamint vízi drónra szerelt ADCP-vel való felmérése történt meg, melyet a sérült horányi partfal lézerszkennelése követett. A sarkantyúk felmérését összevettük a legutóbbi multibeam medermérésünkkel és ezekből az adatokból szintvonalas térképet szerkesztettünk.

A szkennelés során egy Riegl VZ-1000 műszert használtunk, álló üzemmódban, összesen 10 álláspont felvételével (2. kép). A felmrendő terület jellegéből adódóan lehetőségünk volt az álláspontokat sűrűn felvenni, amely kedvező mértékű átfedést biztosított. Ez nagyban megkönnyíti a későbbi feldolgozási folyamatot. A mérés során a műszer 360 fokban körbefordulva rögzíti a területet, amelyet követően néhány fényképet is készít, az egyes tereptárgyak későbbi azonosítását megkönnyítendő.

A lézerszkennelés egy olyan mérési módszer, ahol a feldolgozás – amely PointCloudScene és RiScan Pro szoftverekben történik – jóval időigényesebb, mint maga a felmérés. Az előfeldolgozás három fő lépésre osztható: relatív illesztés, georeferálás, osztályozás.

A relatív illesztés során a felmért álláspontok egymáshoz kapcsolása történik. Ezt többféleképpen megtehetjük, itt egy szabadkézi, durva illesztés után beépített eszközök segítségével, iterációs eljárással végeztük. Ennek lényege az, hogy a pontfelhőkben adott paraméterek szerint síkokat keresünk, melyeket a sík normálisát jelző vektorként tárolunk. A program a különböző álláspontok pontfelhőiben az átfedő területeken ezen vektorok összehasonlításával végzi az illesztést. Ezzel a módszerrel átlagosan 5-10 mm szórásnégyzetű pontosság érhető el (3. kép).

Következő lépésben az eddig relatív koordináta-rendszerben értelmezett pontfelhőt transzformáljuk tetszőleges globális koordináta-rendszerbe (EOV, UTM, WGS84). Erre is többféle lehetőséget kínál a műszer, mi az utólagos illesztőpontok segítségével történő georeferálást használjuk. Ilyenkor a már beszkenelt pontfelhőben jól azonosítható tereptárgyakat, objektumokat, általunk kihelyezett jelöléseket mérünk be RTK GPS vagy mérőállomás segítségével, majd ezeket a pontokat megkeresjük a pontfelhőben is és páronként összekapcsoljuk őket. A program gyakorlatilag az illesztőpontokra húzza a teljes pontfelhőt. Itt a mérés pontosságától és a mért terület jellegétől nagymértékben függ az illesztés minősége, de általánosságban elmondható, hogy 5 cm alatti szórásnégyzet várható.

Végül a pontfelhő tisztítására és osztályozására kerül a sor. Itt törölhetjük vagy leválogathatjuk a hibás pontokat, zajokat, levághatjuk a felesleges területeket, valamint elkülöníthetjük a terepet a növényzettől, egyéb objektumoktól. Erre a feladatra rendelkezésre áll beépített eszköz, mely a pontok

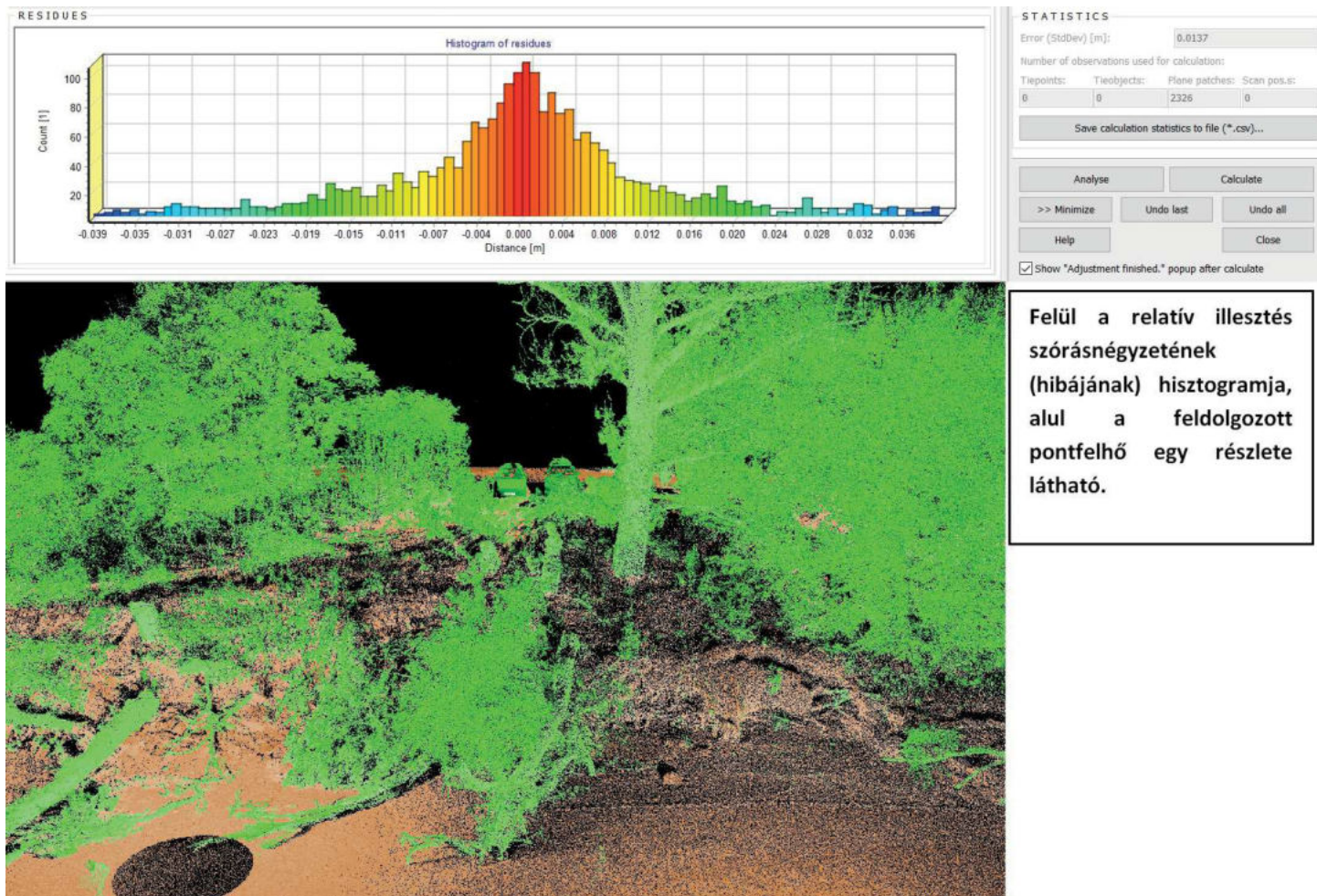
egymáshoz való elhelyezkedése alapján végzi az osztályozást. Ezt minden esetben manuálisan ellenőrizni és javítani szükséges. Ennek részletességét mindig az adott feladathoz igazítjuk.

Végül a georeferált, osztályozott, letisztított pontfelhőt normalizál-

juk, a kért felbontásúra ritkíthatjuk, valamint különböző formátumokba exportálhatjuk. Ebből pedig az adott feladatnak megfelelő késztermékek készíthetők, melyek lehetnek terepmodellek, vektorizált elemek, 3D modellek. Ez az előfeldolgozott, növényzettől

megtisztított adat került átadásra az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztálynak.

*Szerzők: Kondor Gergely,
Németi Kornél*

3. kép: Relatív illesztés hisztogramja és a kész pontfelhő egy részlete

FAVA konferencia

2022. szeptember 14-15-én a siófoki Hotel Magisternben megrendezésre került a XXVIII. Almássy Endre konferencia a felszín alatti vizekről, melyet a Felszín alatti Vizekért Alapítványnak köszönhetünk. Igazgatóságunk részéről csoportvezetőm, Csabainé Lőrincz Marianna és jómagam élhettünk a lehetőséggel, hogy részt vegyünk ezen konferencián. Az igazat megvallva, annak ellenére, hogy csupán hallgatóság szerepében érkeztem az eseményre, enyhe szorongással néztem annak

előbe. Az érzés azonban hamar elszállt a fogadóterem könnyed, fesztelen légköre és a megjelenő, ismerős arcok láttán.

A konferenciát az alapítvány elnöke, Lénárt László nyitotta meg, majd felkonferálását követően az MHT elnöke, Szilávik Lajos osztott meg néhány gondolatot a szakmát illetően és Tóth Sándor alapítványi tag ismertette a szervező alapítvány történetét, megemlítve az elmúlt pár év viszonyosságait, kihívásait is.

Az első felvonás előadói által a

jelen lévő hallgatóság betekintést nyerhetett a szakma '90-es éveikig visszatekintő tevékenységeinek eredményeibe, tájékoztatást kapott a felszín alatti vizekkel kapcsolatos aktuális kérdésekről, projektekről és a jogalkotásban tervezett változtatásokról. A FETIVIZIG kollégái bemutatták vízkészlet-gazdálkodást segítő projektjük eredményeit, mely reményeik szerint a jelenlegi, az öntözés szabályozásának lehetőségeivel kapcsolatos problémáik megoldásában lesz nagy segítségükre, ezt követően

pedig a vízföldtani naplóban szereplő adatok megbízhatóságáról és a napló tartalmi elemeinek megreformálását célzó javaslatokat hallhattunk. Az előadásokat megelőzően sajnós elkövettem azt a hibát, hogy kihagytam a szokásos reggeli kávé, így az, amúgy nem hosszú és egyébként érdekes kérdéseket feszegető témák után, az ebédszünet elérése új lendülettel töltött fel.

Mint eddig oly gyakran, idén is sor került egy üdítően szemléletes bemutatóra, melynek főszereplője a Lorenz-féle vízikerek. A szerkezet működése a káoszelméleten alapul, minek lényege, hogy a kerékre csatlakoztatott, lyukas fenekű poharakba a kerék tetején rögzített „csapból” áramló víz forgásra készíti a kereket, amely a poharak eltérő mértékű és szabálytalan feltöltődésének, kiürülésének köszönhetően kaotikussá válik. A témáról az interneten sokat lehet olvasni és a vízikerekről is számos videó található.

A kétnapos konferencia során az előadók számára (minden szekcióra vonatkozóan) 20 perc állt rendelkezésre, hogy a bevezetőtől az eredményekig minden fontos információt átadjanak, azonban egy hónapokig tartó kutatás esetén az említett időtartam csekélynek bi-

zonyult. Ezt éreztem a szerdai nap második felvonásában is, amikor is a szakma képviselői foglalkoztak többek között a felszín alatti vízkészletek utánpótlására és tározására alkalmas rendszerek lehetőségeinek vizsgálatával, az ivóvizekben lévő természetes radioaktivitás eredetével és a balatonfüredi szénsavas ásványvizek izotóp- és vízgeokémiai vizsgálatával kiegészítve, a balatonfüredi Állami Szívkórházhoz kapcsolódó történelmi és irodalmi vonatkozású érdekességekkel.

A kutatási eredmények bemutatása után a vacsora következett, mint az első nap záróprogramja, az ezüstkorsót megítélő ceremónia közbeékelésével, mely ünnepély idei kitüntettetje Jelinek Gabriella, a Belügyminisztérium Vízügytő-gazdálkodási Osztály osztályvezetője lett. Az este további része pedig – szerintem mondanom sem kell – kötetlen és felszabadult „szakmázással” telt.

A második nap első szekciójának témái felkarolták a kolmatáció, mint a parti szűrésű víztermelési rendszerek fontos tényezőjének témakörét, a Velencei-tó felszín alatti vizekkel alkotott kapcsolatának vizsgálatát és a szivárgási tényező meghatározására irányuló, kismintamodelezéssel történő la-

bormérések bemutatását, melynek célja az elméleti módszerek ellenőrzése volt.

Rövid szünet után, sajnós megcsappant közönségi létszámmal következett a konferencia záró előadássorozata, mely általam a legnagyobb érdeklődéssel várt részlege is volt egyben. Témája a parti szűrésű rendszerek vizsgálata volt a Tiszta Ivóvíz projekt keretein belül, a Miskolci Egyetem oktatóinak (köztük korábbi témavezetőm, Kolencsikné Dr. Tóth Andrea egyetemi docens) előadásában. Bemutatták a csápos kutak, mint a parti szűrésű vízbázisok egyedi víztermelő létesítményeinek hidraulikai (modellezéssel történő) vizsgálatának eredményeit, különböző scenáriókra bontva a kút folyótól való távolsága tekintetében, eltérő dunai vízállások eseteinek vizsgálatát ismertették a Surányi és Ráckevei Vízmű kútjain keresztül, az elérési idők meghatározása céljából és különböző pontokon vett mintákon (Duna, termelőkút, vízhálózat) elemzett vízigotópok összehasonlításával vizsgálták a teljes víztermelő és ellátó rendszert, a forrástól a fogyasztóig. A szekció végén a hozzászólók felhívták a figyelmet a kontár vízkútúrók tevékenységeire és közös fellépés kidolgozását javasolták, továbbá kisebb szakmai vita alakult ki a csápos kutak úgynevezett háttér felől érkező utánpótlódása tekintetében, mely dűlőre nem jutása miatt – feltételezhetően – a záróbeszéd után folytatódott.

Szakmai szempontból a konferenciákon való részvétel sok tekintetben gazdagítja az embert, kitekintést nyújt a munkánkhoz nem szorosan kapcsolódó területek felé, ezért, amennyiben lehetőségem lesz, igyekszem a jövőben is megjelenni a hallgatóság soraiban.

Szerző: Szabó Ábel Simon

Danube Hazard m3c - a veszélyes anyagok vízgyűjtő szintű modellezése tréningeken vettünk részt

Igazgatóságunk munkatársai a területi vízügyi igazgatóságok mintatavevő szervezeteinek képviselőivel együtt vettek részt júniusban, a magyar nyelven megtartott „A veszélyesanyag-kibocsátások számbavételét segítő monitoring, veszélyesanyag leltár létrehozása” című, a Danube Hazard m3c projekt támogatásával meghirdetett szakmai tréningen. Itt sor került a Koppány-patak vízgyűjtőjére telepített mérőműszerek bemutatására is. Ehhez hasonló mérőállomások több vízgyűjtő területen is telepítésre kerültek. A BME kutatói pilot területként, többek között a Zagyva vízgyűjtőn is végeztek méréseket.

A program folytatásaként meghívást kaptunk a „Danube Hazard m3c – nemzetközi tréning a veszélyes anyagok vízgyűjtő szintű modellezése” elnevezésű, angol nyelvű bemutatóra és workshopra, amely három helyszínen is megrendezésre került. Kollégáink az október 6-7. között Budapesten szervezett eseményen vettek részt. A program helyszínét a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem központi épülete szolgáltatta, a továbbképzés az Építőmérnöki Kar – projektben résztvevő – oktatóinak szervezésében valósult meg.

A veszélyes anyagok által okozott szennyezés az EU Víz Keretirányelve szerint a Duna-vízgyűjtő egyik kiemelt jelentőségű vízminőségi problémája, amelyre megoldást kell találnunk. Ez vonatkozik az EU-n kívüli tagállamokra is, amelyek a Nemzetközi Duna-védelmi Bizottság (International Commission for Protection of the Danube River - ICPDR) tagjaiként kötelezték el magukat a közös célok elérése mellett.

Danube Hazard m3c tréning, Balatonszárszó

Mérőállomás, Koppány-patak

A Danube Hazard m3c projekt a vízgazdálkodás három elemére (mérés, modellezés és kezelés) épül, kiegészítve a kapacitásépítéssel (angolul: monitoring, modelling, management and capacity building - m3c). A projekt célja elérni, hogy létrejöjjön a vizek veszélyes anyagokkal való szennyezésének hatékony és tartós nemzetközi ellenőrzése és csökkentése. A projekt része a Duna-vízgyűjtő veszélyes-anyag szennyezettségéről rendelkezésre álló tudás bővítése és terjesztése, melynek egyik eleme az oktatás.

Az előadásokat a BME kutatói és a projektet vezető Bécsi Műszaki Egyetem kutatói tartották. Az angol nyelvű tréning elméleti és gyakorlati ismereteket adott át a vízgyűjtő léptékű emissziós modellezés céljairól, hatóköréről és főbb típusairól. Megismertük a modellek típusait, tulajdonságait, hogy mi-

lyen térbeli és időbeli léptékben, és hogyan támogathatják a vízgyűjtő-gazdálkodást. A kétnapos tanfolyam és workshop keretében megtudtuk, hogy milyen adatok és adatfeldolgozási lépések szükségesek az alkalmazáshoz, milyen alapelvek, megközelítések és feltételezések állnak a számítások mögött, mire van szükség ezek alkalmazásához (műszaki követelmények, további speciális know-how elsajátításának módja), hogyan lehet forráskönyveket kidolgozni és megfelelően értelmezni azokat.

A kétnapos képzés lehetőséget adott arra is, hogy a megjelent vízgazdálkodással foglalkozó szervezetek hazai és külföldi képviselői bemutakozzanak egymásnak, és új szakmai kapcsolatok alakuljanak ki.

*Szerzők: Virág Katinka,
György Máté*

A KEHOP-1.1.0-15-2016-00002 azonosító számú, monitoringfejlesztési projekt 8. eleme keretében a vízügyi igazgatóságok a vízminőségi mérések elvégzéséhez szükséges eszközöket kapnak. Az eszközök közül a helyszíni multiparaméteres mérőműszert áprilisban adták át a KDVVIZIG Mintavevő Munkacsoport számára. Egy rövid összefoglaló képet szeretnénk nyújtani arról, hogy ez az új műszer milyen tulajdonságokkal rendelkezik, hogyan tudjuk használni a mindennapi munkánk vagy épp védekezések során.

A YSI ProDSS (digital sampling system – digitális mintavevő rendszer) egy hordozható, multiparaméteres mérőrendszer, melyet direkt terepi munkavégzésre fejlesztettek és a pontmintavételek mellett profilozásra is alkalmas. Könnyed, azonban strapabíró kialakítása lehetővé teszi, hogy akár több kilométeres bejárásokon is

használjuk. Ahogy ezt tesszük például a 2022. évi VKI-200 keretből megvalósuló „Időszakos vízfolyásokra vonatkozó hidrológiai monitoringjavaslat kidolgozása az elérhető információk, tapasztalatok alapján” című feladat során. A feladat célja egy olyan módszertan kidolgozása, mely a későbbiekben országos felmérést és az időszakos vízfolyások monitoring-optimalizálásának főbb irányait alapozza meg. A feladat elvégzése során igazgatóságunk a hegyvidéki jellegű és forrásvidéki kisvízfolyások vízjárási jellemzőinek különböző aspektusait vizsgálja meg, mint például helyszínen mérhető vízminőségi komponensek változásának összefüggéseit, a források és az alapkőzet függvényében.

A műszer alkalmas a fajlagos elektromos vezetőképesség, oxigén koncentráció, oxigéntelítettség és pH mérésére, ezen felül rendelkezik hőmérséklet és redoxpotenciál szenzorral, mélység- és nyomásmérővel. A beépített globális helymeghatározó rendszernek (GPS) köszönhetően a mérési pontok koordinátái a mérés pillanatában rögzíthetők, illetve előre elkészített mintavételi tervet is elmenthetünk, így a műszer jelzi a mintavevő számára, hogyha az elrendelt ponton tartózkodik. A színes kijelző és a háttérvilágítás is könnyebbé teszi a kollégák munká-

ját, de ami igazán modernné teszi az eszközt, hogy a mért értékek azonnali megjelenítése mellett, grafikus megjelenítő felülettel is rendelkezik. Ez a funkció lehetővé teszi a profilozás során a hossz- vagy keresztmetszvényben észlelhető változások megfigyelését. Az újratölthető lítium-ion akkumulátornak köszönhetően több órás, akár napos automata mintavételekre is használható. Ezt a tulajdonságot és a vízálló kialakítást kihasználva, a Maconkai-tározó augusztusi vízminőség védekezése során a műszert a víztérre, egy ideiglenes bójára szerelve helyeztük ki. Az automata rögzítés funkcióval előre meghatározott időközönként mérte az oxigén koncentráció és az oxigéntelítettség értékét, mely adatokat a műszerhez tartozó ProDSS szoftver segítségével töltöttünk le és dolgoztunk fel.

A fenti példák bizonyítják, hogy az eszköz az elmúlt félévben lehetővé tette az eltérő jellegű mérési feladatok még hatékonyabb megvalósítását. Úgy gondoljuk, hogy az általános helyszíni mérések gyors és szakszerű kivitelezése mellett, a jövőben a mérőműszer kínálta lehetőségek a vízminőségi és vízgazdálkodási kihívásokkal kapcsolatos feladatok megoldásainak újszerű megközelítésére ösztönözheti a kollégákat is, esetleg kulcsa lehet olyan mérési idősorok előállításának, amelyek eddig nehezebben voltak kivitelezhetők.

*Szerzők: Virág Katinka,
György Máté*

Igazgatóságunk kezelésében van a magyarországi Duna-szakasz egyik legnagyobb mellékága a Ráckevei (Soroksári)-Duna-ág, mely a főággal a Csepel-szigetet öleli körül, mintegy 57,3 kilométer hosszúságban. Mindamellett, hogy csodálatos a vízi környezete, a Duna-Tisza közének öntözővíz bázisa, illetve belvizes időszakokban a befogadó szerepét tölti be. Északon a Kvassay-zsilip, délen pedig a Tassi-zsilip, illetve a Sajó Elemér többfunkciójú vízleeresztő műtárgy határolja. Ezek a nagyműtárgyak a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő, kiemelt fontosságú létesítmények. Az idei évben beruházási munkák kezdődtek a Kvassay nagyműtárgy esetében, „Kvassay-szivattyútelep megvalósítása és a Kvassay vízerőtelep energetikai és gépészeti rekonstrukciója és fejlesztése” projekt megnevezéssel, illetve rekonstrukciós munkákat végeztünk a Tassi-hajózsilip kapcsán.

A Tassi-hajózsilip közel száz éves korára való tekintettel, éves rendszerességgel víztelenítésre kerül, amely során a szerkezeti elemek hibái feltárhatók. Az idei évben a REÁL-GÉP Kft. végzett rekonstrukciós munkákat a hajózsilip gépészeti és acélszerkezeti egységein,

berendezésein. Az alsó és felső fő betétgerendázását követően a zsilipkamra víztelepítve lett, és két Flygt Bibo szivattyúval a rekonstrukciós munkák idejére folyamatosan szárazon volt tartva.

A vállalkozó által elvégzett gépészeti munkák során szükséges volt a felvízi és alvízi töltő-ürítő csatorna tiltók tisztítása és karbantartása, mivel üzemelés alatt finom hordalékkal felrakódnak a töltő-ürítő csatornák a tiltók környezetében, illetve nagy mennyiségű kagyló telepszik meg az acél felületeken. Ezeken felül a felvízi vízbeeresztő billenőtábla tisztítását és állagmegóvó festését is elvégezte a vállalkozó.

Acélszerkezeti munkák felmérése során kiderült, hogy az íves szegcselt alsófői támpapuk vízszint ingadozással érintett részein (4.-7. vízszintes bordák között) a vízszintes bordák és a közöttük lévő lemez jelentős mértékben korrodálódott, elvékonyodott, az anyagfogyás a mért pontokon helyenként elérte az 50 százalékos értéket. Az 5. és 6. számú vízszintes bordák gerince több helyen átlukadt, a víznyomás felvételére már nem alkalmas. Emiatt ezeknél a vízszintes bordáknál a felület-előkészítés után, a tervek szerinti kivitelben a tartók gerincei és övei rálapolással, vízzáró varrat készítésével

megerősítésre kerültek. A készített hegesztési varratok esetében ellenőrző vizsgálatokat végeztek. A megerősítések helyén állagmegóvó felületképzést készítettek.

Igazgatóságunk dolgozói tevékenyen részt vettek a rekonstrukciós munkákban. Többek között elkészítették az alsó és felső fő betétgerendázását a Szökőár Kft. ipari búvárainak segítségével. A zsilipkamra, illetve töltő-ürítő csatornák víztelenítését, iszap- és kagylómentesítését, valamint a biztonságos munkaterület megközelítéséhez szükséges lejárati lépcső kiépítését és bontását is végrehajtották.

A munkák idejére elrendelt hajózási zárlatot október 26. nappal, a munka készrejelentését követően a Nemzeti Közlekedési Hatóság Hajózási Főosztálya feloldotta. Így a hajózsilip újra tudja fogadni a zsilipelni kívánó kis- és nagyhajókat, csónakokat.

Szerző: Órsi János

2022. október 24-én az ausztriai Donau-Auen Nemzeti Park (Bécs és Alsó-Ausztria, illetve Közép-Európa egyik legnagyobb megmaradt Duna ártere természeti értékeinek kezelője) és a VIADONAU osztrák víziút-kezelő (a Duna régió vezető nemzetközi víziút-üzemeltetője, többek között az osztrák hajózóút kitűzéséért és fenntartásáért felelős) szakemberei magyar delegációt láttak vendégül.

A küldöttséget a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (DINPI) és a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság (KDVIIZIG), valamint a magyarországi Viziterv Consult Kft. alkották, akiket az osztrák vendéglátók kalauzoltak az ottani nemzeti parkban, igen alacsony dunai vízállásos időszakban.

A látogatás célja az volt, hogy megosszák hazai kollégáinkkal a folyó dinamikájának helyreállításával, a valamikori szigetek és mellékágak revitalizálásával, az árvízszintek levonulásával és a medererózió csökkentésével kapcsolatosan a már elvégzett beavatkozások által okozott pozitív tapasztalataikat. Minderre alapvetően azért volt szükség, mert a DINPI – a KDVIIZIG meder- és vagyonkezelésében lévő dunai folyamszakaszon nyertes hazai LIFE projekt „pilot” projektként – Tahitótfalu és Pócsmegyer közigazgatási területén, tehát a Szentendre-szigeten sarkantyúpár részbeli átvágását tervezi térségi vizes élőhely kialakítása céljából. Azaz a Duna folyam jobbparti, egymástól nagyjából 300 méterre lévő (Duna folyam 1674+946 – 1675-275 fkm, jobb parti szelvényeiben lévő) sarkantyúpár a partközelen mintegy öt méter szélességben megnyitásra kerülne. Ezek a megnyitások a sarkantyúk közötti terület átöblítését eredményezik – közepes és magas

dunai vízállás esetén – és új, elsősorban a halak számára kedvező vizes élőhelyek spontán kialakulását teszik lehetővé. A két átvágás között mesterséges vezérárok kerülne kialakításra, illetőleg a két sarkantyú által közrefogott területen mesterséges „élőhely-védelmi” sziget valósulna meg. Ezen az egyébként csekély beavatkozások sem az elődeink által elvárt mederszabályozó funkciót, sem a hajózást nem veszélyeztetik.

A térségi vizes élőhelyek helyreállítását a DINPI két, folyamatban lévő, EU finanszírozásban megvalósuló projekt – a LIFE WILDIsland és a Danube4all Horizon projekt – keretében tervezi, a tervezést végző vállalat pedig a Viziterv Consult Kft.

E rövid bevezetőt követően térjünk is át magára az aznap történetekre.

A vízi tanulmányút 10 fő jelenlétében, kézi erővel (azaz evezővel) hajtott gumicsónakkal zajlott, kb. 20 kilométeren keresztül, Wildungsmauertől a Dévény váránál (Pozsony, Szlovákia) lévő kikötőpontig, mely alatt a vízügyi és nemzeti parkos szakértők számos befejezett és folyamatban lévő osztrák helyreállítási projektet megtekinthettek, mint például a Witzelsdorfi kísérleti sarkantyú-átalakítási projektet, a Schwalbeninsel, azaz a Fecske-szigetet (a LIFE WILDIsland projekt helyszíne) és a Spittelauerti oldalág helyreállításának helyszínét. A szakemberek – értelemszerűen angol nyelven – megvitathatták a különböző vízügyi, természetvédelmi és a nemzetközi hajózás kapcsán gyűlt intézkedések sikereit és hatékonyságait, valamint azok, természetesen a Duna folyam felvízi országainak térségében hajózásra gyakorolt pozitív hatásait.

Itt meg kell említenünk, hogy az ottani funai mederviszonyok távol állnak a magyarországi Duna szakaszokétól. A Duna sodrása igen sebes, az Ős-Duna legidősebb, pleisztocén hordalékának teraszmaradványa görgeteg kavicsméretből áll, közel tízméteres vastagságban, ebből adódóan az agyagfekü igen mélyen található. Az áramlási viszonyokból adódóan (14 cm felszínesítés/km, 3 cm berágódás/év) a hajózó útvonal fenntartása, a folyamatos kotrások révén (évi kotrások és a kitermelt mederanyag felsőbb szakaszon történő újra-visszahelyezése) igen költségesnek bizonyult, így kezdetben egy-egy mellékágat mesterséges zsilipekkel nyitottak újra, a költségcsökkentés végett. A magas vízállásokkal együttesen előálló pozitív tapasztalatok (azaz a mellékág újranyitódott, a kiürült üledék a főmederviszonyokat megváltoztatta) alapján apró lépésekben a vezetőművek részben elbontásra kerültek, sarkantyú irányváloztatásokat, majd azok kiépítési szintjében lejtetést hajtottak végre, továbbá az említett heves sodrás miatt korábban kiépített kőszórásos partvédőműveket szakaszosan, illetőleg a tapasztalatok alapján már bátrabban, több kilométer hosszúságban elbontották. A valamikori Schwalbeninsel szigetkomplexumot a partvédőmű bontásokkal gyakorlatilag újranyitották, a korabeli művek elbontásával az azóta létrejött, folyamatosan feltöltődésnek kitett holtágak (és árterek) újra a meder aktív részeivé váltak. Az ottani dunai mederviszonyok egyensúlyi állapotba kerülése látszólag megindult.

Tegyük hozzá ugyanakkor, hogy a fentiekben foglaltak alapján nyert tapasztalatok nem ültet-

hetőek át egy az egyben a hazai gyakorlatba, hiszen a KDVVIZIG működési területén a Duna-partok jórészt beépültek, folytatólagosan települések belterületei érintik egymást, a kialakult szigetek nem vízügyi kezelésben, hanem jórészt magántulajdonban állnak. A dunai hordalékvándorlást a Duna felső szakaszán lévő vízlépcsők gyakorlatilag megakasztják, ebből adódóan a még meglévő kavicsüledék rétegek, kavicssteraszok megvédése lehet célunk (már csak a parti szűrésű kavicssteraszokból biztosítható ivóvízellátás megmaradása érdekében is). A Duna folyam magyarországi szakaszán ugyanakkor az áramlási sebesség jelentősen lecsökken, medererózió a Duna hazai szakaszának alsóbb részén tapasztalható mindössze.

Reméljük, hogy ezzel a látogatással a KDVVIZIG is olyan irányú, pozitív tapasztalatokat gyűjtött, mely a hazai viszonyok mellett is képes lesz a vízügyi és természetvédelmi ágazatok közötti szorosabb együttműködés elősegítésére, azaz a meglévő, amúgy is igen konstruktív gondolatok és elképzelések támogatásának maximális elősegítésére.

Megjegyezzük, hogy igazgatóságunk szakemberei már hosszú ideje javasolják, így a nagyvízi mederkezelési tervekben is, a Duna folyam elzárt vagy spontán módon elzáródott mellékágainak revitalizációját, amely mind az árvizek levezetése, mind a természetvédelem, valamint a területfejlesztés szempontjából rendkívül hasznos lenne.

Szerző: Borbély István

Képek forrása: <https://wildisland.danubeparks.org/news-media/detail/news/experience-exchange-in-austria/>

Munkavégzés 18 °C-os irodában

Az egyes intézmények veszélyhelyzeti működéséről szóló 353/2022. (IX.19.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében, 2022. október 1. napjától a fűtési szezon végéig igazgatóságunk épületeiben a fűtés útján biztosított léghőmérséklet a 18 °C-ot nem haladhatja meg. A hatályos

kép forrása: <https://444.hu/2022/10/28/modositottak-picit-a-18-fokos-rendeleten>

kormányrendelet miatt nem alkalmazható a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 87. § 5. pontja szerinti munkahelyekre, valamint a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet 7. § (2), (4) – a pihenőidőre vonatkozó rendelkezések kivételével –, továbbá a (8), (11) és (12) bekezdése, valamint a 2. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat 2. oszlopa szerinti munkavédelmi szabályok. Ezen intézkedések sajnos a munkahelyi komfortérzet csökkenéséhez vezetnek. Az optimális

munkahelyi hőmérsékletet élettani dolgok is befolyásolják. Igazgatóságunk az egészségmegőrzés, illetve az elfogadható munkahelyi környezet fenntartása érdekében az alábbiakat javasolja:

- óránként 10 perces munkaközi szünet (álljunk fel a gép mellől, mozgassuk át magunkat, frissítsük fel a vérkeringésünket);
- réteges öltözködés;
- igyunk folyadékot (melegebb italok fogyasztása esetén a hőérzetünk és a közérzetünk is javul);
- használjunk takarókat.

Szerző: Panykó Ferenc

Integritás láda került kihelyezésre

2022. október 10. napján az Igazgatási és Jogi Osztályon, dr. Sarkadi Zoltán osztályvezető úr szobája előtt, az ablakban került kihelyezésre igazgatóságunk integritás ládája. Az OVF és a 12 vízügyi igazgatóság integritás-kezelését, a bejelentések fogadásának rendjét a 26/2021. (OVF) számú főigazgatói utasítás szabályozza, az államigazgatási szervek integritásirányítási rendszeréről rendelkező hatályos jogszabályoknak megfelelően. Az igazgatóság integritását érintő visszaélések, szabálytalanságok, integritási és korrupciós kockáza-

tok bejelentésére szolgál a kihelyezett láda, amelyben bármely foglalkoztatott vagy bárki más is elhelyezhet bejelentést, javaslatot, akár név nélkül. A ládában elhelyezett bejelentések kivizsgálásra kerülnek.

Az integritás láda kihelyezése is hozzájárulhat ahhoz, hogy igazgatóságunk jogszabályoknak, szervezeti célkitűzéseknek, kinyilvánított értékeknek és elveknek megfelelő szabályszerű működése (integritása) biztosítva legyen.

Szerző: dr. Bisztray Zsolt

2023. évi Országos Közfoglalkoztatási Program tervezése

A 2023. évi Országos Közfoglalkoztatási Program tervezését az idei évben – a korábbi évekhez képest később – 2022 novemberében kezdtük el. A program tervezéséhez szükséges dokumentumokat a Budapest Főváros Kormányhivatalától, illetve az Országos Vízügyi Főigazgatóságtól a napokban megkaptuk (2022. november 10.).

A 2023. évi Országos Közfoglalkoztatási Program 2023. március 1-jén indul és a korábbi évektől eltérően, mindösszesen hat hónap időtartamú lesz. A tervezett átlaglétszám a program során 338 fő, melyet 95 település bevonásával szeretnénk megvalósítani.

Az idei évi programban is a tervezett közvetlen költségek jelentős

részét a korábbi években megkezdett egységes töltéstartozékok – betonelemek, sorompók – gyártására kívánjuk fordítani. A program tervezése során jelentős könnyebbséget okoz a közfoglalkoztatási bérekhez viszonyított 20%-os közvetlen költségek aránya.

Szerző: Sebők Nikolett

Az OKP keretében bérelt gépjárművek átvétele

A 2021. augusztus 25-én aláírt, nyílt közbeszerzési eljárás eredményeként kötött gépjármű bérleti szerződések 12 hónapos időtartama 2022. október 13-án lejárt. A 2022. évi Országos Közfoglalkoztatási Program keretében lefolytatott közbeszerzési eljárás nyerteseiként ismét a Pepco Prémium Kft. és a MARGITTA-93 Kft. kerültek ki. Az idei évben a hat darab platós kisteherautó, azaz terepjáró helyett hét darab gépjármű bérletse zajlik, melyek vonatkozásában előbbi, míg a két darab 9 személyes mikrobusz bérlete tekintetében pedig utóbbi nyertes biztosítja a KDVVIZIG részére az autókat.

Az átvételre 2022. október 14-én került sor az I. Szakaszmérnökség és a Műszaki Biztonsági Szolgálat

Táblás utcai telephelyén. A terepjárók esetében a korábban bérelt hat darab gépjármű továbbra is a KDVVIZIG használatában maradt, mely állomány további egy darab járművel bővült az idei évben.

Az eddigi 12 hónap helyett már csak 4,5 hónapos időszakra foly-

tattuk le a közbeszerzési eljárást, figyelemmel arra, hogy a további közfoglalkoztatási programok keretében a beszerzésekről az Országos Vízügyi Főigazgatóság gondoskodik.

*Szerzők: Sebők Nikolett,
Tarjányi Anita*

Szakfelügyelet a Kvassay-vízlépcső új közműrendszereinek építésénél

A Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Műszaki Biztonsági Szolgálatát látja el a Nemzeti Atlétikai Stadion (továbbiakban: NAS) és az Atlétikai Edzőpálya (továbbiakban: ATE) építési munkálatainál a közműrendszerek építésének a szakfelügyeletét, amely érinti a Kvassay-vízlépcső infrastruktúráját, illetve az épülő Kvassay szivattyútelephez is kapcsolódik.

A Kvassay-vízlépcső villamos energia ellátását folyamatosan biztosítani kell a kivitelezőnek az építés során. Az ATE északi útjának építése során a meglévő transzformátorállomást elbontják, illetve kiváltják. Az új transzformátort 2022. szeptember 22-én telepítették, amelyről a vízlépcső jelenlegi, 0,4 kV-os kapcsolótere kapja az áramot. A Kvassay-vízlépcső meglévő csatlakozását át kell helyezni az új transzformátor mellé, hogy a régi épített házas transzformátor állomást el lehessen bontani.

A hét folyamán a vízlépcső meglévő, élő vezetékeinek nyomvonalazását (nyomvonalának felderítését) hajtotta végre az ATE kivitelezőjének mérőcsapata. Az igazgatóság szakfelügyeletének biztosítása mellett a Pest Megyei Kormányhivatal laborjának, illetve a vízügyi ágazat kalibrációs mérőcsatornájának betápkábelét is feltérképezték.

Az új csatlakozási pont kialakí-

tásának másik feltétele az új mérőrőkör (egyedi fogyasztásmérő) építése, melyet az ATE szaktervezőivel folytatott helyszíni egyeztetés során munkatársaink megvitat-
tak, mivel igazgatóságunk kérése, hogy a kiépített mérőszekrényt ne kelljen teljesen átalakítani, de az kezelhető és a nap 0-24 órájában hozzáférhető legyen.

Szerző: Hiltser János

Az új transzformátorállomás és a VIZIG mérőhelye

Budapest Diákváros - Déli Városkapu Fejlesztési Program: Aktualitások

2022. október 17. napján az igazgatóság a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zrt. (a továbbiakban: MNV Zrt.) részére megküldte az 1086 Budapest, Magdolna utca 38. szám alatti lakások vagyonkezelésbe vétele iránti kérelmét.

A BMSK Zrt. „A Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Műszerkalibrációs Labor és Vízsebességmérő Csatorna elhelyezéséről, valamint az I. Szakasz mérnökség és MBSZ elhelyezéséről” tárgyban 2022. október 25. napján kelt levelében az alábbiakról tájékoztatta a Belügyminisztériumot.

A Műszerkalibrációs Labor és Vízsebességmérő Csatorna Nemzeti Közzolgálati Egyetem bajai campusán való elhelyezésének Beruházási Ügynökség általi megvalósíthatósági vizsgálata véglegesítés alatt áll. Az I. Szakasz mérnökség és az MBSZ végleges elhelyezésére „A” helyszíneként felmerült az ún. Csepeli Közpark tervezési területére eső trapéz alakú felépítmény területe, míg „B” helyszíneként a Francia-öböl környezete. A Beruházási Ügynökség a helyszínnek előzetes áttekintő vizsgálatát megkezdte.

Budapest Főváros Kormányhivatalának Építésügyi és Örökség-

védelmi Főosztálya 2022. október 28. napján a B7-D8 Ingatlanfejlesztő Kft., mint Építtető kérelmére a Budapest VIII. kerület, Bezerédj utca 7. sz. alatti, 34668 helyrajzi számon felvett ingatlan használatbavételi engedélyét megadta.

Az 1081 Budapest, Bezerédj utca 7. szám alatti társasház pincészetjén vásárolt 2 db – P13 és P14 jelű – gépkocsi beállóhoz elektromos autó töltésre alkalmas, Enelion Wallbox Mono (társasházi modell) típusú töltő került telepítésre. Az igazgatóság a töltőkhöz tartozó feltöltő kártyákat a 45. héten vette át.

Az MNV Zrt. és az igazgatóság között az 1119 Budapest, Andor utca 6. 5/22. szám alatti ingatlan állapot-felvételi eljárására 2022. november 14. napján 13:00 órakor került sor.

Az I. Szakasz mérnökség régi – 1211 Budapest, XXI. ker.

Nagy-Duna sor 1. szám alatti – épületébe történt betöréssel kapcsolatban a Budapesti Rendőr-Főkapitányság XXI. kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 2022. november 15. napján megküldte 01210/517/2022. bü. számú határozatát az eljárás felfüggesztéséről. Mivel az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható, ezért az eljárás felfüggesztésre került.

A BMSK Zrt. saját hatáskörben frissítette az 1511/2019. (VIII. 26.) Korm. határozat alapján a 2020. IV. negyedévében készített relokációs megvalósíthatósági tanulmány Kvassay üzemi terület felújításáról és fejlesztéséről szóló fejezetét. Az igazgatóság állásfoglalását 2022. november 17. napján küldte meg a BMSK Zrt. részére.

Szerző: Sipos Karolina

2022. november 23-án 18.00 órától tartotta az Országos Vízügyi Főigazgatóság (konzorciumvezető) és a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság (konzorciumi tag) a „Barát-patak torkolat és környezetének fejlesztése” elnevezésű, KEHOP-1.4.0-15-2020-00021 azonosító számú projekt lakossági fórumát.

A rendezvényt Papanek László, a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztályának vezetője nyitotta, aki ismertette a Budakalászi-öblözet árvízvédelmi fejlődését, bemutatta a Barát-patak védtöltéseinek építését. Előadásában kitért a 2013. évi, eddig mért legnagyobb jégmentes dunai árvíz okozta térségi problémákra, az árvízi öblözet potenciális veszélyeire, az önkormányzati feladatokra. Erre azért volt külön szükség, mert az árvízkapu megépítését követően jelentősen csökken a város árvízi kitettsége, így az önkormányzat védekezési feladatai is ezen a patakon csökkennek. Ezt követően rátért a projektre, a beruházás fontosságára és felsorolta a projekt keretében megvalósuló elemeket, így elmondta, hogy a műtárgy építésével a patakon (felvízi oldal) és a Dunán (alvízi oldal) is elhelyeznek egy-egy vízmércét. A dunai vízmérce távmérősített lesz, bekerül az országos hálózatba, így

Budakalásznak is lesz egy online térben folyamatosan nyomon követhető vízmércéje.

A lakossági fórum második előadója Székely Sándor úr volt, a kivitelező Aqua-General Kft. főépítésvezetője, aki a kivitelezés nehézségeiről, a már elvégzett munkákról és a várható feladatokról beszélt. 3D-s ábrán részletesen bemutatta a létesítmény (árvízkapu) elemeit, a beépített szivattyúk méretét szemléletesen ábrázolta. Kitért a gépészeti berendezésekre, a zsiliptáblákra és azok előrehaladt állapotára (a táblák már majdnem teljesen elkészültek), daruzáshoz szükséges betonfelület kialakításra (mivel a nagyméretű, több tonnás szivattyúk másképp nem mozgathatók), a betonba ágyazott terméskő rézsű építésére és fontosságára. Néhány szóban említette a

régészeti feltárás eredményeit is. Tájékoztatta a hallgatóságot, hogy jelenleg a létesítmény felszerkeztét betonozzák. Folyamatos munkavégzés történik a területen, éjszakába nyúlóan és szombatonként is dolgoznak, hogy még a fagyok előtt minél több munkát befejezzenek. A téli munkavégzéshez a szükséges engedélyeket beszerelték, bíznak abban, hogy a jó idő minél tovább kitart.

A rendezvény zárásaként a felmerült kérdésekre is választ kaptak a jelenlévők, így például szó esett a lezárt út újranyitásáról a közúti forgalom részére, valamint a kivitelező által kitett közúti táblák rongálásának következményeiről.

Szerző: Jilling Alexa

A 2022. évi Vízügyi Országos Informatikai és Hírközlési Értekezlet 2022. szeptember 20-22. napokon került megrendezésre a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (KÖTIVIZIG) területén, Tiszakécskén. A háromnapos rendezvénynek a tiszakécskei Barack Thermal Resort adott otthont. Az elmúlt két évben az éves informatikai értekezlet elmaradt, így nagy érdeklődéssel várta minden résztvevő a mostani rendezvényt. Az első napon a délutáni órákban várták az igazgatóságok résztvevőit a házigazda szolnoki vízügyi igazgatóság informatikus kollégái. A pandémia időszak után jó érzés volt ismét személyesen is találkozni az igazgatóságok informatikusai.

A rendezvény bevezetéseként bemutatást kaptunk a szolnoki vízügyi igazgatóság tevékenységéről, feladatairól, helyi adottságairól, melyet Lovas Attila, a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság igazgatója tartott részünkre. Nagy érdeklődéssel fogadtuk, mivel hasonlóak a vízügyi igazgatóságok feladatai, de minden igazgatóságnak vannak egyedi természeti adottságai. Az igazgatóság bemutatása után szakmai szempontú értekezlet következett Szabó Tibor (KÖTIVIZIG, IT vezető) vezetésével, aki célorientáltan a szolnoki igazgatóság IT területét és speciálisait ismertette számunkra.

Az első nap záró előadását Dr. Kubinyi Imre, az Informatikai Főosztály főosztályvezetője tartotta, ahol is az elkövetkezendő napok informatikai és hírközlési témáit ismertette röviden, illetve az idei évben még előttünk álló feladatokról adott ismertetést. Az előadások után kisebb csoportokban szakmai beszélgetések kezdődtek, majd pedig a vacsora következett.

A második napon, a reggelit kö-

vetően, szakmai előadások következtek a külső vállalkozók által. Először az UNIOFFICE Rendszerház ügyvezető igazgatója, Jónás Gábor tartott előadást a HCL Domino 12 újdonságairól, rendszergazdai feladatokról, illetve a rendszer előnyeiről. Az igazgatóságokon kritikus infrastruktúraként tekintünk a HCL NOTES Domino rendszerre, mely kiszolgálja a levelezést, az Ügykövetést, a védekezéssel kapcsolatos digitális kommunikációt, így az előadást nagy érdeklődéssel figyelte mindenki és számos kérdésünkre is válaszokat kaptunk az előadótól.

Az előadás után következett egy teljesen új rendszer ismertetése, egy „log” elemző szoftver rendszer bemutatása. Maga a log file-ok az informatikai eszközökön (szerver, munkaállomás, aktív hálózati elemek stb.) végzett műveletek, a gép által küldött hibaüzenetek és/vagy a hálózaton bejövő és kimenő adatok „könyvelésére”, nyomonkövetésére szolgáló állományok. Minden informatikai rendszer adatmozgásairól, adatváltozásairól, tevékenységeiről, hibaüzeneteiről a logokban tudunk információhoz jutni. Szerteágazó informatikai rendszerrel rendelkezik a vízügyi ágazat, így időszerű és szükséges volt

egy „elemző” szoftver beszerzése. A szoftver a rengeteg log állományból – a szűrőparaméterek által meghatározott kérések alapján – sokkal gyorsabban információhoz juttatja a rendszergazdákat, így megkönnyíti a munkájukat.

A harmadik előadás a portál rendszerekről szólt, majd a negyedik előadó következett az EUROONE Számítástechnikai Zrt. képviselőjében, az igazgatóságokon használt RSA rendszer bemutatásával. Az RSA rendszer az idei évben került bevezetésre a vízügyi informatikába, mely az IT biztonságot hívatott növelni a hálózati kommunikációban. Az RSA-eljárás egy nyílt kulcsú titkosító algoritmus, melyet 1976-ban Ron Rivest, Adi Shamir és Len Adleman fejlesztett ki, mely napjaink egyik leggyakrabban használt titkosítási eljárása. Az eljárás elméleti alapjait a moduláris számelmélet és a prím számelmélet egyes tételei jelentik. Az idei évben minden igazgatóság megkapta az eljárással kapcsolatos tokeneket, így már ezek kerültek alkalmazásra a távoli asztali eléréseknél, mely jóval magasabb biztonságot ad a hagyományos RDP file belépésnél. Az előadás sokak által (köztük én is) egy igen érdekes és hasznos ismertető volt, és reméljük, a

rendszer további fejleszthetőségét is vizsgálni fogjuk a jobb IT biztonsági szint elérése érdekében.

A következő előadás szintén nagy érdeklődést mutatott a VERITAS NetBackup mentési keretsziszterre. Az igazgatóságokon használt eszközök 2015-ben kerültek beszerzésre, kivéve igazgatóságunkat, ahol is a tavalyi év során sajnos cserélni kellett a teljes hardveres eszközt a régi eszköz meghibásodása miatt. A VERITAS rendszerek nagy előnye, hogy a hardverein futó szoftvert együtt fejlesztik a hardverrel és nem szükséges más gyártó szoftveres terméke, így egy jól működő rendszerről beszélhetünk, amely folyamatosan fejlődik és biztonságos a mentési eljárások alkalmazásakor. Az előadás nekem nagyon tetszett.

A szakmai előadások után az ebéd következett, majd pedig a délutáni „kirándulás” a szolnoki Reptár múzeumba. A kirándulás remek program volt, azóta már sikerült a családommal is magán-személyként visszalátogatni és a repülés történelméről betekintést

kapni. Érdekes, hogy a múzeum főépülete, amely közel 100 éve épült és első funkciója vasútállomás volt, melyet az új nyomvonal kiépítése után meghagytak a város vezetői, így napjainkban a repülő múzeumnak ad otthont.

A harmadik napon az egyik legfontosabb téma került az előadások közzé, az IT biztonság. A rendszereink védelme az egyik legfontosabb feladatunk. Az előadó Kiss Attila, az Országos Vízügyi Főigazgatóság IT biztonsági felelőse és emellett minden vízügyi igazgatóság ITB felelőse is. Attila szerteágazó szaktudásával igyekezett a jelenkor legfontosabb biztonsági témáit említeni az előadásában. Kiemelte, hogy mennyire fontos az igazgatóságokon alkalmazott szoftverek biztonsági frissítéseinek naprakészen tartása. Említést tett a CSIRT riasztásokról is, amiket a Nemzeti Kibervédelmi Intézet szokott küldeni részünkre. A biztonsági kérdések után záró előadóként Dr. Kubinyi Imre főosztályvezető úr foglalta össze a három nap eseményeit. Kiemelte az előadók

fontos mondanivalóit, kérte, hogy az elhangzottak alapján az üzemeltetési feladatainknál vegyük figyelembe a kapott információkat. Végezetül említést tett az idei évben még várható feladatokról és jó utat kívánt a hazautazáshoz.

A háromnapos rendezvény véleményem szerint hasznos volt. Az előadások között lehetőség volt a kávészünetekben az előadókkal beszélgetni, ismerkedni, kérdéseket feltenni. A munkánk során alkalmazott üzemeltetési feladatokhoz szükséges informatikai területek mind érintve lettek és új ismereteket kaptunk a szakmai előadóktól. A személyes találkozó lehetőséget biztosított a csapatépítésre, információ- és tapasztalatcserékre. Reméljük, a vízügyi igazgatóságok költségkeretei lehetővé teszik a jövő év során is az Országos Informatikai és Hírközlési Értekezlet megtartását.

Szerző: Szoboszlai Zoltán

Kép forrása: KÖTIVIZIG

XLIV. Országos Vízirajzi Értekezlet

2022. szeptember 20-22. között került sor a 44. Országos Vízirajzi Értekezletre az ÉMVIZIG szervezésében, Miskolctapolcán. Mi voltunk az utolsóként engedélyezett országos ágazati rendezvény, mert a 2. nap ebédjénél jött a hír Dobó úrtól, hogy maradhatunk mosogatni, hiszen nem tudjuk kifizetni a szállodának a három napos konferencia díját.

Ezt az üzenetet mind a 12 VIZIG-es csapat (és az OVF is) megkapta otthonról és érthetően ez volt a beszédtemánk aznap, pedig igazán jó napirendi pontokkal készültek a szervezők.

1. Az ágazat előtt álló kihívások, elvárások a vízirajzi tevékeny-

séggel szemben;

2. A vízirajzi projektek helyzete (KEHOP, DIMOP);

3. A vízirajzi informatikai adatbázis kezelő és feldolgozó programok jelenlegi állapota;

4. Az OMSZ fejlesztései, a közös együttműködés további erősítésének lehetőségei;

5. A vízirajzi szakember utánpótlás kérdései;

6. A 3G hálózat megszüntetésének várható hatásai az ágazat távmérő rendszereiben.

Ezenkívül betekintést kaptunk az egyes igazgatóságokon folyó, mások érdeklődésére is számot tartó projektekről: Győrben, a SEDDON II keretében zajló hordalékmonito-

ring fejlesztésről volt szó, Szombathely beszámolt a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszerben folyó víz-háztartási célú monitoring lehetőségeiről, Nyíregyháza a „TiszaMonitorNet” projekt keretében megvalósuló vízminőségi monitoring hálózat kialakításáról beszélt a Tisza és a Szamos határszelvényében.

Az OVF szakfelügyelői és osztályvezetői a területük aktualitásairól tartottak előadást, szó volt a Vízirajzi Évkönyv szerkesztéséről és további közreadásáról is.

A házigazda igazgatóság vízirajzi osztálya több színes előadással prezentálta a megyéjük sokrétű vízirajzi adottságait: Tisza, Bodrog,

Sajó, Hernád és kisvízfolyások, Tisza-öki Vízlépcső, a Bükk hegység speciális forrásai, az előrejelzés nehézségei szélsőséges hidrológiai helyzetekben az ÉMVIZIG területén.

Második nap délután kisvasúttal jártuk be a Hámori-tó és környékét: voltunk Lillafüreden, láttuk a Fátyol-vízesést, a pisztráng nevelő tavakat, továbbutaztunk Garadnára, ahol megnéztük a több mint 100 évvel ezelőtt épült vashármort, ahol minden évben szerveznek még csapolást. Ez az ország egyetlen kohóipari műemléke. A fenti csoportkép is ezen a helyen készült.

A vacsoránál ünnepélyes búcsút vettünk a nyugdíjba vonuló, 42-46 éve a vízrajzon dolgozó kollégáktól, így Csóka Jánostól, az ADUVIZIG, Pál Irinától, a DDVIZIG, Szalai Józseftől, az OVF, korábban

VITUKI, Kui Bélától, a KDTVIZIG, valamint Simonyák Józseftől, az ÉMVIZIG dolgozójától, akik megkapták Csík András főosztályvezető úrtól az Örökös Vízmérce Rendet, a vele járó oklevéllel együtt.

Főosztályvezető úr szép szavakkal emlékezett meg a januárban elhunyt kollégánkról, Molnár Katalinról (Országos Vízjelző Szolgálat), akit kivétel nélkül mindenki szeretett és tisztelt. Posztumusz vízmérce rendet adományozott neki. Bemutatkozott a konferencián az október 1-től kinevezett új főosztályvezetőnk, Keresztény Mihály úr is.

A KDVVIZIG-et Szilágyi Attila igazgató úr, Szakács Zsuzsánna osztályvezető asszony és Albert Kornél szakágazati vezető úr képviselte.

2023-ban a KDTVIZIG lesz a házigazdája a soron következő or-

szágos rendezvényünknek, így a Vándor Vízmércét ők vették át a miskolciaktól és vitték haza Szekesfehervárra.

Szerző: Szakács Zsuzsánna

A Lánchíd felújítási munkálatainak előrehaladása

Az 1839-49. között megépült, történelmi jelentőségű Lánchidat, az 1945-ös felrobbantását követően, 1947-49. között építették újjá. Az 1986-88-as felújítását követően a mostani hídrekonstrukció 2021. március 17-én vette kezdetét. Munkálatait a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság munkatársai 2021. október 15-én tekintették meg először. Ezt követően 2022. október 21-én ismételten meglátogattuk a Lánchíd felújításának folyamatait. Mindkét látogatásunk során Medgyesiné Buncsák Mária, az A-Híd Zrt. vezető mérnöke avatott be minket a munkálatok részleteibe. Az első látogatásunk alkalmával a nagy, helyszíni munkálatok még csak néhány hónapja zajlottak, és még folyamatban volt a híd elöregedett vasbetonpályájának új, modern acélpályára történő cseréje. Az elmúlt egy évben szellemmel láthatóan rengeteget haladtak előre a munkálatok, olyan nyira, hogy a tervek szerint idén decemberben már megnyílik a hídpálya a buszok, taxik és kerékpárosok előtt.

Megtekintésünk idején a hídfőkön álló posztamensekre ismét felvették, valamint már be is aranyozták a „Széchenyi Lánchíd” feliratot. Mint kiderült, a híd újjáépítésekor a megrongálódott szobortalapzaton nem tudták helyreállítani.

Elkészült az átkelő parti nyílásában az új útpálya szigetelése, valamint a szigetelést védő aszfalt-réteg is. Továbbá az acélszerkezeti javítások is az utolsó ütemhez értek, látogatásunk idején már csak a pesti hídfőnél kellett azokat befejezni.

Mindemellett a köveket díszítő 60 kis rozettát – amelyek rózsaszirmokat formázó fém épületdíszek – is visszaszerelték. A hídra 26 nagyobb díszöntvényt is felszereltek,

melyek kékesszürke színt kaptak, ahogy a hídnak is ez lesz az „új” színe.

A Lánchídra új kandelábereket is gyártottak, rekonstrukciójuk és restaurálásuk is az 1914-es megjelenést alapul véve történik.

A hídfőket őrző oroszlánok 2022. október közepére részben már visszakerültek a helyükre, miután több mint egy évig műhelyben dolgoztak rajtuk a restaurátorok. Mint megtudtuk, a sósokúti mészkőből faragott oroszlánszobrok egyenként több mint 10 tonnásak, így

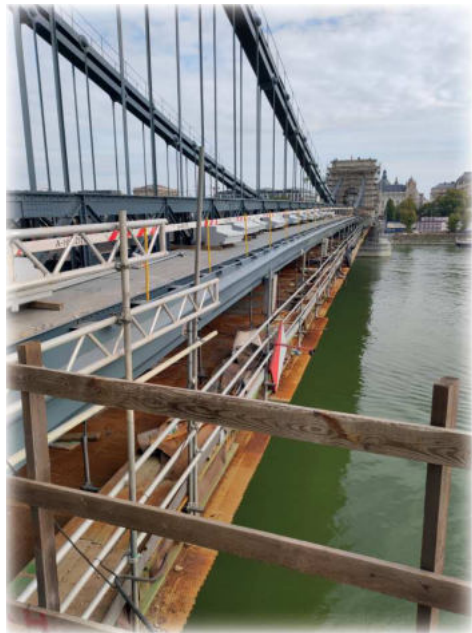
azokat egy daru segítségével, három darabban tudták elhelyezni a gránittalapzaton. A budai hídfő oroszlánjait október 18-án helyezték vissza, a pesti hídfő oroszlánjai néhány héttel később foglalták vissza őrhelyüket. Látogatásunkkor az oroszlánok darabjainak összeillesztésén és az illesztések elfedésén dolgoztak a restaurátorok.

A Lánchíd felújításához kapcsolódó roncsmentesítés során 2022. szeptember 9-én felszínre került több régi hídkorlát részlet is, amelyeket eddig a Duna folyómedrébe

rejtett. Ezek a II. világháború alatt felrobbantott híd maradványai.

A helyszíni kőrestaurálás eredményeként a kapuzatokon lévő oroszlánfejek, valamint a fölöttük elhelyezett címerek is készen vannak. A hídfelújítás az ütemterv szerint alakul, és a munkálatok várhatóan 2023 augusztusára fejeződnek be.

*Szerzők: Székely Zsófia,
Horváth Gábor*

Kvassay-vízlépcső II. gépegységének kiemelése

November közepén a Kvassay-vízlépcső II. gépegységének kiemelése és elszállítása valósult meg, amely a KEHOP-1.3.0-15-2021-00030 azonosítójú „Kvassay-szivattyútelep megvalósítása és a Kvassay vízerőtelep energe-

tikai és gépészeti rekonstrukciója és fejlesztése” elnevezésű projekt keretében gépészeti és energetikai felújításon esik át.

A kiemelés során az igazgatóság szakemberei is szemügyre vették a járókeréklapátok állapotát, amely során megállapították, hogy a közel 70 éves szerkezeten kavitáció-

ból adódó sérülések nincsenek.

A kiemelést követően a gépegységet egy bölcsös vontatószerkezetre helyezték, amely a Nemzeti Atlétikai Stadion építési területén keresztül hagyta el a Kvassay-vízlépcső területét.

Szerző: Hiltser János

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

Csapadék

Az idei őszel egymást váltották a csapadékos és száraz időszakok, de összességében az egyes vízgyűjtő területre – a Morva és a Közép-Duna kivételével – sokéves átlag körüli, valamint 10%-kal több csapadék érkezett.

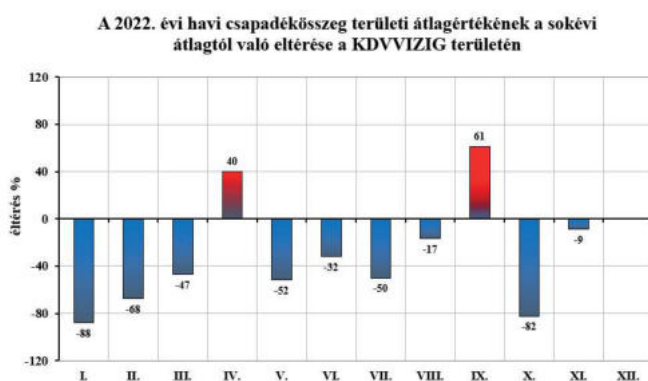
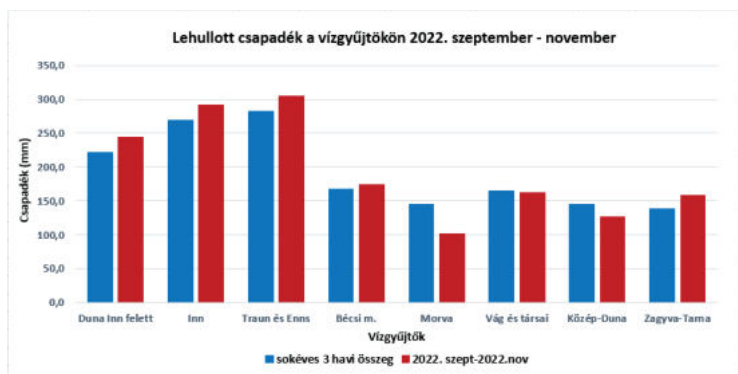
Szeptemberben a Morva vízgyűjtő kivételével, a többi vízgyűjtőn a sokéves átlaghoz képest nagyobb csapadékmennyiség, az összes többi vízgyűjtőn a sokéves átlag értékénél kisebb mennyiségű csapadék jelentkezett. A legszárazabb hónap az október volt, mindegyik

vízgyűjtőn kevesebb eső esett az ebben időszakban jellemző mennyiségekhez képest. Októberben a legnagyobb hiány a Zagyva vízgyűjtőn (70,2%), a legkevesebb az Inn vízgyűjtőjén (5,8%) volt. A Zagyván mértük a legkevesebb csapadékot, mindössze 14,7 mm-t, amely a sokéves átlag 29,8%-a. A Morva és a Közép-Duna vízgyűjtőjén az elmúlt három hónapban összességében is kevesebb csapadék hullott az átlaghoz képest.

A jobb oldali ábrán a KDVVIZIG területén üzemelő csapadékmérő

állomásokon a 2022-ben regisztrált havi összegeket ábrázoltuk. Ez alapján megállapítható, hogy a tárgyévben az átlagosnál kevesebb csapadék hullott igazgatóságunk területére. Az őszi hónapokat tekintve október volt a legszárazabb időszak, és éves viszonylatban január után a legtöbb csapadék szeptemberben esett.

A legnagyobb 24 órás csapadék-összeget igazgatóságunk területén Súlysáp-Sűrűpuszta mérőállomáson regisztrálták október 1-én: 24,8 mm-t.

Léghőmérséklet

Az idei ősz a sokéves átlaghoz képest egy hűvösebb szeptemberrel kezdődött, majd enyhébb októberrel és novemberrel folytatódott.

Szeptemberben a havi átlaghőmérséklet igazgatóságunk területén 15,3 °C volt, ami a sokéves területi átlaghoz (16 °C) képest 0,7 °C-kal volt hidegebb, és 0,1 °C-kal volt kevesebb az országos területi átlagértékénél.

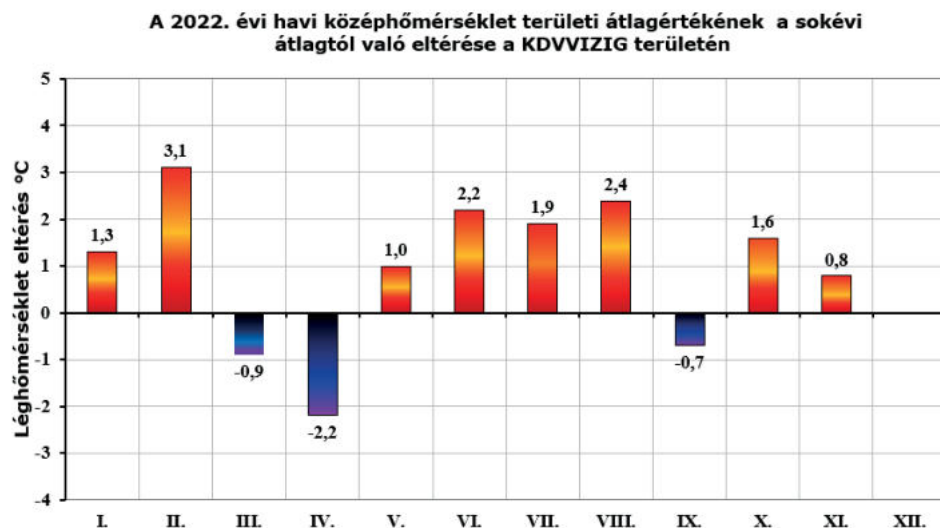
Októberben igazgatóságunk területén az átlaghőmérséklet 12,3 °C volt, 1,6 °C-kal melegebb az ilyenkor szokásosnál (10,7 °C). Zabarban mérték a hónapban a legalacsonyabb átlaghőmérsékletet,

10 °C-ot.

November szintén melegebb volt az átlaghoz képest, a havi átlaghőmérséklet 6,2 °C volt, ami

0,8 °C-kal több az 1991-2020 között mért sokéves átlagnál.

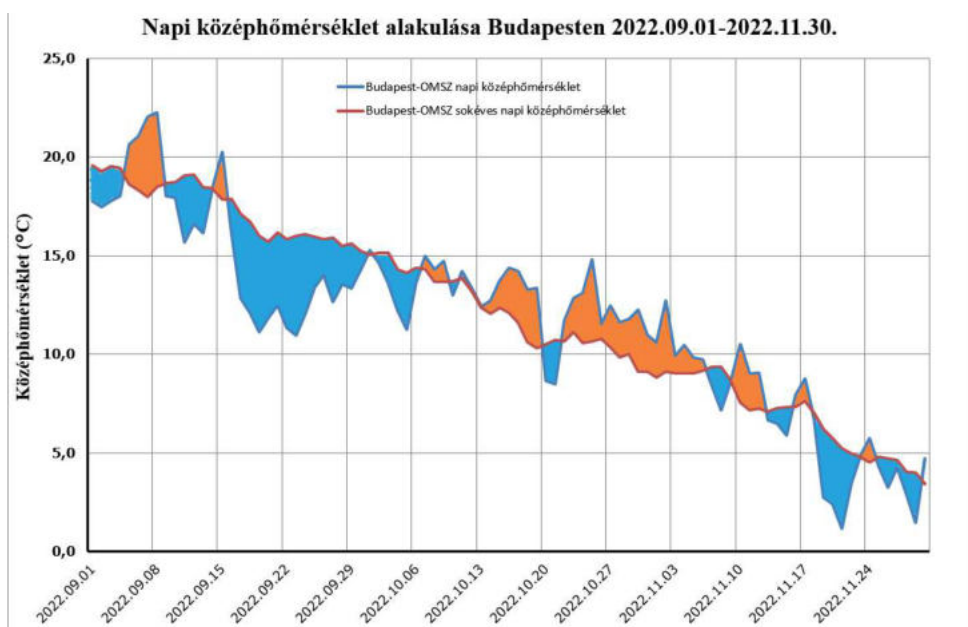
A következő oldali ábrán a Budapest-Pestszentlőrinc 2022. szept-

tember-november közötti időszakban mért napi középhőmérsékletet, valamint a sokéves napi középhőmérsékletet ábrázoltuk. Az őszi hónapokban közel azonos arányban fordultak elő átlag feletti és átlag alatti hőmérsékleti értékek.

Szeptember 8-án mérték a legmagasabb napi középhőmérsékletet: 22,2 °C-ot, mégis a hónap nagyobb részében átlag alatti hőmérsékletek voltak. A legnagyobb eltérést szeptember 23-án regisztrálták, ekkor Budapesten 5 °C-kal volt hidegebb a sokéves átlagnál.

Októberben több fokkal melegebb volt az időjárás az ilyenkor szokásosnál. A legmelegebb nap

október 25-én volt, 14,8 °C-os átlaghőmérséklettel, amely 4,1 °C-kal volt melegebb a sokéves átlag-

nál.

Novemberben az átlagnál hűvösebb napok voltak túlsúlyban.

Folyóink vízjárása

Duna

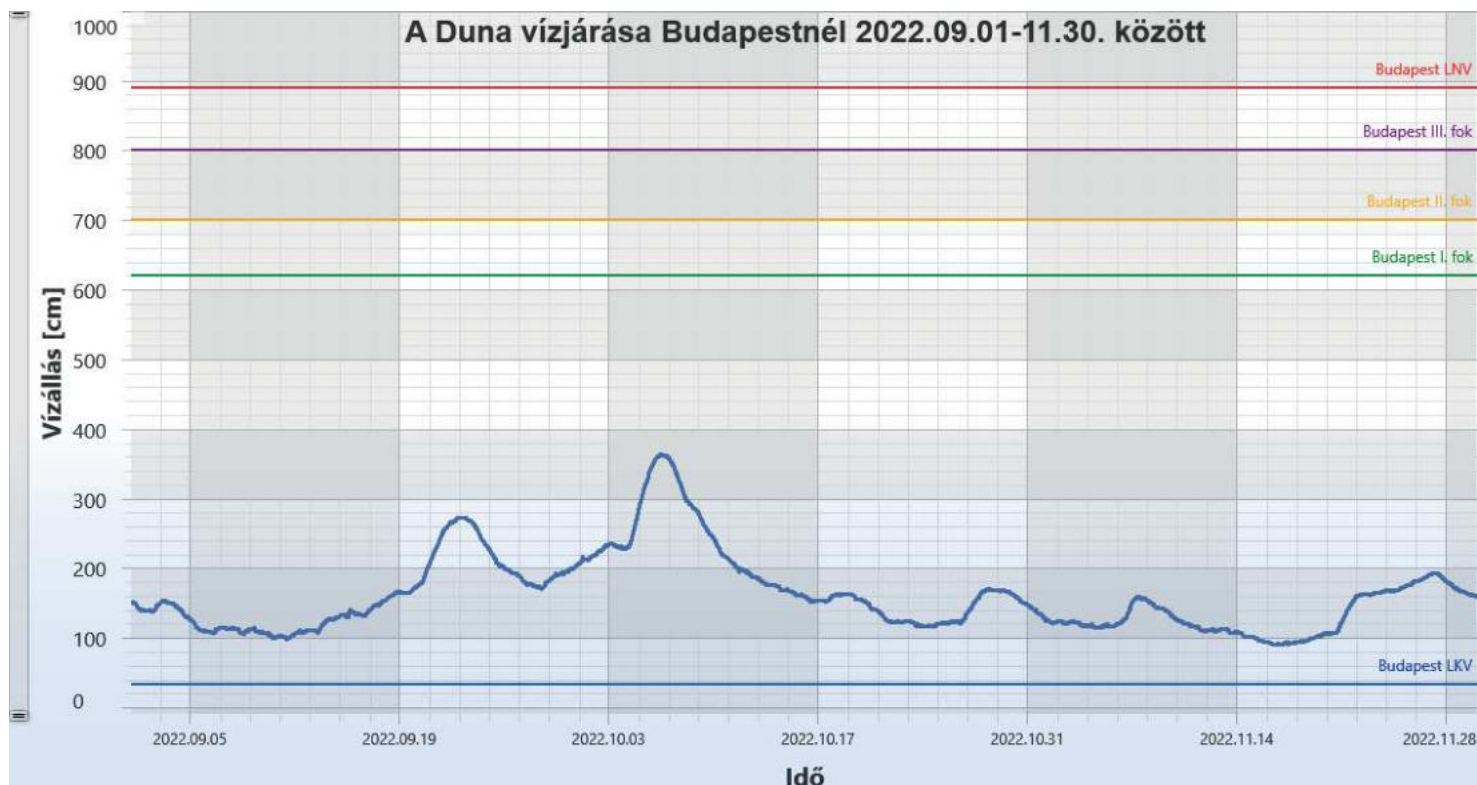
Szeptember első felében enyhén ingadozó, illetve stagnáló volt a Duna vízállása, Budapest Vigadó térnél szeptember 11-én 11:00 órakor mértük a minimum vízszintet (99 cm), amely mindössze 66 cm-rel volt több, mint az LKV érték (33 cm). A szeptember 14-20.

között lehullott 40 mm csapadék hatására fokozatosan emelkedett a Duna vízszintje, így szeptember 23-án 274 cm-rel tetőzött a vízszint Budapestnél, 28%-os mederteltség mellett. A hónap hátralévő részében apadó volt a vízjárás, csak az utolsó két napon lett ismét mérsékelten emelkedő a vízszint.

A Duna szeptemberi közép-víz-

állása az állomásainkon 60-80 cm-rel kevesebb volt, mint a sokéves átlag, ennek megfelelően a szeptemberi közép-vízhozama 72-76%-a volt a sokéves havi közép-vízhozamnak.

Október első napjaiban még alacsony, 20% körüli volt a Duna mederteltsége, majd a 2-án és 3-án a felső vízgyűjtőre hullott 10 mm

csapadék hatására mintegy 1,5 m-es vízszintemelkedés történt a folyón a következő három napban, Budapestnél ez 365 cm-es tetőző vízállást jelentett október 6-án. Ezt követően a csapa-

dékszegény időjárás következtében a hónap végéig apadó volt a Duna vízjárása, október végén már csak 15%-os volt a mederteltség. Az októberi havi közép-vízállások és közép-vízhozamok megfeleltek

a sokéves havi értékeknek.

Novemberben ismételt ingadozó volt a Duna vízjárása: 10-20% között változott a mederteltség a hónap folyamán.

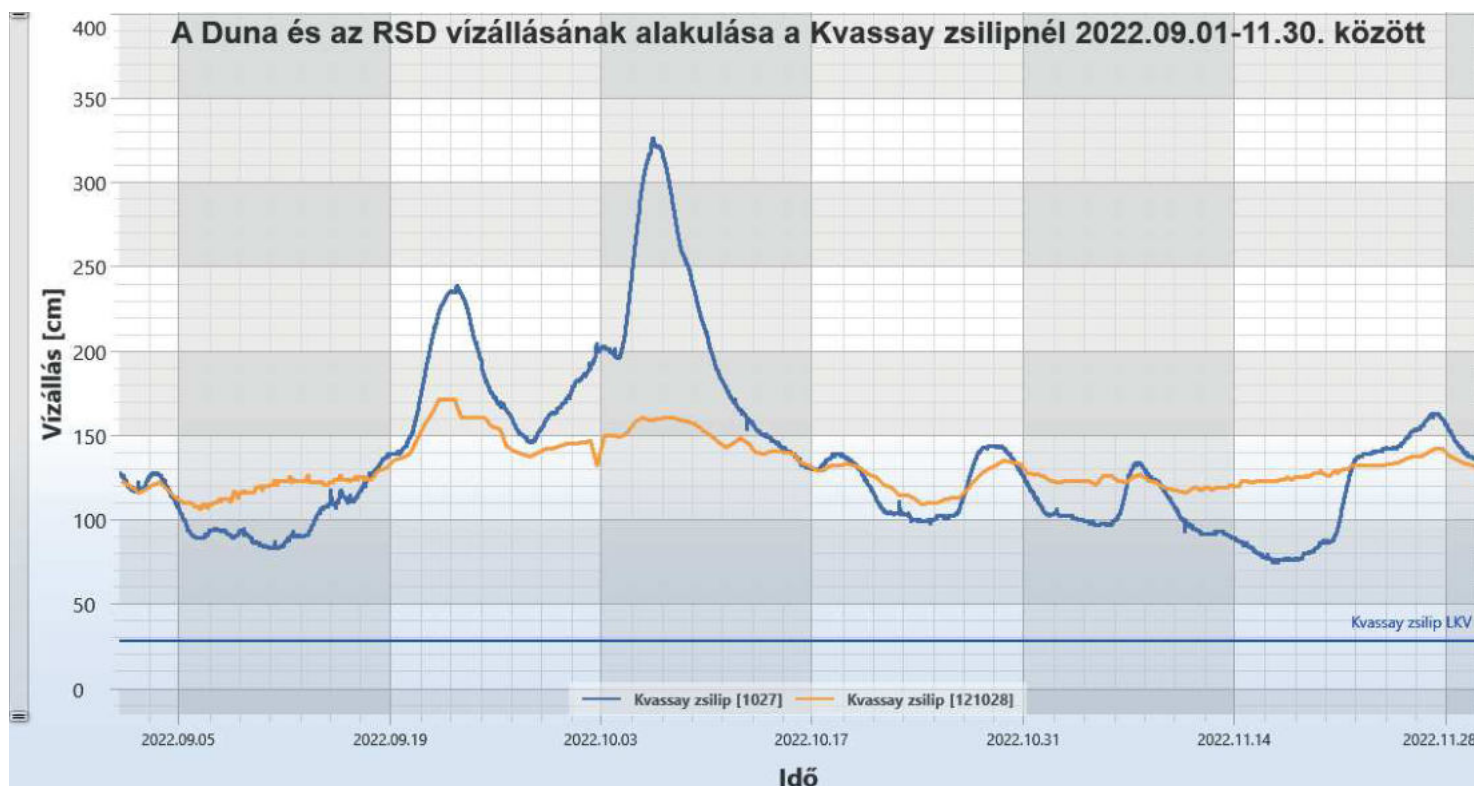
Ráckevei (Soroksári)-Duna

A júliusban és augusztusban lezajlott vízminőségi védekezés után az augusztus végi vízszintemelkedést és a szeptember elejei apadást követően szeptember 4-én a délelőtti órákban ismét kiegyenlítődtött a Kvassay-zsilipnél a Duna és az RSD vízszintje. Ezután a Duna intenzíven apadni kezdett, így szeptember 5-től elkezdődött a szivattyús vízbetáplálás az RSD-be. A szeptemberi csapadéktevékenység hatására, a hónap első felében a Duna vízjárása kismértékben ingadozó, de jellemzően apadó volt, így a védekezés ideje alatt a maxi-

mális vízlépcső szeptember 11-én alakult ki. Ekkor a Duna vízállása 123 cm, az RSD vízállása 83 cm volt, a vízlépcső -40 cm. Szeptember második dekádjában mindennap hullott több-kevesebb csapadék a dunai vízgyűjtőkre, így a Duna vízszintje eleinte mérsékelten emelkedni kezdett és szeptember 17-én 14 órakor kiegyenlítődtött a Duna és az RSD vízszintje. Ezt követően már lehetőség nyílt a gravitációs vízbetáplálásra. Szeptember 21-től néhány napig intenzívebb emelkedést tapasztaltunk, azonban szeptember 24-től ismét apadó lett a Duna vízjárása. Szeptember 28-án már csak 8 cm-es volt a vízlépcső a Duna és az RSD között, de még

mindig volt lehetőség a gravitációs vízbetáplálásra. A szeptember végi és október elejei jelentős csapadékhullás hatására a Duna vízjárása ismét áradó lett, így október 3-án igazgatóságunk megszüntette a készütséget a Kvassay-zsilipnél.

Október közepéig biztosított volt a gravitációs vízbetáplálás az RSD-be, majd a hónap végéig ismét a 150 cm-es üzemvízszint alá süllyedt a Duna vízszintje a Kvassay-zsilipnél. November 10-től az RSD vízminőségének megőrzése érdekében, szivattyús betáplálást hajtottunk végre – 24 órás folyamatos üzemben – III. fokú vízminőség-védelmi készütség mellett, a hónap végéig.

Ipoly

Szeptember első felében az Ipolyon és mellékfolyóin vízmozgás alig-alig volt megfigyelhető, vízraj-

zi állomásainkon stagnáló, enyhén áradó vízszinteket mértünk, nagyon alacsony mederteltség mellett. A hónap végén, szeptember 25-30. között a vízgyűjtőre érkező,

területi átlagban 50 mm csapadék hatására vízszintemelkedés indult, mely az Ipolyon, amely Nógrád-szakánál 2022. szeptember 30-án 18:00 órakor 89 cm-es tetőző víz-

állást idézett elő. Mivel a hónap nagy részében nagyon alacsony mederteltség jellemezte az Ipoly vízjárását szeptemberben, így a havi közép-vízhozam már csak 26-35%-a volt a sokéves átlagnak.

Október első dekádjában még apadó, majd a csapadékszegény időjárás miatt a hónap végéig

jellemzően stagnáló volt a vízjárás az Ipolyon. A havi minimum vízállás Nógrádszakálnál elérte, Balassagyarmat térségében pedig 4 cm-rel alulmúlta a sokéves havi minimum értéket. Az októberi havi közép-vízhozamok 40-50%-kal elmaradtak a sokéves havi közép-vízhozamoktól.

Novemberben a jellemzően csapadékszegény időjárás hatására apadó vízjárás volt megfigyelhető a folyón. A havi közép-vízállások 25-35 cm-rel a sokéves havi közép-vízállások alatt voltak, a havi közép-vízhozamok 65-75%-kal elmaradtak a sokéves havi közép-vízhozamoktól.

Zagyva

Szeptember az átlagnál csapadé-

kosabb hónap volt, több hullámban érkezett a vízgyűjtőre 10-20 mm csapadék, amely hatására enyhén

ingadozó vízszintek voltak jellemzőek. A hónap második felében a vízszint enyhén emelkedő jellegű

volt.

Szeptemberben a vízgyűjtőre több hullámban érkező csapadék hatására a Zagyva teljes szakaszán 25-30 cm-es vízjáték volt megfigyelhető, ebből adódóan a havi közép-vízhozam 25-30%-a volt a sokéves havi közép-vízhozamnak.

Októberben a Zagyva vízjárása jellemzően stagnáló volt, kisebb

vízszíntingadozások mellett. A havi közép-vízállások 10-15 cm-rel alulták a sokéves havi közép-vízállásokat. A havi közép-vízhozamok a Zagyva felső szakaszán 75%-kal, a középső szakaszon 50%-kal, az alsó szakaszon 20%-kal maradtak el a sokéves havi középértékektől.

Novemberben a hónap elején érte mintegy 20 mm csapadék a

vízgyűjtőt, de ez csak a vízfolyás felső szakaszán okozott 1-2 dm-es vízszíntemelkedést. A hónap hátralévő részében a vízjárás jellemzően apadó és kismértékben ingadozó volt. A havi közép-vízállások 10-15 cm-rel, a havi közép-vízhozamok 70%-kal elmaradtak a sokéves havi középértékektől.

Zagyvai tározók

A tárgyidőszakban nem történt olyan csapadékesemény a Mátraverebélyi-tározó vízgyűjtőjén, amelynek következtében vízvisszatartásra lett volna szükség a tározóban.

A Maconkai-tározó augusztusban a normál üzemrendjének megfelelő vízszinteket tartott. Az augusztus 23-án elrendelt III. fokú vízminőség védelmi készültséget szeptember 6-án II. fokra mérsékeltek, majd szeptember 9-én megszüntették. Az igazgatóságunk által végzett beavatkozásoknak (a Maconkai-tórendszer levegőztetés, továbbá a Mizserfai-tározóból és a Mátratevényei bányatóból való vízpótlás)

köszönhetően a Maconkai-tórendszer vízminősége jelentősen javult. Az algapopuláció csökkenése és az oldott oxigén értékek halálettani szempontból megfelelő tartományba eső mérési eredményei nem indokolták a vízminőségi készültség további fenntartását.

A Maconkai-tározó októberben a normál üzemrendjének megfelelő vízszinteket tartott. A hónap elejei esőzések a tározót 394 cm szintig töltötték fel, majd a szárazabb időszakban 372 cm-ig csökkent a vízszint.

November elején még további apadást figyelhettünk meg a tározó vízszintjében, a tárgyidőszak minimum vízállását, a 367 cm-t november 4-én regisztráltuk, ami csak

20 cm-rel volt több a tározó minimum vízszintjénél (LKV = 347 cm). A hónap folyamán történt kisebb esőzések hatására a tározó november végéig fokozatosan feltöltődött 385 cm-es szintig.

*Szerzők: Némethné Kozák Edit,
Szurdiné Veres Kinga*

HATÁRAINKON TÚL

Beszámoló a Magyar - Szlovák Határvízi Bizottság Ipoly Albizottság 184. tárgyalásáról

A Magyar - Szlovák Határvízi Bizottság Ipoly Albizottság 184. tárgyalását – az előző évek gyakorlatához hasonlóan – a tervek szerint Besztercebányán (SK) tartották volna, de a kialakult helyzetben az egyeztetésre igazgatóságunk II. Szakasztechnikusán, Balassagyarmaton került sor.

A lezajlott járványhelyzet után nem gondoltuk, hogy ilyen hamar újabb nehézségekkel kell szembenéznünk a nemzetközi vízdiplomácia terén, de a felek nagy rugalmasságról tettek tanúbizonyságot mind a tárgyalás, mind az egyeztetések során. A szükséges előzetes egyeztetések és adatcserék ezúttal is elektronikus levelezés útján kerültek lebonyolításra, az eredményekről készült jegyzőkönyvet pedig a balassagyarmati találkozón,

2022. október 26-án hagyták jóvá. A tárgyaláson igazgatóságunk képviselőjében Szilágyi Attila igazgató, valamint Papanek László osztályvezető vett részt.

Az együttműködés keretében a felek kölcsönösen tájékoztatták egymást az Ipoly folyó határszakaszán tapasztalt hordalék lera-

kódások és kimosódások, illetve kidőlt fák helyéről, valamint megbeszélték a három új Ipoly-híd engedélyezésének és kivitelezésének aktuális helyzetét. Az Ipoly Albizottság következő egyeztető tárgyalása 2023 tavaszán lesz.

Szerző: Vesztergom Anna

Beszámoló a Magyar - Szlovák Határvízi Bizottság Közös Vízhinőség-védelmi és Hidrológiai Albizottság 22. tárgyalásáról

A Magyar - Szlovák Határvízi Bizottság Közös Vízhinőség-védelmi és Hidrológiai Albizottság 22. tárgyalását – sajnálatos módon, a közelmúltban foganatosított megszorítások miatt – ezúttal is online formában tartották meg.

A 2022. december 1. napján lezajlott tárgyaláson igazgatóságunk képviselőjében Szilágyi Attila, mint a Közös Albizottság Magyar Tagozatának vezetője, Vesztergom Anna Eszter, mint a Közös Albizottság Magyar Tagozatának titkára, és György Máté felszíni vízkészlet-gazdálkodási referens vettek részt. Varga Balázs (OVF) főosztályvezető-helyettes a főigazgatóságról a Hidrológiai Szakértői Csoport vezetőjeként, illetve Híznay Géza a Vízhinőség-védelmi Szakértői Csoport megbízott vezetője-

ként vett részt az egyeztetésen.

A szükséges előkészületeket a tárgyalást megelőzően, elektronikus levelezés útján bonyolították le, a tárgyaláson a jegyzőkönyvet tolmács segítségével egyeztetették. Az egyeztetések eredményeként a Vízhinőség-védelmi Szakértői Csoport tagjai elkészítették a magyar-szlovák határvizek 2023. évi vízminőségi monitoring tervét, melyet jóváhagytak, valamint a magyar fél tájékoztatta a szlovák felet a vízminőségi kárelhárítással kapcsolatos felkészültségéről. Ezen kívül értékelték a 2022-ben történt, a Sajó folyót ért rendkívüli szennyezést, és a szennyezés kapcsán tanúsított nemzetközi tájékoztatási gyakorlatot.

A Hidrológiai Szakértői Csoport szintén elkészítette a 2023. évre

vonatkozó közös vízhozam mérések ütemtervét, melyet mindkét fél jóváhagyott. Ezen túl felülvizsgálták és aktualizálták a nemzetközi adatcserére vonatkozó szabályzatot, melyben a hidrológiai állomások nullpontjainak újrakalibrálására is sor került. Az idei évben Vranov nad Dyjí-ban lezajlott nemzetközi ADCP kalibrációs mérőgyakorlaton mindkét fél részt vett, melyet kifejezetten hasznosnak ítélt minden résztvevő.

A következő ülés 2023 tavaszán, a Szlovák Köztársaság területén kerül megrendezésre, mely esetében, őszintén reméljük, hogy lehetőség nyílik személyes találkozóra és egyeztetésre.

Szerző: Vesztergom Anna

EGY KIS TÖRTÉNELEM

Történetek a legendás hírű vezetőről (vízügyi munkatársak emlékezései)

Ebben a cikkben szereplő leíratra kutatómunkám során találtam, melyet a „KDVVIZIG életében kiemelt jelentőséggel bíró személyek”-ről folytattam. A leírtakat Wagner Mihály, ma már nyugdíjas kollégánk jegyezte le.

„Vasadi János hosszú éveken át a vízügyi szolgálat legendás hírű „menedzser” igazgatója és a Magyar Kajak-Kenu Szövetség elnöke volt.

A szolnoki vízügyi éveket megelőzően a Budapesti Vízügyi Igazgatóságnál a Mezőgazdasági vízhasznosítási osztály vezetője. Munkatársai szerint személyisége vezetésre teremt, a szakmai feladatok maradéktalan elvégzésének megkövetelése mellett az irányítása alatt álló dolgozók személyes, emberi dolgaira sem volt érzéketlen, „értett az emberek nyelvén”. (...)

Nyugdíjba vonulása előtti években a Közép-Duna-völgyi VIZIG (Budapest) igazgatója volt. (...)

Vasadi János 1997-ben, már nyugdíjasként, utcai közlekedési baleset következtében veszítette életét.

Kajszli

Mezőgazdasági vízhasznosítási szakágazat vezetőjeként tavasszal, a Duna-völgyi Öntözőrendszerben járva, Áporkán betért egy területi munkatársa portájára, ahol látta, hogy a kertben álló kajszibarack-fa a virágzáskor olyan gazdagon kötődött, hogy nem bírja megérlelni a nagy mennyiségű gyümölcsöt és várhatóan idő előtt ledobja azt. Mezőgazdasági szakemberként figyel-

meztette kollegáját, hogy ritkítsa a kötődött gyümölcsöt, a borsó nagyságú kis gyümölcsök egy részének eltávolításával. Néhány nap múlva megkérdezte a munkahelyi irodában megjelenő beosztottját:

„Elvégezte a gyümölcsritkítást?”

„Még nem jutottam hozzá” – hangzott a válasz.

„Akkor most menjen haza és végezze el a feladatot!”

Bölcsesség

Gyakori mondása volt munkatársai körében: „Nem szabad kiénekelni a sorból!” (Ez valószínűleg el nem évülő bölcsesség...)

Késés

A Budapesti VIZIG új igazgatójaként megelégtelt, hogy dolgozói reggel késve szállingóznak a munkahelyre (még nem volt rugalmas munkarend és kártyás beléptetés). A pontosságra nevelés hatékony módját választotta: egy reggel beült a portás fülkébe. A későn érkező dolgozók megdöbbenve észlelték, hogy a portás néni helyett igazgatójuk fogadta őket. Többé nem késtek...

Öltözet

A fiataloktól is megkövetelte a megfelelő öltözködést a hivatalban. Egy reggel a portánál meglátta farmerban és lenge pólóban érkező egyik fiatal munkatársát, akit köszönése után magához rendelt: „Jöjjön majd be az irodámba!” A fiatal kolléga már kellő rutinnal rendelkezett, ismerte a főnök elvárásait. Hivatali szekrényében öl-

Vasadi János
(kép forrása: családi archívum)

tönyt, inget és nyakkendőt tartott. Szobájába érve gyorsan átöltözött, majd kifogástalan öltözetben jelentkezett az igazgatónál. Vasadi Jánosnak torkán akadt a szó, amikor meglátta.... Az elmarasztalás okafogyottá vált.

Kézfogás

Egy-egy szóval is meg tudta nyerni beosztott munkatársai szimpátiáját. Amikor igazgatói irodájában egy új kollegát osztályvezetője bemutatott, a kézfogáskor elismerően megjegyezte: „Micsoda kézfogás!”

„Aranytojás”

A sikeres igazgató mondása: „Nem elég az aranytojást megtojni – kotkodácsolni is kell!”

Összegejtötte: Jilling Alexa

VÍZ-TÜKÖR

Interjú Varga Péterrel, igazgatóságunk nyugalmazott osztályvezető-helyettesével

Varga Péterrel, a Vízrendezési és Öntözési Osztály nyugalmazott osztályvezető-helyettesével beszélgettünk.

Hogyan lettél vízépítő mérnök?

Középiskolás koromban olvastam a „Csak egyetlen Föld van” című könyvet, ami a környezetvédelem fontosságára hívta fel a figyelmet. Az egyetemválasztás során megkerestem, hol foglalkoznak környezetvédelemmel. Ez a szó akkor még nem sok főiskola, egyetem tárgyközpontjában fordult elő. A BME Építőmérnöki Karának Vízépítő Szakán találkoztam ezzel, így ide jelentkeztem.

A hetvenes, s még a nyolcvanas években is, vízépítő mérnöknek lenni előkelő foglalkozás volt. A rendszerváltás után a szakma Bős-Nagymaros áldozatává vált, sokáig alig jelentkeztek erre a szakra. Azóta a vízügyet sokan, sokféleképpen támadták. A különböző érdekek előtérbe kerülése miatt lehettek alapjai a bírálatoknak, de ez minden szakmánál megtalálható. A „gonosz vízügy” kritikáját nem osztom. Munkánkat a lehetőségek meghatározták, az igények befolyásolták. S az erős igények által kikényszerített komp-

romisszumok miatt nem mindig a legjobb megoldások kerültek megvalósításra.

Mindig az igazgatóságon dolgoztál?

OVH ösztöndíjasként kerültem az igazgatóságra. Még egyetemista koromban kötöttem tanulmányi szerződést az OVH-val, mely úgy szólt, hogy végzés után a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóságon fogok dolgozni. Ez így is történt, 1982. szeptember elsejével kerültem az igazgatóságra, s több mint húsz évig itt is dolgoztam vízgazdálkodóként, egy idő után a csoport vezetőjeként.

A vízügy átszervezése során 2004 januárjában kerültem a Vízügyi Felügyeletre, mely a hatósági feladatok ellátásában jogutód szervezete lett az igazgatóságnak. Egy év után újabb átszervezés következtében az „összevont zöldhatóságnál” találtam magam, ahol együtt dolgoztam a környezetvédelemmel, illetve természetvédelemmel foglalkozó kollégákkal.

Az új kollégákkal jó, néhányukkal kifejezetten jó emberi kapcsolatot alakítottam ki, azonban úgy éreztem, hogy a vezetőség fenntartással kezelte minket. Mintha a VIZIG-es múlt „stigmája ott virított volna a homlokunkon”. Ez is érdekes tapasztalat volt, megismertem, milyen kisebbségnek lenni. Lehettél akár a legjobb szakember, elismerésre, előrelépésre sem szakmai, sem anyagi tekintetben nem számíhattál. Ez is közrejátszott abban, hogy öt év után visszajöttem a VIZIG-re. A vízrendezésre kerültem, s az akkori döntésemet nem bántam meg.

Az évtizedek során többször is

lett volna lehetőségem elmenni az OVF-be, ilyen-olyan minisztériumba, azonban soha nem éltem ezzel a lehetőséggel. Mindig úgy éreztem, ezek a szervezetek túl közel vannak a politikához, ami nem az én világom. Persze, az igazgatóság tevékenységét is befolyásolják a politikai döntések, de úgy éreztem, az itteni tevékenységemet sokkal inkább tudom a szakmai érvek, szakmai meggyőződéselem alapján végezni. Hasonló okok miatt nem törekedtem magasabb pozícióra sem.

Természetesen van véleményem, de elég sokszor elmondtam magamban a bölcsességet: „Ha hallgattál volna, bölcs maradtál volna.” És ezt nem a vezetőim miatt, hiszen sokszor ők is kényszerpályán mozogtak/mozognak.

Mik voltak a legemlékezetesebb feladataid?

Kezdetben, érthető módon, kisebb feladataim voltak, aztán elég hamar bedobtak a mélyvízbe. A mindennapi feladatokon kívül részt vettem különböző tanulmányok készítésében, pl. igazgató úrral együtt a Mizserfai-tározó hidrológiai vizsgálatában.

Később sokat foglalkoztam tározókkal. Talán ezt szerettem a legjobban. Soha nem felejttem el a Bárna-pataki tározó átszakadásának esetét. Az erről készült vizsgálatokban én is részt vettem. Mivel a terület tulajdonosa a tározó létrehozása, építése során rendkívül sok hibát elkövetett, a mi szakmánk „állatorvosi lovát” láttam benne, és a későbbiekben minden új kollégával, gyakornokkal elolvasztattam.

Rendkívül tanulságos. Akkor még

hatóságként is tevékenykedett igazgatóságunk, s az ügyet végig én koordináltam. Mivel a probléma észlelésétől kezdve a gát átszakadásáig mindent időben elvégeztünk (bejárás, felszólítás, kötelezés, felterjesztés stb.), s a gátszakadással megbizonyosodott, hogy észrevételeink, eljárásaink megalapozottak voltak, jól jöttünk ki a dologból. Akkori igazgatónk, kicsit tréfásan, egy folyosói beszélgetés során nevezett a „tározók atyjának”, ami nyilvánvaló túlzás volt, de jólesett.

Mikor érezted azt, hogy végleg az igazgatóság részévé váltál?

Onnan kezdeném, hogy annak idején nem volt annyira általános a tegeződés, mint most. Az idősebbekkel, különösen a hölgyekkel, magázódtunk. Fiatal kezdőként ez volt a természetes. Évek teltek el, mire megfelelő ismeretre, gyakorlatra tettem szert.

Munkakapcsolatban voltam egy idősebb kolléganővel is, aki más osztály tekintéllyel bíró személyisége volt. Az idők során több kérdésben egyeztetünk, mindketten a saját szakterületünk szempontjait figyelembe véve. Ahogy telt-múlt az idő, egyre több észrevételemet elfogadta. Egyszer csak azt javasolta, most már tegeződjünk, úgy könnyebben tudunk egymásnak érvelni. Jót nevettem, és természetesen onnantól kezdve tegeződtünk. Ekkortól éreztem, hogy tényleg befogadtak. A kolléganővel a későbbiek során is nagyon jól tudtunk együtt dolgozni.

Az elmúlt negyven évben mennyiben változtak a munkamódszerek az igazgatóságban?

Jelentős mértékben. Az informatika fejlődése nagy hatással volt ágazatunkra is. Ezzel kapcsolatban két éve írtam egy kisebb cikket a Közép-DUNA-ba, abban sok mindent leírtam. Itt csak annyit em-

lítenék, hogy a nyolcvanas években mindent kézzel írtunk, amit gépírók másoltak le és öntöttek végleges formába. Ma már mindez számítógéppel történik. Engem egyetemista korom óta érdekelt, így elég hamar áttértem a számítógépek használatára.

A technika változása mennyiben változtatta meg az emberi kapcsolatokat?

Megítélésem szerint a technika fejlődése az emberi tényezőket alapvetően nem változtatja meg. Társas lények vagyunk, együttműködésre „kényszerülve”. A személyes egyeztetésben hiszek. Ez a kollégákra és az ügyfelekre is vonatkozik. Egy-egy ügy kapcsán jobban szerettem személyesen egyeztetni a kollégákkal, akár több emeletet is megmászva ezért. Később a kollégáimat is erre kértem. Szerintem megérte, megéri.

És megéri az ügyfelekkel való közvetlenebb kapcsolattartás is. Soha nem felejttem el, amikor – valamikor a kilencvenes évek végén – a vízkészlet-járálékkal kapcsolatos ügyek kapcsán, kolléganőim sokat egyeztettek az ügyfelekkel személyesen és telefonon. Nem levelet írtak, hanem felkeresték az érintetteket. Igaz, hogy több tízezer forintot eltelefonáltak, de abban az évben mintegy harminc százalékkal, kb. háromszáz millió Ft-tal nőtt az igazgatóság VKJ bevétele, s eredményeként a lekötött vízmennyiségek is jobban tükrözték a tényleges felhasználást. Persze, akkor még a vízügy is részt kapott a bevételből...

Igyekeztem mindig szem előtt tartani, hogy az élet sokrétű, ugyanazt a dolgot, tevékenységet sokféle nézőpontból lehet szemlélteni. És nem biztos, hogy a mi szempontunk az egyedül mérvadó. Ha ezt figyelembe vesszük, könnyebben tudunk olyan megol-

dást találni egy problémára, ami mindenki számára elfogadható, és a környezetünket sem tesszük tönkre. Legyünk kompromisszum-készek, messzebbre juthatunk, jobb eredményt érhetünk így el, mintha erővel próbálnánk lenyomni a másikat. Ez persze nem csak egy-egy ügy kapcsán igaz, hanem az egymás közötti, munkatársi kapcsolatokra is. Soha nem „pedáloztam”, soha nem „fúrtam”, mint már mondtam, az együttműködésben hiszek. Sajnos mindig vannak olyan kollégák, akik házon belül is törtetnek, nem mindig tiszta eszközökkel. Szerencsére úgy látom, ők vannak kisebbségben.

Milyen volt a személyes kapcsolatod az ügyfelekkel?

Nagyon változó. Általában nem volt problémám, mindig úgy gondoltam, hogy a hozzánk fordulókkal együtt kell működni, szükség esetén segítséget kell nyújtani nekik. És ezt általában értékelték is az ügyfelek.

Persze, volt olyan is, hogy valaki az asztalt verte „alkotmányos jogaira” hivatkozva, vagy ellenérdekű ügyfelekkel kerültünk kapcsolatba, akik tőlünk várták a megoldást. Ezek nehéz helyzetek, s nem mindig könnyű olyan kiutat találni, ami minden fél számára elfogadható, ugyanakkor a jogszabályoknak, szakmai elvárásoknak is megfelel.

Sok problémánk adódott a horgászokkal is, akik bizony időnként meglehetősen törtetően, hogy ne mondjam, agresszíven próbálták érdekeiket érvényesíteni. Voltak, akik kész tények elé próbáltak állítani minket, akár igazgatóságunkat is megkerülve.

Ilyen ügyfelekkel a rendszerváltás előtt és azóta is találkoztam, feltételezem, hogy a jövőben is lesznek. Sok türelem és körültekintés kell hozzá.

Megkínálhatlak egy itallal? Tényleg, Te... soha nem iszol alkoholt?

Nem. De nem is hiányzik. Soha nem is hiányzott. Szerencsére ez nem jelentett számomra hátrányt. Először talán furcsán néztek rám, de később megszokták, elfogadták.

Kezdetben az osztály különböző, nem hivatalos összejövetelein (névnap, születésnap stb.) természetesen kínáltak alkoholtartalmú itallal. Mivel általában a rendezvények után még edzésre is mentem, nem éltem a lehetőséggel. Nem is szerettem, nem is hiányzott. Néhány alkalom után az ilyen rendezvényekre hoztak üdítőt is, hogy „na, a Péter is ihasson valamit”. Megköszöntem. Később jelezte más kollégám is, hogy most ő is inkább alkoholmentes üdítőt inná, ezért vagy azért. No, nem fordultunk át alkoholmentes rendezvényekbe, de érdekes tapasztalat volt. Soha nem ítéltem el senkit azért, mert él az alkohollal (ami egyébként pszichoaktív szer), cserébe elfogadták az én példámat is.

Rosszabbul viszonyultam a cigarettához. Más dohányzása jobban zavart, mint az esetleges mértéktartó alkoholizálása. Egy légtérben dolgozva, egész nap szívni más dohányfüstjét... Ma már elképzelhetetlen. Rendkívül bosszantó volt, hogy az edzéseim első kilométerei arról szóltak, hogy valahogy kitisztuljon a tüdőm a cigarettafüsttől. Ezzel kapcsolatban annak idején írtam egy kis cikket a Közép-DUNÁba, de persze nem jelent meg.

Úgy tudom, tanultál mást is?

Igen. Már egyetem után, munka mellett, a Testnevelési Főiskolán atléta edzői végzettséget is szereztem, később pedig a SZÁMALK-on számítógép programozónak tanultam. Mindkettőt használtam.

VIZIG-es munkám során, főként a kilencvenes években, több ki-

sebb programot írtam, amit használtunk is. Elsősorban adatbázis kezelésben alkalmaztam a megszerzett ismereteimet, dbase alapú programok készítésével. Később, főként a VIZIG átszervezése

után erre kevesebb lehetőségem maradt, így ma már egyszerű felhasználónak tekintem magam.

Az edzősködést több mint harminc éve, munka mellett végzem, több mint húsz éve a BHSE-nél. Igyekeztem nem keverni a kétféle tevékenységet. Persze a közvetlen környezetem tudott róla, volt, hogy kollégák gyerekei is jártak hozzám edzésekre.

Te is atletizáltál?

Igen, 13 éves korom óta foglalkozom ezzel a sportággal, hozzám nőtt. Az atlétika összetett sportág, több mindent kipróbáltam, de elsősorban futottam. Aktív versenyzői pályafutásom végén, már VIZIG-esként, még a maratoni távot is teljesítettem. Az ott elért 2:43 órás teljesítményem nem kiemelkedő, de én büszke vagyok rá, különösen, hogy töredékét edzettem annak, mint akkoriban az élvonalbeli maratonisták.

Hogyan látod a vízügy/VIZIG jövőjét?

Sajnos nem túl rózsásan. A vízügy nem kerülhető ki, azonban a mindenkori hatalom nem igazán tudja vele mit kezdeni. Az elmúlt évtizedekben hol ide, hol oda helyezték, a rendszerváltás óta soha nem volt önálló. Összerakták a környezetvédelemmel, természetvédelemmel, közlekedéssel, hírközléssel, jelenleg a Belügyminisztérium alá tartozik. A vízügy a jövőben is lé-

tezni fog, de a lehetőségei jelenleg nagyon korlátozottak.

Sokszor megkaptuk, hogy „a víz-ügy mindent lebetonozna”. Ez nem igaz, tanultunk és alkalmaztunk természetes anyagokat felhasználó módszereket munkáink során. Mint minden szakma, a mi szakmánk is változik, alkalmazkodik a körülményekhez, lehetőségekhez, elvárásokhoz. Ez így lesz a jövőben is.

A jelenlegi pénzügyi meghatározza a lehetőségeket. Nehéz megfelelő munkatársakat találni, képezni. Lyukas korosztályokkal rendelkezik az ágazat, általában hiányzik vagy legalábbis szűk a középgeneráció. A pénzügyi miatt munkánkat nem tudjuk olyan színvonalon elvégezni, ahogyan azt lehetne, illetve amilyen módon szeretnénk. Sokszor kényszerülünk magyarázkodásra, kifogáskezesre.

Tevékenységünk Budapestet kevésbé érdekli. Hogy lesz-e ebben változás? Attól függ, milyen események fordítják a figyelmet a vízügy felé.

Mit fogsz csinálni nyugdíjasként?

Edzősködni továbbra is szeretnék. Egyelőre számítanak rám, aminek örülök. Természetesen segíték a VIZIG-es kollégáknak is, ha erre szükség van, ha igénylik. Jó volt itt dolgozni.

*Lejegyezte: Tánczosné
Elefánty Mónika*

burkolatot építették, én pedig nekik hordtam a vizet.

Tudatosan készült Feri bácsi a vízügyi pályára?

Nem, csak úgy belecsöppentem. Édesapám azt mondta, hogy mivel kijártam a nyolc osztályt, oda vesz maga mellé, vízhordónak. Ezután, mikor 21 éves lettem, kezdtem el azt a munkát csinálni, amit édesapám.

Milyen tapasztalatokat szerzett az elmúlt évtizedekben?

Munkáim során nagyon sok tapasztalatot szereztem. Akkoriban minden építőanyagot Budapestről szállítottak ide a Tápió-vidékre. Voltak a cégnek nagy szállítójárművei, amikkel az anyagot szállították. Nehéz idők voltak, mert gyakran napokat, heteket kellett várni egy-egy szállítmányra.

Sok jó dolgot tanultam, amikor itt voltam a cégnél. Többször voltam árvízvédekezésen, sok olyan dolgot láttam és tapasztaltam, amiket soha nem fogok elfelejteni.

Összesen 43 évet töltöttem a cégnél, „elfogyasztottam” jó pár igazgatót, építésvezetőm is volt vagy hét, rengeteg embert megismertem. Soha nem volt senkivel sem konfliktusom, nagyon jó barátságokat kötöttem a vízügynél.

Mi volt az első meghatározó munka, amiben Feri bácsi részt vett?

Az első meghatározó munka, miután a tápiógyörgyei vasúti híd alatti rézsűburkolást befejeztük, a kaszálási munkák voltak. Sajnos ez az időszak nem volt zökkenőmentes, mert kellett vagy két hónap, míg megtanultam úgy kézzel kaszálni, mint édesapámék. Gépek abban az időben még nem voltak, nem lehetett a patak rézsűjét géppel kaszálni, csak a kézi kaszálás

volt. Nehezen lehetett haladni a rézsűben, nem volt egyszerű megtanulni.

Csak itt, a Tápió térségében jártak kaszálni?

Nem, nagyon sok helyen kellett besegíteni a szakaszmérnökség területén. Jártunk Gödön, Érden, Surányban, a Szentendrei-szigeten. Ahova kellett menni a vízügynél, mi ott voltunk.

A fiam is itt van már a cégnél úgy 20 éve, így miután édesapám nyugdíjba ment együtt jártunk a brigáddal mindenhová. A fiam volt általában a sofőr, ő vitte ötünket a különböző munkaterületekre. Hol ide kellett menni, hol oda kellett menni, ha például kidőlt egy fa, amit össze kellett vágni, akkor minket hívtak. Mindig a „Gonda-brigád” hívták, ha valamit sürgősen meg kellett oldani. Nekünk vándoréletünk volt, minden nap menni kellett valamerre.

Akkoriban hogyan zajlott egy napja Feri bácsinak?

Reggel 5 órakor keltem minden nap, mert ugye voltak jószágaim és 6 óra magasságában már úton voltunk Budapestre vagy ahová dolgozni kellett menni. Délután 18 óra körül érkeztünk haza, ezután nekiláttam a jószágok etetésének, az ólak kitakarításának. Mindig volt itthon egy pár malac, birka, kecske. Ezzel tudtunk egy kicsit besegíteni a fizetésnek, mert akkoriban nem volt túl jó a kereset.

Volt-e olyan árvízvédekezés, amiben részt vett?

Nagyon sok helyen voltam, kisfi-am...! Rengeteg élményt, tapasztalatot szereztem. Voltam a Zagyván, voltam a Dunán, voltam a Tiszán több alkalommal is.

Emlékszem, Tiszaalpáron voltunk

Interjúalanyomnak idősebb Gonda Ferencet, a KDVVIZIG I. Szakaszmérnökségének egyik nyugalmazott mederőrét kértem fel.

Feri bácsit már lassan 8 éve van szerencsém ismerni, gyakorlatilag az elsők között volt, akit megismertem és megszerettem a munkám során, bár már nyugdíjas volt, mikor én a céghez kerültem. Életútja, szakma szeretete, alázatossága példaként állhat előttünk.

Tisztelettel üdvözlöm, Feri bácsi, köszönöm szépen, hogy vállalta az interjúalany szerepét! Ha megengedi, akkor elindítanám a hangfelvételt.

Feri bácsi mikor és hol született?

1948. március 3-án születtem, Jászkiséren.

Hogyan és mikor kezdődött a vízügyi pályafutása?

Nekem úgy kezdődött a pályafutásom, hogy édesapám itt dolgozott a vízügynél gátorként, és engem 1968-ban vettek fel vízhorodóként. Akkoriban édesapámnak volt 50 embere, akikkel a tápiógyörgyei vasúti híd alatti meder-

védekezni majdnem egy hónapig. Gépkezelőként dolgoztam, mert megvolt a papírom hozzá, és ezért a nagy szivattyúk kezelését bízták rám.

A Dunán az 1974-es árvízkor Budapest, a Kvassay-zsilipnél védekeztünk, ott szedtük ki az uszádkot a zsilip elől. Ezt követően átmentünk Surányba homokzsákot pakolni a Sátor Feri (Szigetmonostor) szakaszára. Ott is három hétig voltunk 12 órában. Mindenhova a brigáddal mentünk.

Emlékszik, Feri bácsi, hogy kik voltak a brigád tagjai?

Hogyne emlékeznék! Fejős Karcsi, Veres Misi, Hevesi Jóska, én meg a fiam. Mindig 5-en mentünk, ha valahová menni kellett.

Mikor ment el nyugdíjba, Feri bácsi?

2010-ben sikerült nyugdíjba mennem, 62 évesen.

Nem hiányzik a munka?

Eleinte nagyon nem bírtam megszokni. Az az igazság, hogy ennyi év után megszokta az ember, hogy eljárt itthonról. Az első két-három hónap az nagyon-nagyon rossz volt. Mondtam is az asszonynak, hogy én visszamegyek dolgozni, ha nem fizetnek, akkor is...

Összességében véve szerette a munkáját?

Szerettem. Nagyon szerettem. A munkának éltem meg a cégnek, még a mai napig is. Ha bárkinek kell segíteni a cégnél vagy a faluban, én azonnal nekiállok és segítek.

Mással is foglalkozott, Feri bácsi, a vízügy mellett?

Igen, kérlek szépen, mintegy 38 éve egyéni vállalkozó is vagyok, mind a mai napig. Voltak és még vannak is saját gépeim, saját be-

jelentett embereim. Amit kaptam munkát, azt mindig megcsináltam. Ez csak így működik, máshogy nem megy. Nyugdíjas vagyok, de ha van egy kis munka, amit meg kell csinálni, azt a mai napig elvállalom.

Mióta elment nyugdíjba Feri bácsi, mivel foglalkozik?

Jószágaim vannak, nagyon sok. Van 50-60 birkám, van ló, kecske, szamár, disznó, vietnámi malac, rengeteg galamb, fácán, japán tyúk... úgyhogy itt Tápiószelén ide járnak ki a gyerekek állatokat nézni és simogatni.

Mint valami helyi állatkert.

Igen, ilyen kis állatkertem van itthon. Mostanában jelentkezett be Csepelről egy nagyobb gyereksegreg, hogy megnézzék a jószágaimat. Tavaly Erdélyből is voltak, Tápiószéle testvérvárosából érkezett egy csapat gyerek.

A gyerekek már mondják, hogy minek tartom ezt a rengeteg jószágot, de én meg úgy vagyok vele, hogy amit megszerettem azt csinálom. Én nem vagyok lusta reggel felkelni, etetni, itatni a jószágokat.

A családnak csinálom ezeket a dolgokat, mindig a saját jószágokat esszük meg, nagyon keveset veszünk hentesnél, mert megtermelek itthon minden húst. Erre büszke is vagyok.

Mondana pár szót a családjáról?

A családdal nagyon meg vagyok elégedve. Nagyon féltenek, mindig mondják, hogy menjek ki hozzájuk lakni, mert ugye nyugdíjas vagyok. Mivel megengedték, hogy maradhatok a mederőrtelen, így itt maradtam.

Két gyerekem van, Hajni és Feri, két unokám, Lara és Ferike. Minden áldott nap jönnek, az unokák azok napjában többször is benéznek hozzám. Az az igazság Ádám,

hogy jól élünk, mindenki dolgozik, így nincs panasz.

Feri bácsiék mindig itt laktak a mederőrtelen?

Mielőtt a papa idejött, mint dolgozó, Jászkiséren laktunk. Aztán, hogy a Dombai bácsi meghalt – ő volt itt a gátőr –, ide került a papa az ő helyére. Először a Dombai bácsi, majd a papa, majd én, később pedig a Ferike lett itt a gátőr.

Az, hogy az unokám is tovább viszi-e ezt a hagyományt, azt még nem tudjuk.

Megítélése szerint mennyire változott meg a „vízügyi élet” az elmúlt években?

Hát Ádám, nagyon sokat javult a vízügy, mióta elmentem nyugdíjba. Folyamatosan hallani, hogy itt építenek gátakat, ott építenek gátakat. Mindig van valamilyen munka.

Ha újra kezdené Feri bácsi, akkor ugyanúgy a vízügy mellett kötne ki?

Ez 100%, Ádám! Annyira megtanultam ezt a jövés-menést... ez az életem volt. Kérdezd meg a fiamat, hogy bele voltam betegedve, amikor elmentem nyugdíjba.

Elismert emberek voltunk, mindenki ismert a cégnél minket. Tudta mindenki, hogy ahol valamilyen sürgős munka volt, oda a Gonda-brigádot kell hívni.

Én nagyon meg voltam elégedve a vízüggyel és meg is vagyok a mai napig.

Feri bácsi, köszönöm szépen, hogy elmesélte nekem a vízügyi pályáját, bár tudom, hogy ez csak egy töredéke annak, amit az elmúlt években már elmesélt nekem. További jó egészséget kívánok, Feri bácsinak!

Lejegyezte: Herbai Ádám

SZEMÉLYÜGYI HÍREK

Közalkalmazotti jogviszonyt létesített

KOVÁCS KRISZTINA: humánpolitikai ügyintéző (IGO)

DÉZSI RÓBERT LAJOS: területi műszaki ügyintéző (MBSZ)

BENCZIK MÁTÉ: számviteli referens (GO)

SZEKÉR SZANDRA MÓNIKA: víziközmű referens (VGO)

DEMÉNY KRISZTIÁN: tározóőr (II. Szm.)

GÁSPÁR LÍVIA RÉKA: adminisztrátor (MBSZ)

JUHÁSZ ZSOLT: kiemelt gépkezelő (MBSZ)

DR. SZANISZLÓ ALBERT: folyó- és tógazdálkodási referens (ÁFO)

VINCZE BÁLINT: szerelőipari szakmunkás (MBSZ)

JÁNOSIK SÁNDOR FERENC: mederőr (II. Szm.)

KUTALIK JENŐ: létesítményüzemeltető (III. Szm.)

Közalkalmazotti jogviszonya megszűnt

SZIJ FRANCISKA: területi műszaki referens (MBSZ)

MAJOR TAMÁS KÁROLY: gépészeti ügyintéző (BVO)

SIMON ZOLTÁN: területi műszaki referens (I. Szm.)

PUSS FERENC: vízrajzi ügyintéző (VZR)

VESZELI JÁNOSNÉ: anyag és fo-

gyóeszköz gazdálkodó (III. Szm.)

HALÁSZI RÉKA: víziközmű referens (VGO)

VARGA PÉTER: szakágazati vezető (VTO)

NOVÁK LÁSZLÓ: kiemelt gépkezelő (MBSZ)

SZABÓ HELGA: adminisztrátor (MBSZ)

DR. SZANISZLÓ ALBERT: folyó- és tógazdálkodási referens (ÁFO)

KISS BALÁZS LEVENTE: PR referens (TITK)

BENCZIK MÁTÉ: számviteli referens (GO)

BALOGH-HUSZÁR SZABINA EDIT: műszaki titkár (MBSZ)

Gólyahírek

Még a nyáron, június 28-án 10:47 perckor megszületett **Kondor Gergely** kollégánk (és Pók Zóra, volt kolléganőnk) első kislánya, Kondor Lujza, 52 cm-rel és 2930 g-mal. Azóta szépen fejlődik, nagyon ügyes, de nagyon akaratos is.

Október 11-én, 3700 grammal és 56 cm-rel megszületett **Kerényi Ádám** kollégánk első kislánya, Kerényi Kira.

Czinder-Pataki Lili kolléganőnknek megszületett 2022. október 19-én a kislánya, Czinder Janka, 56 cm-rel és 3630 grammal. Janka a pár második gyermeke.

Gratulálunk a szülőknek és jó egészséget kívánunk a család valamennyi tagjának!

Szerző: Dr. Vas Katalin

Kerényi Kira

Czinder Janka

Továbbra is folyamatban vannak az e-learning kötelező továbbképzések. Azoknak a kollégáknak, akik értesítést kaptak, október 17-től december 2-ig volt lehetőségük elvégezni a képzéseket. Amennyiben valaki nem teljesítette a vállalt képzését, úgy arról a BM illetékes osztálya, valamint az igazgató úr is tájékoztatást kap az OVF-től.

Az OVF értesítése alapján a 2023.

évben is folytatódnak majd a Karcagi Gábor Árvízvédelmi Gyakorló pályán teljesítendő képzések. A „Töltéskoronát meghaladó árvizek elleni védekezési módszerek” és az „Árvízi jelenségek elleni védekezési módszerek” mellett jövőre két új modul kerül meghirdetésre, a „Vízrajzi tevékenység”, valamint a „Vízkárelhárítási gépészeti tevékenység” modulok. Mindkét új té-

makör egynapos képzés keretében lesz megvalósítva Szolnokon. A képzések oktatóinak felkészítésére 2023. év első negyedévében kerül majd sor. A képzések már a 2023. évi továbbképzési tervekben is válasszhatóak lesznek.

Szerző: Bóbisné Zsezserán Csilla

Újrainduló hidrológus képzés az ELTE-n

2022 szeptemberének végétől az iskolapadban ülhetnek azok, akik az ELTE hidrológus szakirányú továbbképzésének keretében szeretnék bővíteni tudásukat. Ez a képzés az utóbbi években nem indult, mivel egyrészt nem volt elég jelentkező (most viszont tizenöten kezdhetnék meg tanulmányaikat), másrészt a COVID-járvány nem tette lehetővé a jelenléti oktatást, amire korábban a képzés jelentős mértékben épített. A képzésre igazgatóságunkról két ember jelentkezett (Gossmann Gábor és jómagam), más igazgatóságokról és az OVF-ről is érkeztek kollégák, a többi jelentkező pedig számos módon kapcsolódik a hidrológiához. Többségük a szakmájához (pl. régész, geológus, atomfizikus, természetvédelmi mérnök) szeretne kiegészítő tudást szerezni, de van egy profi vízitúra vezetőnk is.

Ez a levelező képzés két féléves, nagyon intenzív, minden pénteken reggel 8-tól este 7-ig tartanak az órák, rövid szünetekkel. A tananyag meglehetősen gazdag, sokrétű, az első félévben 16 elméleti és gyakorlati tárgyból megszerzett tudásról kell számot adni a vizsgaidőszak során. Vannak alapozó tárgyak, mint például a matematikai analízis, ami során először felelevenedtek a sorozatok, a határérték,

a differenciálás és az integrálás fogalmai, szabályai, majd beleástuk magunkat a parciális deriválásba és többdimenziós vektorterek leírásába, elemzésébe, ami elengedhetetlen a vízrajzi modellek megértéséhez, elkészítéséhez és használatához. További alapismeretnek számít a Kárpát-medence vízrajzát és történeti földrajzát bemutató tárgy, melyet Karátson Dávid vulkanológus, a Természetföldrajzi Tanszék tanszékvezetője tart számunkra. A többi tárgyat is a szakma kiemelkedő szakemberei tanítják nekünk, így például a hidrometeorológiát Weidinger Tamás és Pongrácz Rita, a Meteorológiai Tanszék oktatói, a területi vízrendezést Licskó Béla, vízrendezési szakmérnök, az üledékes kőzet-tant pedig Sági Tamás, a Kőzettani és geokémiai Tanszék tanára. Külső oktatóink is vannak: a fenntartható ártéri tájgazdálkodásról tudásunkat Balogh Péter geográfus, az Élő Tisza Egyesület vezetője bővíti, a hidrológia tantárgy szakmai-gyakorlati óráit pedig Dr. Kovács Péter kollégánk tartja nekünk.

Az elméleti tudást sok gyakorlati ismeret is kiegészíti, például a félév során egy egynapos budapesti kirándulás keretében ellátogatunk az OMSZ központjába és a Gilice téri Főobszervatóriumba, a máso-

dik félévben pedig várhatóan egy hidrológiai szakmai gyakorlaton veszünk részt.

Bár még csak a képzés elején tartunk, így is elmondható, hogy tanáraink nagy tudásúak, felkészültek, szívesen osztják meg ismereteiket velünk, többször is élénk párbeszédnek folynak az órákon, s inkább partnereknek, mint diákoknak tartanak bennünket.

Szerző: Tóth Tamás Gyula

Állami ünnepünk, október 23-a alkalmából dr. Pintér Sándor belügyminiszter úr az eredményes szakmai tevékenysége elismerésül a Köz Szolgálatáért Érdemjel Ezüst Fokozatát adományozta **Mészáros László** úrnak, a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság műszaki igazgatóhelyettes, főmérnökének.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója nemzeti ünnepünk, október 23-a alkalmából kiemelkedő és példamutató szakmai munkájának elismerésül a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Közgazdasági Osztályának vezetőjét, **Csordás Anikót**, Főigazgatói Oklevél elismerésben részesítette.

A kitüntetéseket október 24-én az Országos Vízügyi Főigazgatóság épületében adta át főigazgató úr.

Az elismeréshez ezúton gratulálunk a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság valamennyi dolgozója nevében!

Szerző: Jilling Alexa

Veres Mihály, a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság I. Szakasztechnikusának mederőre a 60. születésnapja alkalmából dr. Pintér Sándor belügyminiszter úrtól Seico karóra tárgyjutalomban, Szilágyi Attila igazgató úrtól köszöntő oklevélben részesült. Az elismerést november 24-én adta át igazgatóságunk vezetője.

Jó egészséget és további sok sikert kíván az igazgatóság valamennyi dolgozója!

Szerző: Jilling Alexa

Csépánfalvy Géza 1970. szeptember 1-től, négy évtizeden keresztül állt a KDVVIZIG alkalmazásában. Az I. Szakasz mérnökség dolgozója volt, kezdetben gátbiztos, majd műszaki ügyintéző, illetve építésvezető munkakörben.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!

Szerző: dr. Vas Katalin

MAGYAR HIDROLÓGIAI TÁRSASÁG

Ismét MHT Ifjúsági Napok

A koronavírushoz kapcsolódó korlátozások miatti több éves szünet után a Magyar Hidrológiai Társaság

ismét megtartotta az Ifjúsági Napok rendezvényét, amelyen elsősorban a szervezet fiatal, 35 év alatti tagjainak biztosít szakmai megmutatkozási lehetőséget, de a társaság bármely tagja és bármely érdeklődő részt vehet rajta, korhatártól függetlenül. A rendezvény elsődleges célja, hogy a fiatal mérnökök a társaság keretei között bemutatkozhasanak, megismerhessék egymást, bővíthessék szakmai kapcsolataikat, szakmai tudásukat, fejleszthessék előadói

készségüket.

Az MHT XXVII. Ifjúsági Napokra 2022. december 1-2. között Baján, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Víz tudományi Karán kerül sor. Az idei Ifjúsági Napokra igazgatóságunkról nyolc szerző összesen hat dolgozatot és posztert nyújtott be, melyek anyagát elő is adták a rendezvényen.

Szerző: Dr. Kovács Péter

Előadóülés és jelölőbizottság választás az MHT Közép-Duna völgyi területi szervezetében

A Magyar Hidrológiai Társaság Közép-Duna völgyi területi szervezete 2022. október 10-én kihelyezett előadóülést tartott a KDVVIZIG központi épületének tanácstermében. Az előadóülésen „A Ráckevei (Soroksári)-Duna-ág vízminőségi problémáinak bemutatása: a 2022. évi nyári védekezési feladatok ismertetése a 2018. év óta bekövetkezett változások figyelembevételével” címmel hallgattuk meg Szilágyi Attila, a KDVVIZIG igazgatójának, területi szervezetünk elnökének előadását.

A téma aktualitását a 2022. évi nyári-kora őszi RSD vízminőségi védekezési feladatok befejeződése

adta, melyek során fel lehetett használni a 2018-as rendkívüli dunai kisvíz idején szerzett tapasztalatokat is. Az idei védekezés során újdonságot jelentett a tavaly üzembe helyezett tassi Sajó Elemér többfunkciójú vízleeresztő műtárgy vízpótlásban történő alkalmazása, melynek segítségével – az elsősorban öntözési célokra hasznosítható vízkészletek tekintetében – a korábbiakhoz képest nagyobb mozgástérrel rendelkezünk az RSD vízrendszerében.

Az MHT területi szervezeteinek és szakosztályainak folyamatban levő tisztújítása keretében ezen az előadóülésen került sor a háromta-

gú jelölőbizottság megválasztására: Jilling Alexa (elnök), Dr. Balatonyi László, Váradi Zoltán (tagok). A jelölőbizottság az MHT alapszabályának megfelelően javaslatot tesz a Közép-Duna völgyi területi szervezet új elnökének, titkárának és elnökségi tagjainak személyére, míg az új területi szervezeti vezetőség megválasztására várhatóan a 2023. január elején esedékes előadóülés keretében kerül sor.

Az előadóülést követően a megválasztott jelölőbizottság az MHT alapszabályában foglaltaknak megfelelően megkezdte munkáját.

Szerző: Dr. Kovács Péter

Magyar Hidrológiai Társaság Lászlóffy Woldemár diplomamunka pályázat kitüntetései

A 2021/2022. évre meghirdetett Lászlóffy Woldemár diplomamunka pályázat ünnepélyes eredményhirdetésére 2022. november 21-én került sor a Dunamelléki Református Egyházkerület székházának I. emeleti dísztermében.

A Magyar Hidrológiai Társaság minden évben meghirdeti a végzős mérnökök számára ezt a pályázatot, melyre az jelentkezhetsz, aki magyar felsőoktatási intézményben alapképzés (BSc), masterképzés (MSc; osztatlan, ötéves képzés), vagy szakirányú továbbképzés (szakmérnök képzés, amely szakdolgozat készítéssel zárul) keretében a vízzel, a vízi környezet védelmével foglalkozó diplomamunkát, szakdolgozatot készített. Az idén két kollégánk is díjazásban részesült. A meghirdetett kategóriák: BSc, MSc, szakmérnöki, PhD.

Takács Attila, a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Vízrajzi és Adattári Osztályának monitoring referense az NKE Víz tudományi Karán végzett Baján, BSc szakon. III. helyezést elért diplomamunkájának címe: Árvízi vízhozammérési szelvények pontosítása a Szentendrei-sziget környezetében.

György Máté, a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Vízvédelmi és Vízugyjtő-gazdálkodási Osztályának felszíni vízkészlet-gazdálkodási referense szintén idén védte meg a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen MSc diplomáját, mellyel szintén III. helyezést ért el. Címe: Párolgásbecslő módszerek összehasonlító vizsgálata talajvízforgalmi modellezéssel.

Az elismerésekhez gratulálunk igazgatóságunk valamennyi dolgozója nevében!

Szerző: Szakács Zsuzsánna

„SZÍNES” KÖZÉP-DUNA

Idén is járt nálunk a Téliapó

A járványhelyzet enyhülése után, illetve az esetleges újabb hullám beindulása előtt, három év után újra személyesen találkozhattak a dolgozók gyermekei, unokái a Mikulással.

December 2-án látogatott el a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság központi épületébe a Téliapó két krampuszával, hogy kiossza ajándékait a 31 jelenlévő gyermeknek. A nagyobbak dalokkal és versmondással, a kisebbek pedig egy-egy csodálkozó mosollyal büvölték el a Mikulást, az épület pedig egész délelőtt zengett a vidám gyerekhangoktól.

A sok gyümölcs és csoki mellett játékok és arcfestés is várta a gyerekeket.

A KDV-Mikulás azokról sem feledkezett meg, akik nem tudtak eljönni személyesen. 77 KDVVIZIG-es csemetének küldött ajándékcsomagot, akik az idei évben még nem kezdték meg iskolai tanulmányaikat. A csomagban az elmaradhatatlan csokimikulás mellett rengeteg gyümölccsel készült a gyerekek számára, illetve anyu és apu legnagyobb öröme fürdőkréta is volt a csomagban.

Jöjj el hozzánk, várunk rád jövőre is, kedves öreg Téliapó!

Szerző: Kása Melinda

Kirándulás Solymártól Perbálig

Az utóbbi időben kissé mellőztem a főváros közvetlen környezetét a túraleírásaimban, így itt volt az ideje egy ilyen útvonal bemutatásának is. Aki szereti a kopár, karsztos helyszíneket, annak feltétlenül ajánlom ezt a kirándulást, amely több látványos kilátópontot is érint.

Túránk Solymár központjában kezdődik, a Hűvösvölgyből induló 64, 64A, 164 és 264 jelzésű BKV-buszok Bajcsy-Zsilinszky utcai megállójában. Ahogy leszálltunk, a busz menetirányával megegyezően alig 50 métert haladunk a főúton. Átkelünk az úttesten, majd befordulunk balra a Bajcsy-Zsilinszky utcába, ahol a zöld sáv jelzést kezdjük követni. Elhagyva a templomot, utunk meredek kaptatón hagyja el Solymárt. Miután elmaradnak a házak, beérünk az erdőbe. Elhaladunk a zöld barlang (omega) jelzés leágazása mellett, amely az Ördöglyuk-barlang lezárt bejáratához vezet. Mi azonban továbbra is a zöld sáv jelzést követjük, melyen hamarosan kiérünk egy tisztásra, ahol balról becsatlakozik az Országos Kéktúra és a sárga sáv jelzés. Jobb oldalt megpillantjuk a Zsíros-hegyi turistaház romjait. A ház 1928-ban épült, és több évtizedes működés után, az 1990-es évek elején kezdődött meg sajnálatos pusztulása.

A romok mellől a kék háromszög turistajelzésen kitérőt teszünk a Zsíros-hegy csúcsa alá, egy fenyők által körülvett kopár sziklás oromra, ahonnan gyönyörű a kilátás a szemben elhelyezkedő Pilisre. A XX. század elején még teljesen kopár Zsíros-hegy a nevét onnan kapta, hogy messziről – állítólag – egy nagy zsirkupacra hasonlított a sziklák miatt.

Az ösvényen visszamegyünk a turistaház romjaihoz, majd a kék sáv jelzésen folytatjuk utunkat, amely házak, üdülők mellett, később fenyvesben megérkezik az 550 m magas Nagy-Szénás csúcsa alá, az 1926-ban munkásturisták által épített Nagy-szénási turistaház falmaradványából kialakított emlékműhöz. Az 1979-ben forgatott Másfélmillió lépés Magyarországon című sorozatban még látható az ekkorra romossá vált épület. Mire azonban a film elkészült, a falmaradványokat már elbontották, ahogy ezt a film narrátora, Sinkó László is elmondja.

Innen rövid, de annál meredekebb ösvényen jutunk fel Magyarország egyik legszebb kilátópontjára, a teljes körkilátást nyújtó Nagy-Szénásra. Dél felé jól észrevehető a Budai-hegység legmagasabb pontján, az 559 m magas Nagy-Kopaszon épült, hatalmas viortlára hasonlító Csergezőn Pál-ki-

látó. Észak felé a Pilis teljes vonulata kitárulkozik, tiszta időben pedig látszik az esztergomi bazilika is. Még nyugatabbra könnyen felismerhető a Gerecse keleti szélén emelkedő Nagy-Gete.

A hegytetőről délnyugati irányban vezet le az Országos Kéktúra ösvénye, melyet még 1 km-en át, a Kutya-hegy nyergében lévő, fenyőkkel tarkított tisztásig követünk. Itt a kék kereszt jelzésen megyünk tovább, mely 1,8 km megtétele után betorkollik a Nagykovácsit Perbállal összekötő sárga sáv jelzésbe. A túra hátralevő részén ezt kell követnünk.

Miután megtettük az első 500 métert a sárga sáv jelzésen, kinyílik előttünk a táj. A Budai-hegység északnyugati szélén járunk, kis ligetekkel tarkított, füves, kopár, a Zsámbéki-medencére igazán szép kilátást nyújtó domboldalakon. Egy murvás mélyúton hagyjuk el a hegységet, majd kiérünk a Perbál melletti szántóföldekre. A megművelt területek mellett 3 km-t megtéve kiérünk az országútra, amelyen balra fordulva érjük el Perbált. Innen közvetlen távolsági buszjáratok közlekednek Budapestre, a Széna térre.

A kirándulás során 17 km-t tettünk meg, 470 m szintemelkedés mellett.

Szerző: Pósch Dániel

Budapesttől északnyugatra, a Gödöllői-dombság peremén található 19 ezres lakosságú kisváros elsősorban gyönyörű, monumentális római katolikus templomáról ismert. A város jelképe, Magyarország egyik legszebb temploma. 1845-ben gróf Károlyi István olyan templomot kívánt építtetni, amely egyben családi temetkezőhelyül is szolgál. A tervek elkészítésére Ybl Miklóst kérte fel, s bár a szabadságharc és a gróf raboskodásának idején szünetelt, az építkezés 1855-re elkészült. Ma a Vigadó mellett ez a magyar romantika legjelentősebb alkotása, amely a maga nemében egyedülálló az országban.

Miután megcsodáltuk ezt a gyönyörű templomot, egy kis sétára indultunk a Somlyóra. A Fót fölémelkedő Somlyó-hegy a Gödöllői-dombság peremén átmenetet képez az alföldi és a középhegységi területek között, és ahhoz képest, hogy milyen kicsi, igen nagy változatosságot mutat mind élővilágát, mind geológiáját tekintve. A fóti Somlyón mészkövet, löszös és homokos üledéket és bizonyos foltokban vulkanikus eredetű andezittufát is találhatunk. A tanösvény jelképe egy, a fóti boglárkalepkét idéző, kék színű lepke, melyet követve 2,5-3 óra alatt járható körbe az útvonal. A lepke nemcsak szépsége okán került a jelzőtáblákra, a Somlyón elképesztő fajgazdagságban vannak jelen. Éppen ezért a Somlyó egy részét 1953-ban vé-

detté nyilvánították, és a természetvédelmi terület nagysága mára már több mint 200 hektárra nőtt. 2003 óta tanösvény keretében látogatható a szigorúan védett hegy, amely a varázslatos, vadvirágos rétjeiről nyíló csodálatos panorámájáról híres. A Fáy tanyától indulva hamarosan a tanösvény legjobb panorámájú kilátópontjához érkezünk. Ha innen körülnézünk, még inkább erősödik bennünk a hegy-érzés, hisz a kilátás pazar. Mintha a dombra mentünk volna fel és a hegyről néznénk le. Szentendrétől Százhalombattáig belátni a tájat, a Budai-hegység és a Pilis hegyeit is sorra. A fennsíkról tovább tudunk menni a tényleges csúcs felé, de onnan a fák miatt nincs kilátás. A mérőkövel jelzett csúcstól néhány métert visszagyalogolva jobbra indul egy kis vé-

kony ösvény, amin le tudunk jönni a hegyről, beérünk a szőlők közé, majd balra tartva visszaérünk a prэшházhoz.

A Fáy prэшház – sétánk kezdete és vége – szintén nevezetes. (Ráadásul remek a konyha... kipróbáltuk!) A szépen helyreállított, 1837-ben épült prэшház Fáy András borháza volt, sok illusztris kortárs művész borozgatott itt. A leghíresebb talán Vörösmarty Mihály, aki itt írta híres Fóti dal című költeményét. Sőt, ha hihetünk a népszerű legendának, itt találták ki a fröccsöt is. „Fölfelé megy a borban a gyöngy; Jól teszi. Tőle senki e jogát el nem veszi...” – fakadt ki egykoron Vörösmarty Mihály Fáy András prэшházában, amikor megkóstolta Jedlik Ányos találmányával dúsított borát, a fröccsöt. Fáy András a főváros zaját cserélte fel gyakran, hogy nyugodtan pihenhessen a fóti Somlyó dombjai közt fekvő szőlőkertjében. A prэшházában gyakran összegyűltek a reformkor jeles képviselői: Vörösmarty, Deák, Garay és sokan mások. Fáy András egykori prэшháza ma híres vendégfogadó hely.

Szerző: Tóth Tibor

A szeptemberi fotópályázatra 17 db alkotás érkezett és a következő eredmények születtek:

1. Mezei Gábor: Napfelkelte... (Nagymaros, 2022. augusztus) – mely az újság címlapján látható

2. Németh Gábor: A vízügy árnyéka (Tass, 2022. szeptember)

2. Varga Balázs: Tarján-pataki-tározó 1. (Bátonyterenye, 2022. szeptember)

3. Szilágyi Attila: Városliget (Érd, 2022. szeptember)

3. Tóth Edina: Maconkai-víztározó 1. (Bátonyterenye, 2022. szeptember)

Október hónapban 31 (!) db fénykép érkezett, melyek közül az alábbiak lettek a bírálók szerint a legjobbak:

1. Susán Ádám: Pap-szigeti reggel (Szentendre, 2022. szeptember)

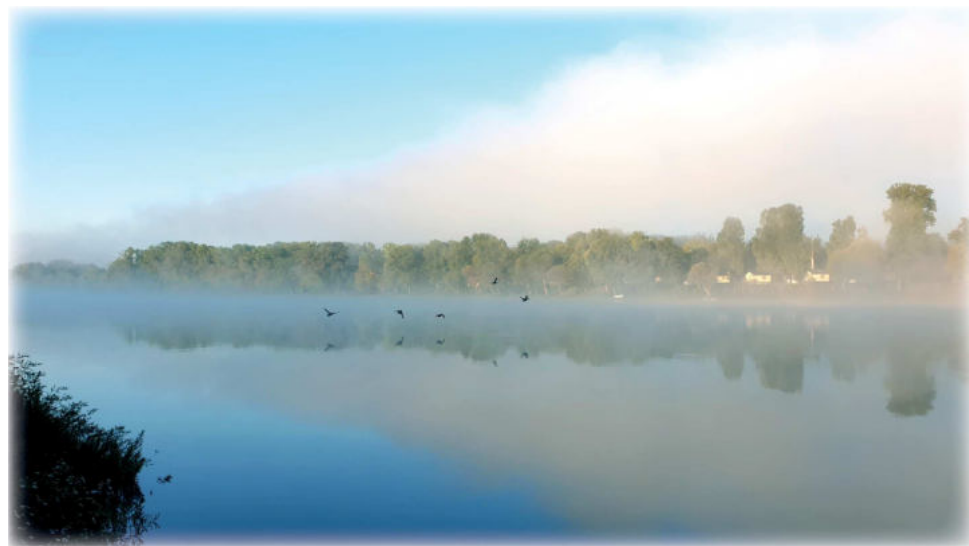
2. Balog Ágnes: Robinson Szigetek (Szécsény, 2022. október)

3. Peigelbeck Judit: Út a patakba I. (Vácrátót, 2022. október)

3. Tóth Tibor: Az ősz is lehet szép (Dunabogdány, 2022. október)

Tóth Tibor: Ősz az Ipolyon

Susán Ádám: Pap-szigeti reggel

Novemberben a beérkezett 26 db érvényes pályamű közül a zsűri az alábbiakat ítélte a legjobbnak:

1. Tóth Tibor: Ősz az Ipolyon (Letkés, 2022. november)

2. Susán Ádám: Reggeli fények-árnyékok... (Pócsmegyer, 2022. október)

3. Dr. Kovács Péter: Híd (Bükös-patak, Szentendre határában, 2022. október)

A beküldött fotókat ezúton is köszönjük a pályázóknak, a nyerteseknek gratulálunk.

A korábbi fotópályázatok képe-

iből (nem csak a nyertesekéből) már készülnek a 2023. évi asztali és fali naptárak!

Remélem, hogy jövőre is hasonló lelkesedéssel és ennyire színvonalas képekkel halmaztok el bennünket, hogy megmutassuk, milyen szép területen is dolgozunk!

Szerző: Jilling Alexa

Impresszum

Kiadó: Szilágyi Attila igazgató

Szerkesztő, tördelő: Jilling Alexa

Szerkesztő bizottság:
Erdész Márta, Galambos László, Jákói Regina, Jilling Alexa, Laukó Ágnes Mária, Radvánszki János, Sebők Nikolett, Szoboszlai Zoltán, Taliga Péter Krisztián, Tarjányi Anita, Tóth Krisztián, Vajda Péter, Varga Balázs, dr. Vas Katalin

Kiadja a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság
(www.kdvvizig.hu)